

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO

w zakresie kwalifikacji

BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych

wyodrębnionej w zawodzie

technik pożarnictwa 311919

Branża ochrony i bezpieczeństwa osób i mienia (BPO)

Warszawa 2021

Autor: dr Beata Służalska, dr Jarosław Służalski

Recenzenci:

Recenzent 1 – nauczyciel uczący w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację lub nauczyciela konsultanta w zakresie kształcenia zawodowego dr Ludmiła Walaszczyk,

Recenzent 2- przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu dr Krzysztof Symela.

Ekspert: mgr inż. Mariusz Przygoda

Polska Rama Kwalifikacji - 4

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Izba Gospodarcza KRAĞ TURYSTYKI ZDROWOTNEJ.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (KKZ)

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KWALIFIKACYJNEGO KURSU ZAWODOWEGO BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych

1. Wprowadzenie	7
2. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego	13
2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia	13
2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	67
2.3. Plan kwalifikacyjnego kursu zawodowego	85
3. Cele kształcenia KKZ	86
4. Programy poszczególnych zajęć	87
4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	87
4.1.1. Cele ogólne przedmiotu	87
4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu	88
4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	89
4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	91
4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	92
4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Fizykochemia spalania	92
4.2.1. Cele ogólne przedmiotu	92
4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu	93
4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	94
4.2.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	95
4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	96
4.3. Program nauczania dla przedmiotu: Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	96
4.3.1. Cele ogólne przedmiotu	96
4.3.2. Cele szczegółowe przedmiotu	97
4.3.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	98
4.3.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	101
4.3.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	102
4.4. Program nauczania dla przedmiotu: Ratownictwo medyczne	102
4.4.1. Cele ogólne przedmiotu	102
4.4.2. Cele szczegółowe przedmiotu	102
4.4.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	104
4.4.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia	105
4.4.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	108

4.5. Program nauczania dla przedmiotu: Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	109
4.5.1. Cele ogólne przedmiotu	109
4.5.2. Cele szczegółowe przedmiotu	109
4.5.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	110
4.5.4. Procedury osiągania celów kształcenia	112
4.5.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	113
4.6. Program nauczania dla przedmiotu: Taktyka działań ratowniczych	115
4.6.1. Cele ogólne przedmiotu	115
4.6.2. Cele szczegółowe przedmiotu	115
4.6.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	117
4.6.4. Procedury osiągania celów kształcenia	120
4.6.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	121
4.7. Program nauczania dla przedmiotu: Taktyka działań gaśniczych	122
4.7.1. Cele ogólne przedmiotu	122
4.7.2. Cele szczegółowe przedmiotu	122
4.7.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	123
4.7.4. Procedury osiągania celów kształcenia	124
4.7.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	126
4.8. Program nauczania dla przedmiotu: Służba w ochronie przeciwpożarowej	127
4.8.1. Cele ogólne przedmiotu	127
4.8.2. Cele szczegółowe przedmiotu	127
4.8.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	129
4.8.4. Procedury osiągania celów kształcenia	130
4.8.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	132
4.9. Program nauczania dla przedmiotu: Sport pożarniczy	133
4.9.1. Cele ogólne przedmiotu	133
4.9.2. Cele szczegółowe przedmiotu	133
4.9.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	135
4.9.4. Procedury osiągania celów kształcenia	135
4.9.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	137
4.10. Program nauczania dla przedmiotu: Psychologia w działaniach ratowniczych	138
4.10.1. Cele ogólne przedmiotu	138
4.10.2. Cele szczegółowe przedmiotu	138
4.10.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	139

4.10.4. Procedury osiągania celów kształcenia	139
4.10.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	140
4.11. Program nauczania dla przedmiotu: Praktyki zawodowe	140
4.11.1. Cele ogólne przedmiotu	140
4.11.2. Cele szczegółowe przedmiotu	141
4.11.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	145
4.11.4. Procedury osiągania celów kształcenia	152
4.11.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	153
5. Ewaluacja programu KKZ	154
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	169
6.1. Wykaz literatury	169
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	173
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	181
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu kursu	182

1. Wprowadzenie

Kwalifikacja *BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych* wyodrębniona jest w zawodzie technik pożarnictwa 311919. Zawód technik pożarnictwa kształcony jest w szkole policeLANej o 2-letnim okresie nauczania. Zawód ten nie ma wspólnych efektów kształcenia z innymi zawodami.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy jest jedną z form kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych. Szczegółowe warunki organizacji kwalifikacyjnych kursów zawodowych i akredytacji ośrodków określają przepisy prawa oświatowego. Rodzaje placówek, centrów kształcenia i szkół uprawnionych do prowadzenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych, a także warunki, organizację, tryb prowadzenia kształcenia w poszczególnych formach pozaszkolnych, wymogi programu nauczania, sposoby potwierdzania uzyskanych efektów kształcenia, wzory dokumentów wydawanych po ukończeniu kształcenia prowadzonego w formach pozaszkolnych określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej.

W przypadku podejmowania kształcenia na KKZ osobie, która ukończyła KUZ i posiada stosowne zaświadczenie, przysługują zwolnienia z zakresu, który został już zrealizowany na poprzednim etapie kształcenia, po złożeniu wniosku o takie zwolnienie w szkole/placówce prowadzącej kurs. Dyrektor szkoły/placówki prowadzącej KKZ po rozpatrzeniu wniosku ustala zakres zwolnienia. Rodzaj dokumentów potwierdzających zdobyte wykształcenie uprawniające do zwolnienia z realizacji części efektów kształcenia określają odrębne przepisy. W takim przypadku słuchacz nie uczestniczy we wskazanych przez dyrektora szkoły/placówki zajęciach, a nauczyciel zalicza mu te zajęcia i wystawia ocenę w sposób określony w statucie szkoły/placówki. Wpływa to znacznie na skrócenie czasu kształcenia.

Założenia programowe określają minimalną liczbę godzin kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym, która jest równa minimalnej liczbie godzin kształcenia zawodowego w danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy prowadzony w formie zaocznej trwa nie mniej, niż 65% minimalnej godzin liczby kształcenia zawodowego w danej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie określonej w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.

Opracowany program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego pozwoli na osiągnięcie co najmniej następujących celów ogólnych kształcenia zawodowego:

- przygotowanie uczących się do życia w warunkach współczesnego świata;
- wykonywanie pracy zawodowej;
- aktywne funkcjonowanie na zmieniającym się rynku pracy.

Celem kształcenia w zakresie kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach szkolnictwa branżowego jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinien legitymować się pełnymi kwalifikacjami zawodowymi, a także być przygotowany do uzyskania niezbędnych uprawnień zawodowych. Szkoła lub placówka oświatowa prowadząca kwalifikacyjny kurs zawodowy może również zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Zadania szkoły lub placówki oświatowej prowadzącej kwalifikacyjny kurs zawodowy oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: nowe techniki i technologie, idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych

i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Bliska współpraca szkół oraz placówek oświatowych prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe z pracodawcami stanowi istotny element nowoczesnego kształcenia, odpowiadającego potrzebom współczesnej gospodarki. Szkoła oraz placówka oświatowa prowadząca kwalifikacyjny kurs zawodowy powinna realizować to kształcenie w oparciu o współpracę z pracodawcami, a praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w jak największym wymiarze w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, a także w centrach kształcenia zawodowego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych i placówkach kształcenia ustawicznego.

W procesie kształcenia zawodowego ważne jest integrowanie i korelowanie kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym doskonalenie kompetencji kluczowych nabytych w procesie kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem niższych etapów edukacyjnych. Odpowiedni poziom wiedzy ogólnej powiązanej z wiedzą zawodową przyczyni się do podniesienia poziomu umiejętności zawodowych absolwentów kwalifikacyjnych kursów zawodowych, a tym samym zapewni im możliwość sprostania wyzwaniom zmieniającego się rynku pracy. W procesie kształcenia zawodowego są podejmowane działania wspomagające rozwój każdego uczącego się, stosownie do jego potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych ścieżek edukacji i kariery, możliwości podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki. Elastycznemu reagowaniu systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy, jego otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów ma służyć wyodrębnienie kwalifikacji w poszczególnych zawodach szkolnictwa branżowego oraz stworzenie uczniom warunków do uzyskiwania dodatkowych umiejętności zawodowych, dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, jest prowadzone w oparciu o podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, opisane w formie oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych.

W podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego wskazano jednostki efektów kształcenia obejmujące:

- bezpieczeństwo i higienę pracy;
- jednostki efektów kształcenia typowe dla danej kwalifikacji;
- język obcy zawodowy;
- kompetencje personalne i społeczne;
- organizację pracy małych zespołów (wyłącznie dla zawodów nauczanych na poziomie technika).

Możliwe formy kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym:

- dzienna – odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu;
- stacjonarna – odbywa się przez 3 lub 4 dni w tygodniu;

- zaoczna – odbywa się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach – co tydzień przez 2 dni.

Cele kształcenia

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie kwalifikacji *BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych*, wyodrębnionej w zawodzie technik pożarnictwa 311919 powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

- wykonywania czynności ratowniczych;
- rozpoznawania i likwidacji zagrożeń podczas działań ratowniczych;
- postępowania zgodnie z przepisami regulaminów służbowych.

Wskazane jednostki efektów kształcenia w zakresie kwalifikacji *BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych*, wyodrębnionej w zawodzie technik pożarnictwa 311919, mogą być realizowane w formie kursów umiejętności zawodowych, znajdują się w oddzielnym opracowaniu:

- BPO.03.2. Obsługa sprzętu ratowniczego;
- BPO.03.3. Wykonywanie czynności ratowniczych podczas pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń;
- BPO.03.4. Wykonywanie zadań związanych z przebiegiem służby.

Wskazane jednostki efektów kształcenia w zakresie kwalifikacji *BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych*, wyodrębnionej w zawodzie technik pożarnictwa 311919, mogą być realizowane w formie kursów umiejętności zawodowych, są konieczne do potwierdzenia kwalifikacji w całości:

- BPO.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy;
- BPO.03.5. Język obcy zawodowy.

Odniesienie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy

Osoba posiadająca potwierdzoną kwalifikację BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych może znaleźć zatrudnienie pracując w zawodzie technik pożarnictwa (dodatkowo po potwierdzeniu kwalifikacji BPO.04. Zarządzanie działaniami ratowniczymi i posiadając wykształcenie średnie lub średnie branżowe). Technik pożarnictwa przygotowywany jest do:

- realizacji zadań związanych z organizowaniem i prowadzeniem akcji ratowniczych w przypadku: walki z pożarami, klęsk żywiołowych, katastrof komunikacyjnych i budowlanych, awarii oraz zagrożeń spowodowanych toksycznymi środkami przemysłowymi;
- wykonywania określonych funkcji dowódczych w działaniach ratowniczych;
- organizowania toku służby w jednostce ochrony przeciwpożarowej;
- prowadzenia szkoleń i doskonalenia zawodowego w jednostce ochrony przeciwpożarowej;

- realizowania zadań związanych z zarządzaniem i zabezpieczeniem technicznym funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej;
- sprawowania czynności prewencyjnych w zakresie prowadzenia rozpoznawania zagrożeń, podejmowanie przeciwdziałania tym zagrożeniom;
- propagowania zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego, ze szczególnym uwzględnieniem czynności kontrolno-rozpoznawczych.

Technik pożarnictwa to specjalista o kompetencjach do pełnienia służby w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej. Jego przygotowanie zawodowe umożliwia także podjęcie pracy w pozostałych jednostkach ochrony przeciwpożarowej, jednostkach administracji państwowej, samorządu terytorialnego oraz podmiotach gospodarczych.

Obowiązki organizatorów kwalifikacyjnych kursów zawodowych w stosunku do okręgowej komisji egzaminacyjnej

Podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy jest obowiązany poinformować okręgową komisję egzaminacyjną o rozpoczęciu kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia tego kształcenia. Informacja powinna zawierać:

- oznaczenie podmiotu prowadzącego kwalifikacyjny kurs zawodowy;
- nazwę i symbol cyfrowy zawodu, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego, oraz nazwę i oznaczenie kwalifikacji, zgodnie z podstawą programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, w zakresie której jest prowadzone kształcenie;
- termin rozpoczęcia i zakończenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego;
- liczbę słuchaczy kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy powinien zakończyć się nie później niż na 6 tygodni przed pierwszym dniem terminu głównego egzaminu zawodowego.

Wymagania wstępne dla słuchaczy

Uczestnikami kwalifikacyjnego kursu zawodowego mogą być: osoby dorosłe, które spełniły obowiązek szkolny;

oraz w uzasadnionych przypadkach inne osoby, które spełniają poniższe warunki:

- osoby niepełnoletnie, które ukończyły gimnazjum, mają skończone 15 lat, ale ze względów zdrowotnych lub spowodowanych sytuacją życiową nie mogą podjąć nauki w szkole ponadgimnazjalnej;
- osoby spełniające warunki określone w przepisach wykonawczych w sprawie przypadków, w których do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 albo 15 lat, oraz przypadków, w których osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, może spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy jest bezpłatną, pozaszkolną formą kształcenia ustawicznego adresowaną do osób dorosłych, zainteresowanych uzyskiwaniem i uzupełnianiem wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

Uczestnikami kursu mogą zostać osoby dorosłe (które ukończyły 18 lat):

- absolwenci wszystkich typów szkół – szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół policealnych – zainteresowani zdobywaniem kwalifikacji zawodowych;
- absolwenci studiów wyższych, którym zdobyty zawód nie daje możliwości zatrudnienia;
- osoby dorosłe, pracujące w danym zawodzie, chcące nabyć lub zaktualizować wiedzę i umiejętności zawodowe wymagane przez pracodawcę.
- aktualni słuchacze liceów ogólnokształcących dla dorosłych, którzy znajdą czas na równoległe zdobywanie kwalifikacji zawodowych.

Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego nie wskazuje szczególnych wymagań wstępnych dla uczestników kursu w zakresie kwalifikacji *BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych*. Dla zawodu technik pożarnictwa nie wskazano szczególnych uwarunkowań związanych z kształceniem w zakresie kwalifikacji *BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych* wyodrębnionej w zawodzie. Nie dopuszcza się możliwości wykonywania zawodu przez osoby z dysfunkcjami lub osoby niepełnosprawne.

Uczestnikami kwalifikacyjnego kursu zawodowego mogą być osoby posiadające zaświadczenie od lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kształcenia w zawodzie, w którym wyodrębniona jest dana kwalifikacja. Osoba kwalifikowana na odbywa badania lekarskie związane z realizacją zajęć praktycznych z użyciem sprzętu ochrony dróg oddechowych, ćwiczenia na wysokości, test umiejętności pływania.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Dla poszczególnych przedmiotów oraz działów programowych proponowane formy i zakres współpracy w pracodawcami są uzależnione od specyfiki zajęć edukacyjnych oraz wymagań podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie kwalifikacji.

W zakresie teoretycznych przedmiotów zawodowych proponowane formy i zakres współpracy to:

- konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia,
- współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu,
- realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu,
- doposażanie pracowni i warsztatów szkolnych w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne,

ponadto w zakresie kształcenia praktycznego optymalna forma i zakres współpracy to: realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

Program nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego jest to program przedmiotowy o strukturze spiralnej.

Struktura programu nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego zawiera:

- nazwę formy kształcenia;
- czas trwania, liczbę godzin kształcenia i sposób jego organizacji;
- wymagania wstępne dla uczestników i słuchaczy, które w przypadku słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych i uczestników kursów umiejętności zawodowych uwzględniają także szczególne uwarunkowania związane z kształceniem w danym zawodzie lub kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, określone w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego;
- cele kształcenia i sposoby ich osiągania, z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji pracy słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych lub uczestników kształcenia w formach pozaszkolnych, w zależności od ich potrzeb i możliwości;
- plan nauczania określający nazwę zajęć oraz ich wymiar;
- treści nauczania w zakresie poszczególnych zajęć;
- opis efektów kształcenia;
- wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych;
- sposób i formę zaliczenia.

Program nauczania realizowany na kwalifikacyjnym kursie zawodowym, w zakresie jednej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie szkolnictwa branżowego, uwzględnia ogólne cele i zadania kształcenia zawodowego, a także:

- cele kształcenia;
- efekty kształcenia i kryteria weryfikacji tych efektów;
- warunki realizacji kształcenia w zawodzie, w którym została wyodrębniona dana kwalifikacja;
- minimalną liczbę godzin kształcenia w zawodzie w ramach danej kwalifikacji – będące elementami podstawy programowej.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zapewniają:

- dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami lub uczestnikami a osobami prowadzącymi zajęcia;
- materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- bieżącą kontrolę postępów w nauce słuchaczy lub uczestników, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie;

- bieżącą kontrolę aktywności osób prowadzących zajęcia.

Podmioty prowadzące kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych są obowiązane zorganizować szkolenie dla słuchaczy lub uczestników przed rozpoczęciem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dotyczące metod i zasad kształcenia oraz obsługi wykorzystywanego oprogramowania.

Zaliczenie kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie może odbywać się z wykorzystaniem tych metod i technik.

Zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Współpraca przy opracowaniu programu

Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego został opracowany we współpracy z Małopolską Izbą Rzemiosła i Przedsiębiorczości oraz Eurokreator s.c. Rafał Kunaszyk, Anna Kunaszyk.

2. Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia

Na etapie grupowania efektów kształcenia jednym z przyjętych kryteriów do grupowania jest możliwość kształcenia na odległość.

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną	2	– wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy	x									

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
przeciwpowarową, ochroną środowiska i ergonomią ew		<ul style="list-style-type: none"> opisuje pojęcia dotyczące zagrożeń w środowisku pracy wymienia zasady ergonomii pracy opisuje działania minimalizujące szkody w środowisku 										
rozdziła zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska ew	2	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zadania instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska wskazuje uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 	x									
przestrzega przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska ew	4	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje ćwiczenia i czynności ratownicze z uwzględnieniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska wykonuje pracę zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 	x									
udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach	8	<ul style="list-style-type: none"> ocenia stan poszkodowanego wykonuje zgłoszenie do służb ratowniczych przeprowadza tlenoterapię i masaż serca 	x									

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
zagrożenia zdrowia lub życia ew		<ul style="list-style-type: none"> wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem ran, krwawieniem i krwotokami wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem złamań, skręceń i zwichnięć wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem oparzeń 										
<p>organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska:</p> <p>a) przemieszcza sprzęt wykorzystywany do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych</p> <p>b) stosuje przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie</p>	10	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscu realizacji ćwiczeń rozmieszcza sprzęt znajdujący się na wyposażeniu pojazdów pożarniczych zgodnie z zasadami ergonomii wylicza elementy instruktażu stanowiskowego podczas ćwiczeń 	x									

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
ćwiczeń i działań ratowniczych ew												
przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych ew	3	<ul style="list-style-type: none"> wymienia uciążliwe, szkodliwe i niebezpieczne czynniki środowiska pracy wskazuje związek przyczynowo-skutkowy między wystąpieniem czynnika uciążliwego, szkodliwego i niebezpiecznego a zagrożeniem na stanowisku pracy wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka, mienia i środowiska, które występują podczas ćwiczeń i działań ratowniczych wskazuje sposoby i środki ochrony przed zagrożeniami w miejscu prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych stosuje techniki ewakuacji z miejsca zagrożenia	x									
stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych ew	3	<ul style="list-style-type: none"> wymienia środki ochrony zbiorowej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy opisuje środki ochrony indywidualnej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy opisuje funkcje ochronne środków ochrony indywidualnej i zbiorowej	x									

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
		<ul style="list-style-type: none"> – określa rozwiązania techniczne stosowane w pomieszczeniach pracy, maszynach i urządzeniach, które są przeznaczone do ochrony ludzi przed uciążliwymi, szkodliwymi i niebezpiecznymi czynnikami podczas wykonywania zadań zawodowych – dobiera środki ochrony indywidualnej adekwatnie do występującego zagrożenia – wykonuje czynności ratownicze podczas ćwiczeń i działań ratowniczych z użyciem środków ochrony indywidualnej 										
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	32											
rozdziela sprzęt ratowniczy: a) charakteryzuje poszczególne grupy sprzętu ratowniczego b) charakteryzuje przeznaczenie sprzętu ratowniczego c) klasyfikuje sprzęt ratowniczy ek	20	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza sprzęt do działań ratowniczych – określa cele stosowania sprzętu ratowniczego, narzędzi ratowniczych oraz pomocniczych – przyporządkowuje sprzęt do określonej grupy 					x					

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
przygotowuje sprzęt ratowniczy do działań: a) charakteryzuje zastosowanie sprzętu w działaniach ratowniczych b) wskazuje elementy wchodzące w skład zestawów sprzętu ratowniczego c) sprawia sprzęt ratowniczy do działań ek	40	<ul style="list-style-type: none"> dobiera rodzaj sprzętu do wskazanych działań kompletuje zestaw sprzętu ratowniczego sprawia elementy zestawu sprzętu ustawia parametry robocze sprzętu kontroluje sprzęt przed użyciem 					x					
stosuje środki ochrony indywidualnej: a) wskazuje elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka b) wskazuje zastosowanie środków ochrony indywidualnej strażaka c) stosuje wyposażenie i uzbrojenie osobiste strażaka	20	<ul style="list-style-type: none"> wylicza elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka opisuje funkcje środków ochrony indywidualnej strażaka wskazuje cele zastosowania elementów wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka łączy elementy wyposażenia osobistego i środków ochrony indywidualnej 					x					

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
ek		– stosuje środki ochrony indywidualnej oraz elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego podczas ćwiczeń oraz działań ratowniczych										
obsługuje sprzęt ratowniczy: a) charakteryzuje parametry sprzętu ratowniczego b) obsługuje sprzęt ratowniczy stosując zasady bezpieczeństwa i higieny pracy c) omawia zasady konserwacji sprzętu ek	80	– steruje urządzeniami ratowniczymi – wykorzystuje sprzęt z uwzględnieniem parametrów technicznych – przeprowadza konserwację sprzętu ratowniczego po działaniach					x					
charakteryzuje rodzaje pojazdów pożarniczych ek	20	– rozpoznaje pojazdy pożarnicze używane podczas działań ratowniczych oraz ćwiczeń – wskazuje przeznaczenie pojazdów pożarniczych – opisuje parametry wskazanego pojazdu na podstawie oznaczenia					x					
obsługuje pompy pożarnicze i inne specjalistyczne wyposażenie:	40	– steruje pompami pożarniczymi i innym specjalistycznym wyposażeniem – ustawia parametry pracy pomp pożarniczych i innego specjalistycznego sprzętu					x					

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
a) obsługuje pompy pożarnicze, w tym z układem wodno-pianowym b) stosuje zasady konserwacji pomp pożarniczych i układów wodno-pianowych c) obsługuje inne specjalistyczne wyposażenie ek		<ul style="list-style-type: none"> – używa pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych – wykonuje konserwację pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia po działaniach i ćwiczeniach 										
buduje stanowiska wodne i gaśnicze: a) dobiera niezbędny sprzęt do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych b) buduje stanowiska wodne i gaśnicze w różnych warunkach c) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas pracy na	40	<ul style="list-style-type: none"> – kompletuje sprzęt do budowy stanowiska wodnego i gaśniczego – wykorzystuje sprzęt służący do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych zgodnie z parametrami 				x						

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
stanowiskach wodnych i gaśniczych ek												
sprawia linie węzowe: a) rozróżnia rodzaje linii węzowych b) sprawia linie węzowe w różnych warunkach c) charakteryzuje parametry linii węzowych ek	30	<ul style="list-style-type: none"> – buduje wskazany rodzaj linii węzowej – zabezpiecza sprawione linie węzowe – opisuje czynniki wpływające na straty w liniach węzowych 					x					
obsługuje urządzenia łączności: a) charakteryzuje sprzęt łączności stosowany podczas działań ratowniczych b) stosuje kryptonimy podczas działań c) korzysta z urządzeń łączności podczas działań ek	30	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje sprzęt łączności do działań: – włącza lub wyłącza radiotelefony – ustawia wskazany kanał pracy – wykonuje czynności obsługi (wymiana akumulatora, ładowanie) – rozpoznaje przeznaczenie kanałów oraz kryptonimów radiowych – wylicza systemy pracy urządzeń łączności 					x					

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	320											
wyjaśnia procesy spalania substancji: a) charakteryzuje czynniki warunkujące proces spalania b) charakteryzuje rodzaje spalania ek	3	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje proces spalania na podstawie jego przebiegu – identyfikuje zagrożenia dla życia, zdrowia i środowiska ze strony produktów spalania i oddziaływania cieplnego oraz jego skutków 		x								
charakteryzuje rodzaje i fazy pożarów: a) opisuje strefowy model pożaru b) klasyfikuje rodzaje pożarów ek	3	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje fazy pożarów – wymienia fazy pożarów – określa zjawiska charakterystyczne dla różnych rodzajów i faz pożarów 		x								
identyfikuje zjawiska występujące podczas pożarów ek	4	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru – opisuje zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru 		x								

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
		<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki powodujące zagrożenia dla ludzi, zwierząt, mienia i środowiska podczas pożaru przyporządkowuje zagrożenia dla ludzi w zależności od różnych rodzajów i faz pożarów 										
rozpoznaje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań ratowniczych: a) rozpoznaje zagrożenie związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi b) wyjaśnia wpływ czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych na organizm ratownika i poszkodowanego ek	6	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań na podstawie informacji z rozpoznania identyfikuje strefy niebezpieczne na podstawie oznakowania opisuje zagrożenia związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi na podstawie oznaczeń 						x				
stosuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych ek	16	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych 						x	x			

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
		<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań do opisu przebiegu zdarzenia wylicza rodzaje pożarów wylicza rodzaje miejscowych zagrożeń wylicza formy działań taktycznych charakteryzuje formy zwalczania pożaru i miejscowych zagrożeń 										
<p>proceeds correspondence by radio and communicates by using signs:</p> <p>a) establishes radio contact in accordance with the rules</p> <p>b) uses cryptonyms individual, group, alarm and</p> <p>c) uses hand signs</p>	12	<ul style="list-style-type: none"> communicates with rescuers and positions of command during rescue actions using communication equipment and hand signs recognizes hand signs and other markings used during rescue actions distinguishes cryptonyms used in radio communication uses cryptonyms and hand signs during information transfer 						x				
directs road traffic during the performance of activities related to	18	<ul style="list-style-type: none"> exchange of rights of way during road traffic occurring during rescue actions 						x				

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
z prowadzeniem działań ratowniczych: a) charakteryzuje zasady kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych b) organizuje miejsce kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych ek		<ul style="list-style-type: none"> – organizuje ruch drogowy w miejscu prowadzenia działań ratowniczych – stosuje znaki gestowe podczas kierowania ruchem drogowym 										
rozróżnia stanowiska wodne i gaśnicze: a) charakteryzuje rodzaje stanowisk gaśniczych b) charakteryzuje rodzaje stanowisk wodnych c) identyfikuje stanowiska gaśnicze na podstawie schematu ek	10	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza stanowiska wodne i gaśnicze – opisuje stanowiska wodne i gaśnicze – rozpoznaje stanowiska wodne i gaśnicze na podstawie oznaczeń 							x			

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
podaje prądy gaśnicze w natarciu i obronie: a) charakteryzuje zasady podawania prądów gaśniczych b) charakteryzuje parametry prądów gaśniczych ek	10	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje prądy gaśnicze podczas likwidacji miejscowych zagrożeń i zwalczania pożarów – dobiera rodzaj prądów gaśniczych w zależności od sytuacji na miejscu działań ratowniczych 							x			
rozdziela rodzaje pododdziałów: a) charakteryzuje zadania funkcyjnych w rocie, zastępie i sekcji b) rozdziela rodzaje pododdziałów na podstawie oznakowania ek	8	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: rota, zastęp, sekcja, pluton, kompania, brygada – opisuje skład wskazanego pododdziału – stosuje oznakowanie pododdziałów do opisu zdarzeń – wymienia zadania dla wskazanego funkcyjnego w pododdziale taktycznym 							x			
przewodzi ewakuację ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia: a) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas zwalczania pożarów	28	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia sposoby i techniki ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia podczas działań ratowniczych – ewakuuje ludzi, zwierzęta i mienie – identyfikuje zastosowany sposób i technikę ewakuacji 						x				

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
b) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas miejscowych zagrożeń i klęsk żywiołowych ek		<ul style="list-style-type: none"> dobiera sposoby ewakuacji wykonuje samoratownictwo podczas ćwiczeń i działań ratowniczych 										
wykonuje czynności ratownicze podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych: a) wykonuje rozwinięcia w pododdziałach b) wykonuje dostęp do uszkodzonych przy użyciu sprzętu ratowniczego c) stosuje zasady taktyki podczas działań ratowniczych, pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych ek	36	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje przejścia, dojścia i dojazdy do zagrożonych lub uszkodzonych osób z użyciem dostępnego sprzętu ratowniczego przygotowuje drogi do ewakuacji zagrożonych i uszkodzonych osób zapewnia bezpieczeństwo zagrożonym i uszkodzonym osobom zabezpiecza konstrukcje, instalacje, urządzenia oraz obiekty naturalne w celu ograniczenia skutków oraz zagrożenia podczas działań stosuje przyrządowe i bezprzyrządowe metody poszukiwania zagrożonych i uszkodzonych osób zabezpiecza teren działań ratowniczych 					x					
charakteryzuje organizację ratownictwa medycznego	8	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podmioty realizujące zadania ratownictwa medycznego 				x						

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego: a) charakteryzuje standard gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa medycznego b) charakteryzuje zadania ratownictwa medycznego ek		<ul style="list-style-type: none"> wymienia zakres zadań realizowanych przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w zakresie ratownictwa medycznego rozdziela poziomy gotowości operacyjnej jednostek <i>Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego</i> (KSRG) w zakresie ratownictwa medycznego 										
ocenia stan poszkodowanego: a) wykonuje badanie wstępne b) wykonuje wywiad ratowniczy c) ocenia stan poszkodowanego pod kątem istniejących urazów i obrażeń ek	12	<ul style="list-style-type: none"> wylicza czynności do wykonania w celu przeprowadzenia badania wstępnego wylicza sposoby przeprowadzenia kontroli abc (airway, breathing, circulation) przeprowadza badanie poszkodowanego identyfikuje zagrożenia życia lub zdrowia na podstawie stanu poszkodowanego 				x						
proceedzi segregację pierwotną poszkodowanych: a) charakteryzuje zasady segregacji poszkodowanych	10	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje stan poszkodowanego w celu przyporządkowania do określonej grupy priorytetu udzielenia pomocy przyporządkowuje poszkodowanego do właściwej grupy priorytetu udzielania pomocy 				x						

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
b) przeprowadza segregację pierwotną na terenie działań ratowniczych c) ustala kolejność ewakuacji na podstawie stanu uszkodzonego ek		– oznacza uszkodzonych na podstawie przeprowadzonej segregacji										
udziela kwalifikowanej pierwszej pomocy: a) stosuje algorytmy procedur ratowniczych b) stosuje zasady przeprowadzania podstawowych zabiegów ratujących życie ek	12	– wskazuje procedurę ratowniczą w zależności od stanu uszkodzonego – przeprowadza zabiegi ratujące życie i zdrowie według procedur ratowniczych				x						
posługuje się sprzętem ratownictwa medycznego ek	12	– określa zastosowanie sprzętu do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy – przygotowuje sprzęt do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy – przeprowadza czynności ratujące życie i zdrowie przy użyciu sprzętu medycznego do				x						

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
		kwalfikowanej pierwszej pomocy podczas ćwiczeń i działań ratowniczych										
wykonuje pomiary parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych: a) charakteryzuje zasady wykonywania pomiarów parametrów środowiska w miejscu prowadzenia działań ratowniczych b) rozróżnia sprzęt pomiarowy do różnych czynników c) odczytuje wskazania urządzeń pomiarowych ek	24	<ul style="list-style-type: none"> wylicza sposoby pomiaru parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych dobiera urządzenie do pomiaru wskazanego parametru wykonuje ustawienia sprzętu pomiarowego w celu uzyskania poprawnych wyników pomiarów wykonuje pomiar wskazanego parametru z wykorzystaniem sprzętu pomiarowego podczas ćwiczeń i działań ratowniczych podaje wynik pomiaru wraz z jednostką mierzonej wielkości		x								
charakteryzuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty ek	24	<ul style="list-style-type: none"> klasyfikuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty wymienia cechy środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów wyjaśnia mechanizm gaśniczy środków		x								

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
		<ul style="list-style-type: none"> – dobiera rodzaj środka gaśniczego do gaszenia pożaru wskazanej substancji – dobiera rodzaj neutralizatora, sorbentu i dyspergentu do neutralizacji, sorbcji i dyspersji wskazanego materiału niebezpiecznego – wskazuje możliwość użycia środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów – wyjaśnia zagrożenia wynikające ze stosowania środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów 										
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	256											
postępuje zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej: a) charakteryzuje regulaminy obowiązujące w służbie b) charakteryzuje zasady noszenia umundurowania	6	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje czynności służbowe z zachowaniem zasady zależności służbowej i drogi służbowej – stosuje regulamin dotyczący umundurowania – charakteryzuje postawy współżycia w środowisku zawodowym 								x		

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
i okoliczności warunkujące jego dobór c) stosuje zasady etyki zawodowej ek												
postępuje zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym: a) przyjmuje postawę zasadniczą i swobodną b) oddaje honory w określonych sytuacjach c) postępuje zgodnie z ceremoniałem pożarniczym podczas uroczystości ek	8	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia stopnie służbowe – odróżnia przełożonego od podwładnego – stosuje elementy musztry podczas pełnienia służby – pełni funkcje opisane w scenariuszu uroczystości 								x		
opisuje zadania i organizację ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej: a) charakteryzuje pojęcie państwa b) określa funkcje państwa	6	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza przepisy regulujące organizację ochrony przeciwpożarowej – wylicza zadania ochrony przeciwpożarowej – opisuje organizację ochrony przeciwpożarowej 								x		

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
c) definiuje pojęcia: prawo, akt normatywny, norma prawna, przepis prawny, źródło prawa ek		<ul style="list-style-type: none"> wylicza podmioty odpowiedzialne za ochronę przeciwpożarową oraz ich zadania w tym zakresie wylicza zadania Państwowej Straży Pożarnej opisuje zasady współpracy jednostek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej wymienia przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej 										
charakteryzuje warunki i wymagania pełnienia służby ek	6	<ul style="list-style-type: none"> wylicza komponenty postawy zawodowej opisuje cechy psychofizyczne niezbędne w zawodzie strażaka wyjaśnia proces komunikacji interpersonalnej opisuje istotę sytuacji trudnych wymienia reakcje indywidualne i zbiorowe związane z wystąpieniem sytuacji trudnej opisuje sposoby postępowania w wybranych sytuacjach trudnych związanych z działaniami ratowniczo-gaśniczymi wyjaśnia pojęcie i źródła stresu w służbie 								x		
stosuje techniki radzenia sobie ze stresem ek	6	<ul style="list-style-type: none"> wymienia niekonstruktywne formy radzenia sobie ze stresem 										x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje formy konstruktywnego radzenia sobie ze stresem w służbie i poza nią wymienia zagrożenia związane z niektórymi sposobami radzenia sobie ze stresem przeprowadza ćwiczenie relaksacyjne 										
udziela wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy ek	6	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje formy wsparcia psychicznego po zdarzeniach traumatycznych wspiera poszkodowanych podczas działań ratowniczych, biorąc pod uwagę ich stan i wiek 										x
uprawia indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe ek	8	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zasady gier zespołowych i innych dyscyplin sportowych stosuje obowiązujące zasady i przepisy w trakcie gier zespołowych stosuje poznane elementy techniczne w trakcie gier uczestniczy w grach zespołowych uprawia biegi pokonuje różne dystanse w konkurencjach biegowych 									x	
bierze udział w zawodach sportowo-pożarniczych ek	8	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje konkurencje sportu pożarniczego stosuje zasady konkurencji sportu pożarniczego 									x	

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
		<ul style="list-style-type: none"> – pokonuje przeszkodę w konkurencji „pożarniczy tor przeszkód” – wykonuje zadanie w konkurencji „ćwiczenie bojowe” i „sztafeta pożarnicza” – wspina się przy użyciu drabiny hakowej – wykonuje konkurencję „pożarniczy tor przeszkód” – uczestniczy w wykonaniu konkurencji „sztafeta pożarnicza” – uczestniczy w wykonaniu konkurencji „ćwiczenie bojowe” 										
stosuje programy komputerowe wspomagające dysponowaniem sił i środków ek	10	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia zastosowanie Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – definiuje pojęcia stosowane w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – dodaje i modyfikuje siły i środki, korzystając z Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – korzysta z systemu informacji przestrzennej podczas działań ratowniczych – odczytuje informacje z map cyfrowych 								x		

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	64											
posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie ep	6	rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych			x							
rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie,	6	– określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu, ewentualnie fragmentu wypowiedzi lub tekstu			x							

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) ep		<ul style="list-style-type: none"> – znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu – układa informacje w określonym porządku 										

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)	5	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi – przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji 			x							

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
ep												
uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany	5	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób – prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi – pyta o upodobania i intencje innych osób – stosuje zwroty i formy grzecznościowe – dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji 			x							

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych ep												
zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych a) przetwarza tekst ustnie lub pisemnie w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych ep	5	<ul style="list-style-type: none"> – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) – przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym – przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację 			x							
wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz	5	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego 			x							

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad nauką języka obcego nowożytnego b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne ep		<ul style="list-style-type: none"> współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne 										
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	32											
przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych ep	-	<ul style="list-style-type: none"> opisuje reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy stosuje reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy stosuje zasady rzetelności, lojalności i uczciwości zawodowej 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji ep	-	<ul style="list-style-type: none"> sporządza harmonogram realizacji wskazanego zadania realizuje zadania zgodnie z harmonogramem 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania ep	-	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zakres odpowiedzialności za podejmowane decyzje i działania wylicza formy nagród i kar stosowanych w służbie 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany ep	-	<ul style="list-style-type: none"> opisuje metody i sposoby rozwiązywania problemów podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji ocenia różne opcje działania stosuje metody i sposoby rozwiązania problemów 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
stosuje techniki radzenia sobie ze stresem ep	-	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny sytuacji stresogennych minimalizuje skutki stresu wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe ep	-	<ul style="list-style-type: none"> wylicza kierunki rozwoju zawodowego stosuje formy aktualizacji wiedzy charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie planuje własny rozwój zawodowy 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
negocjuje warunki porozumień ep	-	<ul style="list-style-type: none"> opisuje warunki współpracy i porozumień opracowuje treść prostej umowy opisuje typowe strategie i taktyki negocjacyjne negocjuje prostą umowę lub porozumienie 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
stosuje zasady komunikacji interpersonalnej ep	-	<ul style="list-style-type: none"> wylicza zasady komunikacji interpersonalnej rozpoznaje komunikaty niewerbalne charakteryzuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej interpretuje komunikaty niewerbalne stosuje aktywne metody słuchania 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
współpracuje w zespole ep	-	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przydzielone zadanie w pododdziale podczas działań ratowniczych i ćwiczeń opisuje zasady współpracy w zespole wykonuje zadania w ramach pracy zespołowej przestrzega zasad pracy zespołowej 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	-											
planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań ep	-	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza zadania dla członków zespołu analizuje przebieg wykonania przez członków zespołu przydzielonych zadań 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań ep	-	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje mocne i słabe strony swoich współpracowników 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
		<ul style="list-style-type: none"> – rozwija umiejętności zawodowe swoich współpracowników – motywuje do różnego rodzaju zachowań swoich współpracowników 										
kieruje wykonaniem przydzielonych zadań ep	-	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje umiejętności zawodowe członków grupy – dopasowuje spośród członków zespołu osoby do wykonania danego zadania zawodowego uwzględniając ich wiedzę 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
monitoruje i ocenia jakość wykonania ep	-	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera metody i techniki pracy w zespole do wykonania zadań zawodowych – analizuje osiągnięte wyniki pracy swoich członków zespołu – stosuje wybrane metody i techniki pracy grupowej – monitoruje stopień realizacji przydzielonych zadań w zespole 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy ep	-	<ul style="list-style-type: none"> – poszerza wiedzę zawodową związaną z podstawowymi zadaniami zawodowymi – doskonalą się wspólnie z członkami zespołu uwzględniając nowe rozwiązania technologiczne i nowy sprzęt pojawiający się w branży 	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	Przedmiot 2 Fizykochemia spalania	Przedmiot 3 Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	Przedmiot 4 Ratownictwo medyczne	Przedmiot 5 Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	Przedmiot 6 Taktyka działań ratowniczych	Przedmiot 7 Taktyka działań gaśniczych	Przedmiot 8 Służba w ochronie przeciwpożarowej	Przedmiot 9 Sport pożarniczy	Przedmiot 10 Psychologia w działaniach ratowniczych
		– akceptuje nowe sposoby realizacji zadania zaproponowane przez członków zespołu zwiększające wzajemną odpowiedzialność										
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	-											

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego z kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie nauczonym na poziomie technika powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy może rozpocząć się w dowolnym momencie danego semestru. Proponowany całkowity czas trwania kursu w formie dziennej lub stacjonarnej 6 miesięcy.

Efekty kształcenia określone dla jednostki efektów „Język obcy zawodowy” zostały dostosowane do terminologii i zakresu materiału nauczania w kwalifikacji BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych.

Umiejętności z zakresu języka obcego zawodowego określono na poziomie A1 lub A2/ z możliwością dostosowania do poziomu słuchaczy.

Organizator kursu może podwyższyć poziom kształcenia w zależności od kompetencji słuchaczy.

Tabela 2 Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
BPO.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	rozdziela pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią ew	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy opisuje pojęcia dotyczące zagrożeń w środowisku pracy wymienia zasady ergonomii pracy opisuje działania minimalizujące szkody w środowisku 	Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	2	Miesiąc 1
	rozdziela zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska ew	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zadania instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska wskazuje uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 		2	
	przestrzega przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska ew	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje ćwiczenia i czynności ratownicze z uwzględnieniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska wykonuje pracę zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 		4	
	udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia lub życia ew	<ul style="list-style-type: none"> ocenia stan poszkodowanego wykonuje zgłoszenie do służb ratowniczych przeprowadza tlenoterapię i masaż serca 		8	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
		<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem ran, krwawieniem i krwotokami – wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem złamań, skręceń i zwichnięć – wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem oparzeń 			
	organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska: a) przemieszcza sprzęt wykorzystywany do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych b) stosuje przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych ew	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscu realizacji ćwiczeń – rozmieszcza sprzęt znajdujący się na wyposażeniu pojazdów pożarniczych zgodnie z zasadami ergonomii – wylicza elementy instruktażu stanowiskowego podczas ćwiczeń 		10	
	przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych ew	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia uciążliwe, szkodliwe i niebezpieczne czynniki środowiska pracy – wskazuje związek przyczynowo-skutkowy między wystąpieniem czynnika uciążliwego, szkodliwego i niebezpiecznego a zagrożeniem na stanowisku pracy 		3	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka, mienia i środowiska, które występują podczas ćwiczeń i działań ratowniczych wskazuje sposoby i środki ochrony przed zagrożeniami w miejscu prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych stosuje techniki ewakuacji z miejsca zagrożenia 			
	stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych ew	<ul style="list-style-type: none"> wymienia środki ochrony zbiorowej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy opisuje środki ochrony indywidualnej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy opisuje funkcje ochronne środków ochrony indywidualnej i zbiorowej określa rozwiązania techniczne stosowane w pomieszczeniach pracy, maszynach i urządzeniach, które są przeznaczone do ochrony ludzi przed uciążliwymi, szkodliwymi i niebezpiecznymi czynnikami podczas wykonywania zadań zawodowych dobiera środki ochrony indywidualnej adekwatnie do występującego zagrożenia wykonuje czynności ratownicze podczas ćwiczeń i działań ratowniczych z użyciem środków ochrony indywidualnej 		3	
	rozdziela sprzęt ratowniczy:	<ul style="list-style-type: none"> wylicza sprzęt do działań ratowniczych 		20	Miesiąc 1-5

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
BPO.03.2. Obsługa sprzętu ratowniczego	a) charakteryzuje poszczególne grupy sprzętu ratowniczego b) charakteryzuje przeznaczenie sprzętu ratowniczego c) klasyfikuje sprzęt ratowniczy ek	– określa cele stosowania sprzętu ratowniczego, narzędzi ratowniczych oraz pomocniczych – przyporządkowuje sprzęt do określonej grupy	Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych		
	przygotowuje sprzęt ratowniczy do działań: a) charakteryzuje zastosowanie sprzętu w działaniach ratowniczych b) wskazuje elementy wchodzące w skład zestawów sprzętu ratowniczego c) sprawia sprzęt ratowniczy do działań ek	– dobiera rodzaj sprzętu do wskazanych działań – kompletuje zestaw sprzętu ratowniczego – sprawia elementy zestawu sprzętu – ustawia parametry robocze sprzętu – kontroluje sprzęt przed użyciem		40	
	stosuje środki ochrony indywidualnej: a) wskazuje elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka b) wskazuje zastosowanie środków ochrony indywidualnej strażaka c) stosuje wyposażenie i uzbrojenie osobiste strażaka ek	– wylicza elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka – opisuje funkcje środków ochrony indywidualnej strażaka – wskazuje cele zastosowania elementów wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka – łączy elementy wyposażenia osobistego i środków ochrony indywidualnej		20	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
		– stosuje środki ochrony indywidualnej oraz elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego podczas ćwiczeń oraz działań ratowniczych			
	obsługuje sprzęt ratowniczy: a) charakteryzuje parametry sprzętu ratowniczego b) obsługuje sprzęt ratowniczy stosując zasady bezpieczeństwa i higieny pracy c) omawia zasady konserwacji sprzętu ek	– steruje urządzeniami ratowniczymi – wykorzystuje sprzęt z uwzględnieniem parametrów technicznych – przeprowadza konserwację sprzętu ratowniczego po działaniach		80	
	charakteryzuje rodzaje pojazdów pożarniczych ek	– rozpoznaje pojazdy pożarnicze używane podczas działań ratowniczych oraz ćwiczeń – wskazuje przeznaczenie pojazdów pożarniczych – opisuje parametry wskazanego pojazdu na podstawie oznaczenia		20	
	obsługuje pompy pożarnicze i inne specjalistyczne wyposażenie: a) obsługuje pompy pożarnicze, w tym z układem wodno-pianowym b) stosuje zasady konserwacji pomp pożarniczych i układów wodno-pianowych c) obsługuje inne specjalistyczne wyposażenie	– steruje pompami pożarniczymi i innym specjalistycznym wyposażeniem – ustawia parametry pracy pomp pożarniczych i innego specjalistycznego sprzętu – używa pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych		40	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	ek	– wykonuje konserwację pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia po działaniach i ćwiczeniach			
	buduje stanowiska wodne i gaśnicze: a) dobiera niezbędny sprzęt do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych b) buduje stanowiska wodne i gaśnicze w różnych warunkach c) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas pracy na stanowiskach wodnych i gaśniczych ek	– kompletuje sprzęt do budowy stanowiska wodnego i gaśniczego – wykorzystuje sprzęt służący do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych zgodnie z parametrami		40	
	sprawia linie wężowe: a) rozróżnia rodzaje linii wężowych b) sprawia linie wężowe w różnych warunkach c) charakteryzuje parametry linii wężowych ek	– buduje wskazany rodzaj linii wężowej – zabezpiecza sprawione linie wężowe – opisuje czynniki wpływające na straty w liniach wężowych		30	
	obsługuje urządzenia łączności: a) charakteryzuje sprzęt łączności stosowany podczas działań ratowniczych b) stosuje kryptonimy podczas działań	przygotowuje sprzęt łączności do działań: a) włącza lub wyłącza radiotelefony b) ustawia wskazany kanał pracy c) wykonuje czynności obsługi (wymiana akumulatora, ładowanie)		30	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	c) korzysta z urządzeń łączności podczas działań ek	d) rozpoznaje przeznaczenie kanałów oraz kryptonimów radiowych e) wylicza systemy pracy urządzeń łączności			
BPO.03.3. Wykonywanie czynności ratowniczych podczas pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń	wyjaśnia procesy spalania substancji: a) charakteryzuje czynniki warunkujące proces spalania b) charakteryzuje rodzaje spalania ek	– rozpoznaje proces spalania na podstawie jego przebiegu – identyfikuje zagrożenia dla życia, zdrowia i środowiska ze strony produktów spalania i oddziaływania cieplnego oraz jego skutków	Fizykochemia spalania	3	Miesiąc 2-5
	charakteryzuje rodzaje i fazy pożarów: a) opisuje strefowy model pożaru b) klasyfikuje rodzaje pożarów ek	– rozpoznaje fazy pożarów – wymienia fazy pożarów – określa zjawiska charakterystyczne dla różnych rodzajów i faz pożarów		3	
	identyfikuje zjawiska występujące podczas pożarów ek	– wylicza zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru – opisuje zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru – wymienia czynniki powodujące zagrożenia dla ludzi, zwierząt, mienia i środowiska podczas pożaru – przyporządkowuje zagrożenia dla ludzi w zależności od różnych rodzajów i faz pożarów		4	
	rozpoznaje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań ratowniczych:	– identyfikuje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań na podstawie informacji z rozpoznania	Taktyka działań ratowniczych	6	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	a) rozpoznaje zagrożenie związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi b) wyjaśnia wpływ czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych na organizm ratownika i poszkodowanego ek	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje strefy niebezpieczne na podstawie oznakowania – opisuje zagrożenia związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi na podstawie oznaczeń 			
	stosuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych ek	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych – wykorzystuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań do opisu przebiegu zdarzenia – wylicza rodzaje pożarów – wylicza rodzaje miejscowych zagrożeń – wylicza formy działań taktycznych – charakteryzuje formy zwalczania pożaru i miejscowych zagrożeń 	Taktyka działań ratowniczych/Taktyka działań gaśniczych	16	
	prowadzi korespondencję radiową oraz komunikuje się za pomocą znaków: a) nawiązuje łączność radiową zgodnie z zasadami b) stosuje kryptonimy indywidualne, grupowe, okólnikowe i alarmowe c) stosuje znaki gestowe	<ul style="list-style-type: none"> – komunikuje się z ratownikami i stanowiskami kierowania w trakcie działań ratowniczych przy użyciu sprzętu łączności i znaków gestowych – rozpoznaje znaki gestowe i inne oznaczenia stosowane podczas działań ratowniczych – rozróżnia kryptonimy stosowane w łączności radiowej 	Taktyka działań ratowniczych	12	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	ek	– wykorzystuje kryptonimy i znaki gestowe podczas przekazywania informacji			
	kieruje ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych: a) charakteryzuje zasady kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych b) organizuje miejsce kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych ek	– wymienia uprawnienia kierującego ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych – organizuje ruch drogowy w miejscu prowadzenia działań ratowniczych – stosuje znaki gestowe podczas kierowania ruchem drogowym		18	
	rozdziela stanowiska wodne i gaśnicze: a) charakteryzuje rodzaje stanowisk gaśniczych b) charakteryzuje rodzaje stanowisk wodnych c) identyfikuje stanowiska gaśnicze na podstawie schematu ek	– wylicza stanowiska wodne i gaśnicze – opisuje stanowiska wodne i gaśnicze – rozpoznaje stanowiska wodne i gaśnicze na podstawie oznaczeń	Taktyka działań gaśniczych	10	
	podaje prądy gaśnicze w natarciu i obronie:	– stosuje prądy gaśnicze podczas likwidacji miejscowych zagrożeń i zwalczania pożarów		10	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	charakteryzuje zasady podawania prądów gaśniczych charakteryzuje parametry prądów gaśniczych ek	– dobiera rodzaj prądów gaśniczych w zależności od sytuacji na miejscu działań ratowniczych			
	rozdziela rodzaje pododdziałów: a) charakteryzuje zadania funkcyjnych w rocie, zastępie i sekcji b) rozdziela rodzaje pododdziałów na podstawie oznakowania ek	– definiuje pojęcia: rota, zastęp, sekcja, pluton, kompania, brygada – opisuje skład wskazanego pododdziału – stosuje oznakowanie pododdziałów do opisu zdarzeń – wymienia zadania dla wskazanego funkcyjnego w pododdziale taktycznym		8	
	procedury ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia: a) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas zwalczania pożarów b) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas miejscowych zagrożeń i klęsk żywiołowych ek	– wymienia sposoby i techniki ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia podczas działań ratowniczych – ewakuuje ludzi, zwierzęta i mienie – identyfikuje zastosowany sposób i technikę ewakuacji – dobiera sposoby ewakuacji – wykonuje samoratownictwo podczas ćwiczeń i działań ratowniczych	Taktyka działań ratowniczych	28	
	wykonuje czynności ratownicze podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych: a) wykonuje rozwinięcia w pododdziałach	– wykonuje przejścia, dojeżdża i dojazdy do zagrożonych lub poszkodowanych osób z użyciem dostępnego sprzętu ratowniczego – przygotowuje drogi do ewakuacji zagrożonych i poszkodowanych osób		36	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	b) wykonuje dostęp do uszkodzonych przy użyciu sprzętu ratowniczego c) stosuje zasady taktyki podczas działań ratowniczych, pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych ek	<ul style="list-style-type: none"> – zapewnia bezpieczeństwo zagrożonym i uszkodzonym osobom – zabezpiecza konstrukcje, instalacje, urządzenia oraz obiekty naturalne w celu ograniczenia skutków oraz zagrożenia podczas działań – stosuje przyrządowe i bezprzyrządowe metody poszukiwania zagrożonych i uszkodzonych osób – zabezpiecza teren działań ratowniczych 			
	charakteryzuje organizację ratownictwa medycznego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego: a) charakteryzuje standard gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa medycznego b) charakteryzuje zadania ratownictwa medycznego ek	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje podmioty realizujące zadania ratownictwa medycznego – wymienia zakres zadań realizowanych przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w zakresie ratownictwa medycznego – rozróżnia poziomy gotowości operacyjnej jednostek <i>Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego</i> (KSRG) w zakresie ratownictwa medycznego 	Ratownictwo medyczne	8	
	ocenia stan uszkodzonego: a) wykonuje badanie wstępne b) wykonuje wywiad ratowniczy c) ocenia stan uszkodzonego pod kątem istniejących urazów i obrażeń ek	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza czynności do wykonania w celu przeprowadzenia badania wstępnego – wylicza sposoby przeprowadzenia kontroli abc (airway, breathing, circulation) – przeprowadza badanie uszkodzonego – identyfikuje zagrożenia życia lub zdrowia na podstawie stanu uszkodzonego 		12	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	<p>proceedzi segregację pierwotną poszkodowanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje zasady segregacji poszkodowanych b) przeprowadza segregację pierwotną na terenie działań ratowniczych c) ustala kolejność ewakuacji na podstawie stanu poszkodowanego <p>ek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje stan poszkodowanego w celu przyporządkowania do określonej grupy priorytetu udzielenia pomocy – przyporządkowuje poszkodowanego do właściwej grupy priorytetu udzielania pomocy – oznacza poszkodowanych na podstawie przeprowadzonej segregacji 		10	
	<p>udziela kwalifikowanej pierwszej pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) stosuje algorytmy procedur ratowniczych b) stosuje zasady przeprowadzania podstawowych zabiegów ratujących życie <p>ek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje procedurę ratowniczą w zależności od stanu poszkodowanego – przeprowadza zabiegi ratujące życie i zdrowie według procedur ratowniczych 		12	
	<p>posługuje się sprzętem ratownictwa medycznego ek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – określa zastosowanie sprzętu do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy – przygotowuje sprzęt do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy – przeprowadza czynności ratujące życie i zdrowie przy użyciu sprzętu medycznego do kwalifikowanej pierwszej pomocy podczas ćwiczeń i działań ratowniczych 		12	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	wykonuje pomiary parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych: a) charakteryzuje zasady wykonywania pomiarów parametrów środowiska w miejscu prowadzenia działań ratowniczych b) rozróżnia sprzęt pomiarowy do różnych czynników c) odczytuje wskazania urządzeń pomiarowych ek	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza sposoby pomiaru parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych – dobiera urządzenie do pomiaru wskazanego parametru – wykonuje ustawienia sprzętu pomiarowego w celu uzyskania poprawnych wyników pomiarów – wykonuje pomiar wskazanego parametru z wykorzystaniem sprzętu pomiarowego podczas ćwiczeń i działań ratowniczych – podaje wynik pomiaru wraz z jednostką mierzonych wielkości 	Fizykochemia spalania	24	
	charakteryzuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty ek	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty – wymienia cechy środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów – wyjaśnia mechanizm gaśniczy środków – dobiera rodzaj środka gaśniczego do gaszenia pożaru wskazanej substancji – dobiera rodzaj neutralizatora, sorbentu i dyspergentu do neutralizacji, sorpcji i dyspersji wskazanego materiału niebezpiecznego – wskazuje możliwość użycia środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów 		24	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
		– wyjaśnia zagrożenia wynikające ze stosowania środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów			
BPO.03.4. Wykonywanie zadań związanych z przebiegiem służby	postępuje zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej: a) charakteryzuje regulaminy obowiązujące w służbie b) charakteryzuje zasady noszenia umundurowania i okoliczności warunkujące jego dobór c) stosuje zasady etyki zawodowej ek	– wykonuje czynności służbowe z zachowaniem zasady zależności służbowej i drogi służbowej – stosuje regulamin dotyczący umundurowania – charakteryzuje postawy współżycia w środowisku zawodowym	Służba w ochronie przeciwpożarowej	6	Miesiąc 5-6
	postępuje zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym: a) przyjmuje postawę zasadniczą i swobodną b) oddaje honory w określonych sytuacjach c) postępuje zgodnie z ceremoniałem pożarniczym podczas uroczystości ek	– rozróżnia stopnie służbowe – odróżnia przełożonego od podwładnego – stosuje elementy musztry podczas pełnienia służby – pełni funkcje opisane w scenariuszu uroczystości		8	
	opisuje zadania i organizację ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej:	– wylicza przepisy regulujące organizację ochrony przeciwpożarowej – wylicza zadania ochrony przeciwpożarowej		6	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	a) charakteryzuje pojęcie państwa b) określa funkcje państwa c) definiuje pojęcia: prawo, akt normatywny, norma prawna, przepis prawny, źródło prawa ek	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje organizację ochrony przeciwpożarowej – wylicza podmioty odpowiedzialne za ochronę przeciwpożarową oraz ich zadania w tym zakresie – wylicza zadania Państwowej Straży Pożarnej – opisuje zasady współpracy jednostek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej – wymienia przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej 			
	charakteryzuje warunki i wymagania pełnienia służby ek	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza komponenty postawy zawodowej – opisuje cechy psychofizyczne niezbędne w zawodzie strażaka – wyjaśnia proces komunikacji interpersonalnej – opisuje istotę sytuacji trudnych – wymienia reakcje indywidualne i zbiorowe związane z wystąpieniem sytuacji trudnej – opisuje sposoby postępowania w wybranych sytuacjach trudnych związanych z działaniami ratowniczo-gaśniczymi – wyjaśnia pojęcie i źródła stresu w służbie 		6	
	stosuje techniki radzenia sobie ze stresem ek	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia niekonstruktywne formy radzenia sobie ze stresem – wskazuje formy konstruktywnego radzenia sobie ze stresem w służbie i poza nią 	Psychologia w działaniach ratowniczych	6	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWA PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
		<ul style="list-style-type: none"> wymienia zagrożenia związane z niektórymi sposobami radzenia sobie ze stresem przeprowadza ćwiczenie relaksacyjne 			
	udziela wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy ek	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje formy wsparcia psychicznego po zdarzeniach traumatycznych wspiera poszkodowanych podczas działań ratowniczych, biorąc pod uwagę ich stan i wiek 		6	
	uprawia indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe ek	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zasady gier zespołowych i innych dyscyplin sportowych stosuje obowiązujące zasady i przepisy w trakcie gier zespołowych stosuje poznane elementy techniczne w trakcie gier uczestniczy w grach zespołowych uprawia biegi pokonuje różne dystanse w konkurencjach biegowych 	Sport pożarniczy	8	
	bierze udział w zawodach sportowo-pożarniczych ek	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje konkurencje sportu pożarniczego stosuje zasady konkurencji sportu pożarniczego pokonuje przeszkodę w konkurencji „pożarniczy tor przeszkód” wykonuje zadanie w konkurencji „ćwiczenie bojowe” i „sztafeta pożarnicza” wspina się przy użyciu drabiny hakowej 		8	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
		<ul style="list-style-type: none"> wykonuje konkurencję „pożarniczy tor przeszkód” uczestniczy w wykonaniu konkurencji „sztafeta pożarnicza” uczestniczy w wykonaniu konkurencji „ćwiczenie bojowe” 			
	stosuje programy komputerowe wspomagające dysponowaniem sił i środków ek	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia zastosowanie Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej definiuje pojęcia stosowane w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej dodaje i modyfikuje siły i środki, korzystając z Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej korzysta z systemu informacji przestrzennej podczas działań ratowniczych odczytuje informacje z map cyfrowych 	Służba w ochronie przeciwpożarowej	10	
BPO.03.5. Język obcy zawodowy	posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem	rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych	Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	6	Miesiąc 6

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie ep	c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych			
	rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyrażnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje	– określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu – znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu – układa informacje w określonym porządku		6	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) ep				
	samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) ep	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi – przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji 		5	
	uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób 		5	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określoną w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych ep	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi – pyta o upodobania i intencje innych osób – stosuje zwroty i formy grzecznościowe – dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji 			
	zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych a) przetwarza tekst ustnie lub pisemnie w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) – przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym 		5	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez organizatora kursu	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	ep	<ul style="list-style-type: none"> – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym – przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację 			
	wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad nauką języka obcego nowożytnego b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne ep	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego – współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe – korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych – identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy – wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa – upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne 		5	

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3. Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału (np. w przypadku kształcenia modułowego)

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	32		rozdziela pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią ew	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy opisuje pojęcia dotyczące zagrożeń w środowisku pracy wymienia zasady ergonomii pracy opisuje działania minimalizujące szkody w środowisku
			rozdziela zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska ew	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zadania instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska wskazuje uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
			przebiega przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska ew	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje ćwiczenia i czynności ratownicze z uwzględnieniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska wykonuje pracę zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
			udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia lub życia ew	<ul style="list-style-type: none"> ocenia stan poszkodowanego wykonuje zgłoszenie do służb ratowniczych przeprowadza tlenoterapię i masaż serca wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem ran, krwawieniem i krwotokami wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem złamań, skręceń i zwichnięć wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem oparzeń

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska: a) przemieszcza sprzęt wykorzystywany do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych b) stosuje przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych ew	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscu realizacji ćwiczeń – rozmieszcza sprzęt znajdujący się na wyposażeniu pojazdów pożarniczych zgodnie z zasadami ergonomii – wylicza elementy instruktażu stanowiskowego podczas ćwiczeń
			przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych ew	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia uciążliwe, szkodliwe i niebezpieczne czynniki środowiska pracy – wskazuje związek przyczynowo-skutkowy między wystąpieniem czynnika uciążliwego, szkodliwego i niebezpiecznego a zagrożeniem na stanowisku pracy – wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka, mienia i środowiska, które występują podczas ćwiczeń i działań ratowniczych – wskazuje sposoby i środki ochrony przed zagrożeniami w miejscu prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych – stosuje techniki ewakuacji z miejsca zagrożenia
			stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych ew	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia środki ochrony zbiorowej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
				<ul style="list-style-type: none"> – opisuje środki ochrony indywidualnej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – opisuje funkcje ochronne środków ochrony indywidualnej i zbiorowej – określa rozwiązania techniczne stosowane w pomieszczeniach pracy, maszynach i urządzeniach, które są przeznaczone do ochrony ludzi przed uciążliwymi, szkodliwymi i niebezpiecznymi czynnikami podczas wykonywania zadań zawodowych – dobiera środki ochrony indywidualnej adekwatnie do występującego zagrożenia – wykonuje czynności ratownicze podczas ćwiczeń i działań ratowniczych z użyciem środków ochrony indywidualnej
Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych		320	rozróżnia sprzęt ratowniczy: a) charakteryzuje poszczególne grupy sprzętu ratowniczego b) charakteryzuje przeznaczenie sprzętu ratowniczego c) klasyfikuje sprzęt ratowniczy ek	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza sprzęt do działań ratowniczych – określa cele stosowania sprzętu ratowniczego, narzędzi ratowniczych oraz pomocniczych – przyporządkowuje sprzęt do określonej grupy
			przygotowuje sprzęt ratowniczy do działań: a) charakteryzuje zastosowanie sprzętu w działaniach ratowniczych b) wskazuje elementy wchodzące w skład zestawów sprzętu ratowniczego c) sprawnia sprzęt ratowniczy do działań	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera rodzaj sprzętu do wskazanych działań – kompletuje zestaw sprzętu ratowniczego – sprawnia elementy zestawu sprzętu – ustawia parametry robocze sprzętu – kontroluje sprzęt przed użyciem

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			ek	
			stosuje środki ochrony indywidualnej: a) wskazuje elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka b) wskazuje zastosowanie środków ochrony indywidualnej strażaka c) stosuje wyposażenie i uzbrojenie osobiste strażaka ek	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka – opisuje funkcje środków ochrony indywidualnej strażaka – wskazuje cele zastosowania elementów wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka – łączy elementy wyposażenia osobistego i środków ochrony indywidualnej – stosuje środki ochrony indywidualnej oraz elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego podczas ćwiczeń oraz działań ratowniczych
			obsługuje sprzęt ratowniczy: a) charakteryzuje parametry sprzętu ratowniczego b) obsługuje sprzęt ratowniczy stosując zasady bezpieczeństwa i higieny pracy c) omawia zasady konserwacji sprzętu ek	<ul style="list-style-type: none"> – steruje urządzeniami ratowniczymi – wykorzystuje sprzęt z uwzględnieniem parametrów technicznych – przeprowadza konserwację sprzętu ratowniczego po działaniach
			charakteryzuje rodzaje pojazdów pożarniczych ek	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje pojazdy pożarnicze używane podczas działań ratowniczych oraz ćwiczeń – wskazuje przeznaczenie pojazdów pożarniczych – opisuje parametry wskazanego pojazdu na podstawie oznaczenia
			obsługuje pompy pożarnicze i inne specjalistyczne wyposażenie: a) obsługuje pompy pożarnicze, w tym z układem wodno-pianowym	<ul style="list-style-type: none"> – steruje pompami pożarniczymi i innym specjalistycznym wyposażeniem – ustawia parametry pracy pomp pożarniczych i innego specjalistycznego sprzętu – używa pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			b) stosuje zasady konserwacji pomp pożarniczych i układów wodno-pianowych c) obsługuje inne specjalistyczne wyposażenie ek	– wykonuje konserwację pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia po działaniach i ćwiczeniach
			buduje stanowiska wodne i gaśnicze: a) dobiera niezbędny sprzęt do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych b) buduje stanowiska wodne i gaśnicze w różnych warunkach c) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas pracy na stanowiskach wodnych i gaśniczych ek	– kompletuje sprzęt do budowy stanowiska wodnego i gaśniczego – wykorzystuje sprzęt służący do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych zgodnie z parametrami
			sprawia linie węzowe: a) rozróżnia rodzaje linii węzowych b) sprawia linie węzowe w różnych warunkach c) charakteryzuje parametry linii węzowych ek	– buduje wskazany rodzaj linii węzowej – zabezpiecza sprawione linie węzowe – opisuje czynniki wpływające na straty w liniach węzowych
			obsługuje urządzenia łączności:	– przygotowuje sprzęt łączności do działań: – włącza lub wyłącza radiotelefony – ustawia wskazany kanał pracy

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			a) charakteryzuje sprzęt łączności stosowany podczas działań ratowniczych b) stosuje kryptonimy podczas działań c) korzysta z urządzeń łączności podczas działań ek	– wykonuje czynności obsługi (wymiana akumulatora, ładowanie) – rozpoznaje przeznaczenie kanałów oraz kryptonimów radiowych – wylicza systemy pracy urządzeń łączności
Fizykochemia spalania	58		wyjaśnia procesy spalania substancji: a) charakteryzuje czynniki warunkujące proces spalania b) charakteryzuje rodzaje spalania ek	– rozpoznaje proces spalania na podstawie jego przebiegu – identyfikuje zagrożenia dla życia, zdrowia i środowiska ze strony produktów spalania i oddziaływania cieplnego oraz jego skutków
			charakteryzuje rodzaje i fazy pożarów: a) opisuje strefowy model pożaru b) klasyfikuje rodzaje pożarów ek	– rozpoznaje fazy pożarów – wymienia fazy pożarów – określa zjawiska charakterystyczne dla różnych rodzajów i faz pożarów
			identyfikuje zjawiska występujące podczas pożarów ek	– wylicza zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru – opisuje zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru – wymienia czynniki powodujące zagrożenia dla ludzi, zwierząt, mienia i środowiska podczas pożaru – przyporządkowuje zagrożenia dla ludzi w zależności od różnych rodzajów i faz pożarów
			wykonuje pomiary parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych:	– wylicza sposoby pomiaru parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych – dobiera urządzenie do pomiaru wskazanego parametru – wykonuje ustawienia sprzętu pomiarowego w celu uzyskania poprawnych wyników pomiarów

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			a) charakteryzuje zasady wykonywania pomiarów parametrów środowiska w miejscu prowadzenia działań ratowniczych b) rozróżnia sprzęt pomiarowy do różnych czynników c) odczytuje wskazania urządzeń pomiarowych ek	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje pomiar wskazanego parametru z wykorzystaniem sprzętu pomiarowego podczas ćwiczeń i działań ratowniczych – podaje wynik pomiaru wraz z jednostką mierzonej wielkości
			charakteryzuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty ek	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty – wymienia cechy środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów – wyjaśnia mechanizm gaśniczy środków – dobiera rodzaj środka gaśniczego do gaszenia pożaru wskazanej substancji – dobiera rodzaj neutralizatora, sorbentu i dyspergentu do neutralizacji, sorbcji i dyspersji wskazanego materiału niebezpiecznego – wskazuje możliwość użycia środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów – wyjaśnia zagrożenia wynikające ze stosowania środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów
Ratownictwo medyczne		54	charakteryzuje organizację ratownictwa medycznego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego: a) charakteryzuje standard gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa medycznego	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje podmioty realizujące zadania ratownictwa medycznego – wymienia zakres zadań realizowanych przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w zakresie ratownictwa medycznego – rozróżnia poziomy gotowości operacyjnej jednostek <i>Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego</i> (KSRG) w zakresie ratownictwa medycznego

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			b) charakteryzuje zadania ratownictwa medycznego ek	
			ocenia stan poszkodowanego: a) wykonuje badanie wstępne b) wykonuje wywiad ratowniczy c) ocenia stan poszkodowanego pod kątem istniejących urazów i obrażeń ek	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza czynności do wykonania w celu przeprowadzenia badania wstępnego – wylicza sposoby przeprowadzenia kontroli abc (airway, breathing, circulation) – przeprowadza badanie poszkodowanego – identyfikuje zagrożenia życia lub zdrowia na podstawie stanu poszkodowanego
			proceedzi segregację pierwotną poszkodowanych: a) charakteryzuje zasady segregacji poszkodowanych b) przeprowadza segregację pierwotną na terenie działań ratowniczych c) ustala kolejność ewakuacji na podstawie stanu poszkodowanego ek	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje stan poszkodowanego w celu przyporządkowania do określonej grupy priorytetu udzielenia pomocy – przyporządkowuje poszkodowanego do właściwej grupy priorytetu udzielania pomocy – oznacza poszkodowanych na podstawie przeprowadzonej segregacji
			udziela kwalifikowanej pierwszej pomocy: a) stosuje algorytmy procedur ratowniczych b) stosuje zasady przeprowadzania podstawowych zabiegów ratujących życie	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje procedurę ratowniczą w zależności od stanu poszkodowanego – przeprowadza zabiegi ratujące życie i zdrowie według procedur ratowniczych

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			ek	
			posługuje się sprzętem ratownictwa medycznego ek	<ul style="list-style-type: none"> – określa zastosowanie sprzętu do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy – przygotowuje sprzęt do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy – przeprowadza czynności ratujące życie i zdrowie przy użyciu sprzętu medycznego do kwalifikowanej pierwszej pomocy podczas ćwiczeń i działań ratowniczych
Taktyka działań ratowniczych		108	rozpoznaje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań ratowniczych: a) rozpoznaje zagrożenie związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi b) wyjaśnia wpływ czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych na organizm ratownika i poszkodowanego ek	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań na podstawie informacji z rozpoznania – identyfikuje strefy niebezpieczne na podstawie oznakowania – opisuje zagrożenia związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi na podstawie oznaczeń
			stosuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych ek	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych – wykorzystuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań do opisu przebiegu zdarzenia – wylicza rodzaje pożarów – wylicza rodzaje miejscowych zagrożeń – wylicza formy działań taktycznych – charakteryzuje formy zwalczania pożaru i miejscowych zagrożeń

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			<p>Efekty kształcenia</p> <p>prowadzi korespondencję radiową oraz komunikuje się za pomocą znaków:</p> <p>a) nawiązuje łączność radiową zgodnie z zasadami</p> <p>b) stosuje kryptonimy indywidualne, grupowe, okólnikowe i alarmowe</p> <p>c) stosuje znaki gestowe</p> <p>ek</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p> <ul style="list-style-type: none"> – komunikuje się z ratownikami i stanowiskami kierowania w trakcie działań ratowniczych przy użyciu sprzętu łączności i znaków gestowych – rozpoznaje znaki gestowe i inne oznaczenia stosowane podczas działań ratowniczych – rozróżnia kryptonimy stosowane w łączności radiowej – wykorzystuje kryptonimy i znaki gestowe podczas przekazywania informacji
			<p>kieruje ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych:</p> <p>a) charakteryzuje zasady kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych</p> <p>b) organizuje miejsce kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych</p> <p>ek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia uprawnienia kierującego ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych – organizuje ruch drogowy w miejscu prowadzenia działań ratowniczych – stosuje znaki gestowe podczas kierowania ruchem drogowym
			<p>prowadzi ewakuację ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia:</p> <p>a) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas zwalczania pożarów</p> <p>b) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas miejscowych zagrożeń i klęsk żywiołowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia sposoby i techniki ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia podczas działań ratowniczych – ewakuuje ludzi, zwierzęta i mienie – identyfikuje zastosowany sposób i technikę ewakuacji – dobiera sposoby ewakuacji – wykonuje samoratownictwo podczas ćwiczeń i działań ratowniczych

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			ek	
			wykonuje czynności ratownicze podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych: a) wykonuje rozwinięcia w pododdziałach b) wykonuje dostęp do uszkodzonych przy użyciu sprzętu ratowniczego c) stosuje zasady taktyki podczas działań ratowniczych, pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje przejścia, dojeżdża i dojazdy do zagrożonych lub uszkodzonych osób z użyciem dostępnego sprzętu ratowniczego – przygotowuje drogi do ewakuacji zagrożonych i uszkodzonych osób – zapewnia bezpieczeństwo zagrożonym i uszkodzonym osobom – zabezpiecza konstrukcje, instalacje, urządzenia oraz obiekty naturalne w celu ograniczenia skutków oraz zagrożenia podczas działań – stosuje przyrządowe i bezprzyrządowe metody poszukiwania zagrożonych i uszkodzonych osób – zabezpiecza teren działań ratowniczych
Taktyka działań gaśniczych		36	stosuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych ek	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych – wykorzystuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań do opisu przebiegu zdarzenia – wylicza rodzaje pożarów – wylicza rodzaje miejscowych zagrożeń – wylicza formy działań taktycznych – charakteryzuje formy zwalczania pożaru i miejscowych zagrożeń
			rozróżnia stanowiska wodne i gaśnicze: a) charakteryzuje rodzaje stanowisk gaśniczych b) charakteryzuje rodzaje stanowisk wodnych	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza stanowiska wodne i gaśnicze – opisuje stanowiska wodne i gaśnicze – rozpoznaje stanowiska wodne i gaśnicze na podstawie oznaczeń

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			c) identyfikuje stanowiska gaśnicze na podstawie schematu ek	
			podaje prądy gaśnicze w natarciu i obronie: a) charakteryzuje zasady podawania prądów gaśniczych b) charakteryzuje parametry prądów gaśniczych ek	– stosuje prądy gaśnicze podczas likwidacji miejscowych zagrożeń i zwalczania pożarów – dobiera rodzaj prądów gaśniczych w zależności od sytuacji na miejscu działań ratowniczych
			rozdziela rodzaje pododdziałów: a) charakteryzuje zadania funkcyjnych w rocie, zastępie i sekcji b) rozdziela rodzaje pododdziałów na podstawie oznakowania ek	– definiuje pojęcia: rota, zastęp, sekcja, pluton, kompania, brygada – opisuje skład wskazanego pododdziału – stosuje oznakowanie pododdziałów do opisu zdarzeń – wymienia zadania dla wskazanego funkcyjnego w pododdziale taktycznym
Służba w ochronie przeciwpożarowej		36	postępuje zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej: a) charakteryzuje regulaminy obowiązujące w służbie b) charakteryzuje zasady noszenia umundurowania i okoliczności warunkujące jego dobór c) stosuje zasady etyki zawodowej ek	– wykonuje czynności służbowe z zachowaniem zasady zależności służbowej i drogi służbowej – stosuje regulamin dotyczący umundurowania – charakteryzuje postawy współzycia w środowisku zawodowym

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			<p>Efekty kształcenia</p> <p>postępuje zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym:</p> <p>a) przyjmuje postawę zasadniczą i swobodną</p> <p>b) oddaje honory w określonych sytuacjach</p> <p>c) postępuje zgodnie z ceremoniałem pożarniczym podczas uroczystości</p> <p>ek</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia stopnie służbowe – odróżnia przełożonego od podwładnego – stosuje elementy musztry podczas pełnienia służby – pełni funkcje opisane w scenariuszu uroczystości
			<p>opisuje zadania i organizację ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej:</p> <p>a) charakteryzuje pojęcie państwa</p> <p>b) określa funkcje państwa</p> <p>c) definiuje pojęcia: prawo, akt normatywny, norma prawna, przepis prawny, źródło prawa</p> <p>ek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza przepisy regulujące organizację ochrony przeciwpożarowej – wylicza zadania ochrony przeciwpożarowej – opisuje organizację ochrony przeciwpożarowej – wylicza podmioty odpowiedzialne za ochronę przeciwpożarową oraz ich zadania w tym zakresie – wylicza zadania Państwowej Straży Pożarnej – opisuje zasady współpracy jednostek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej – wymienia przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej
			<p>charakteryzuje warunki i wymagania pełnienia służby</p> <p>ek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza komponenty postawy zawodowej – opisuje cechy psychofizyczne niezbędne w zawodzie strażaka – wyjaśnia proces komunikacji interpersonalnej – opisuje istotę sytuacji trudnych – wymienia reakcje indywidualne i zbiorowe związane z wystąpieniem sytuacji trudnej

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
				<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposoby postępowania w wybranych sytuacjach trudnych związanych z działaniami ratowniczo-gaśniczymi – wyjaśnia pojęcie i źródła stresu w służbie
			stosuje programy komputerowe wspomagające dysponowaniem sił i środków ek	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia zastosowanie Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – definiuje pojęcia stosowane w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – dodaje i modyfikuje siły i środki, korzystając z Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – korzysta z systemu informacji przestrzennej podczas działań ratowniczych – odczytuje informacje z map cyfrowych
Sport pożarniczy		16	uprawia indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe ek	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady gier zespołowych i innych dyscyplin sportowych – stosuje obowiązujące zasady i przepisy w trakcie gier zespołowych – stosuje poznane elementy techniczne w trakcie gier – uczestniczy w grach zespołowych – uprawia biegi – pokonuje różne dystanse w konkurencjach biegowych
			bierze udział w zawodach sportowo-pożarniczych ek	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje konkurencje sportu pożarniczego – stosuje zasady konkurencji sportu pożarniczego – pokonuje przeszkodę w konkurencji „pożarniczy tor przeszkód” – wykonuje zadanie w konkurencji „ćwiczenie bojowe” i „sztafeta pożarnicza” – wspina się przy użyciu drabiny hakowej – wykonuje konkurencję „pożarniczy tor przeszkód” – uczestniczy w wykonaniu konkurencji „sztafeta pożarnicza” – uczestniczy w wykonaniu konkurencji „ćwiczenie bojowe”

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Psychologia w działaniach ratowniczych		12	stosuje techniki radzenia sobie ze stresem ek	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia niekonstruktywne formy radzenia sobie ze stresem – wskazuje formy konstruktywnego radzenia sobie ze stresem w służbie i poza nią – wymienia zagrożenia związane z niektórymi sposobami radzenia sobie ze stresem – przeprowadza ćwiczenie relaksacyjne
			udziela wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy ek	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje formy wsparcia psychicznego po zdarzeniach traumatycznych – wspiera poszkodowanych podczas działań ratowniczych, biorąc pod uwagę ich stan i wiek
Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	32		posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: <ul style="list-style-type: none"> a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie ep	rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
			rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie,	– określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			<p>w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka</p> <p>b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)</p> <p>ep</p>	<ul style="list-style-type: none"> – znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu – układa informacje w określonym porządku
			<p>samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi – przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) ep	
			uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu: a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób – prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi – pyta o upodobania i intencje innych osób – stosuje zwroty i formy grzecznościowe – dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych ep	
			zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności a) przetwarza tekst ustnie lub pisemnie w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych ep	<ul style="list-style-type: none"> – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) – przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym – przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
			wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad nauką języka obcego nowożytnego b) współdziała w grupie	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego – współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe – korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych – identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy – wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne ep	– upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznane słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

2.3. Plan kwalifikacyjnego kursu zawodowego

W tabeli podano liczę godzin zajęć edukacyjnych dla formy dziennej. Inne możliwe formy kształcenia to forma stacjonarna, zaoczna.

Możliwa jest realizacja wszystkich treści (efektów) kształcenia w zakresie kształcenia teoretycznego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Czas trwania kursu 6 miesięcy (dla formy dziennej), liczba godzin niezbędna do realizacji programu nauczania 704 godz.

Kształcenie w zakresie kwalifikacji *BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych* należy rozpocząć od przeszkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej, którego celem jest przygotowanie do pełnienia służby w jednostkach ochrony przeciwpożarowej. W trakcie przeszkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej należy zrealizować kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

Tabela 4 Plan zajęć kwalifikacyjnego kursu zawodowego

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych	32	Kształcenie teoretyczne
Fizykochemia spalania	58	Kształcenie teoretyczne
Ratownictwo medyczne	54	Kształcenie praktyczne
Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych	320	Kształcenie praktyczne
Taktyka działań ratowniczych	108	Kształcenie praktyczne
Taktyka działań gaśniczych	36	Kształcenie praktyczne
Służba w ochronie przeciwpożarowej	36	Kształcenie praktyczne
Sport pożarniczy	16	Kształcenie praktyczne

Nazwa zajęć	Liczba godzin	Uwagi o realizacji
Psychologia w działaniach ratowniczych	12	Kształcenie praktyczne
Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych	32	Kształcenie teoretyczne
Łączna liczba godzin zajęć	704	
Planowany termin praktyki zawodowej w trakcie trwania kwalifikacyjnego kursu zawodowego 2 tygodnie (70 godz.)*		
Planowany termin egzaminu – zgodnie z harmonogramem ogłoszonym przez Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej		

* Pozostała do zrealizowania część praktyk zawodowych (6 tygodni – 210 godzin) wskazana w podstawie programowej kształcenia w zawodzie technik pożarnictwa 311919 przyporządkowana jest do kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie kwalifikacji BPO.04. Zarządzanie działaniami ratowniczymi.

Efekty kształcenia wskazane do realizacji w kształceniu teoretycznym mogą być (po spełnieniu wymagań określonych w aktualnych przepisach oświatowych) realizowane w formie kształcenia na odległość, przy czym zaliczenie tych zajęć nie może odbywać się w formie zdalnej.

Zajęcia praktyczne i laboratoryjne realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Liczba godzin przypisana poszczególnym zajęciom, uwzględnia minimalną liczbę godzin przewidzianą w podstawie programowej na realizację efektów kształcenia ujętych w jednostkach efektów (przy założeniu, że kształcenie odbywa się w systemie dziennym lub stacjonarnym). W przypadku kształcenia w systemie zaocznym liczbę godzin można obniżyć zgodnie z aktualnymi przepisami oświatowymi.

Uwagi o realizacji zajęć/przedmiotów:

zalecana kolejność realizacji zgodna z planem kwalifikacyjnego kursu zawodowego;

zalecane miejsca realizacji wskazane w szczegółowych warunkach realizacji dla poszczególnych przedmiotów;

brak wymagań w zakresie sezonowości prowadzenia prac.

3. Cele kształcenia KKZ

Absolwent kwalifikacyjnego kursu zawodowego powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- wykonywania czynności ratowniczych;
- rozpoznawania i likwidacji zagrożeń podczas działań ratowniczych;
- postępowania zgodnie z przepisami regulaminów służbowych.

Do wykonywania zadań zawodowych niezbędne jest osiągnięcie efektów kształcenia określonych w podstawie programowej w zakresie kwalifikacji BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych:

- BPO.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy;
- BPO.03.2. Obsługa sprzętu ratowniczego;
- BPO.03.3. Wykonywanie czynności ratowniczych podczas pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń;
- BPO.03.4. Wykonywanie zadań związanych z przebiegiem służby;
- BPO.03.5. Język obcy zawodowy;
- BPO.03.6. Kompetencje personalne i społeczne;
- BPO.03.7. Organizacja pracy małych zespołów.

4. Programy poszczególnych zajęć

4.1. Program nauczania dla przedmiotu: Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych

4.1.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- poznanie przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy,
- organizowanie stanowiska pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- przestrzeganie przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny w realnych warunkach pracy technika pożarnictwa.

4.1.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- rozróżnić pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią,
- rozróżnić zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska,
- przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia lub życia,
- zorganizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- przemieszczać sprzęt wykorzystywany do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych,
- zastosować przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych,
- przewidywać zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych,
- zastosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych,
- przestrzegać zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych,
- zaplanować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji,
- ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- zastosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- zastosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy.

4.1.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią.	2	rozdziela pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy opisuje pojęcia dotyczące zagrożeń w środowisku pracy wymienia zasady ergonomii pracy opisuje działania minimalizujące szkody w środowisku
Zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska.	2	rozdziela zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zadania instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska wskazuje uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska
Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.	4	przebiega przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje ćwiczenia i czynności ratownicze z uwzględnieniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska wykonuje pracę zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska
Zasady udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia lub życia.	8	udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia lub życia	<ul style="list-style-type: none"> ocenia stan poszkodowanego wykonuje zgłoszenie do służb ratowniczych przeprowadza tlenoterapię i masaż serca wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem ran, krwawieniem i krwotokami wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem złamań, skręceń i zwichnięć wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem oparzeń
Zasady organizowania stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.	10	organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska:	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscu realizacji ćwiczeń rozmieszcza sprzęt znajdujący się na wyposażeniu pojazdów pożarniczych zgodnie z zasadami ergonomii

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Przemieszczanie sprzętu wykorzystywanego do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych. Przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych.		a) przemieszcza sprzęt wykorzystywany do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych b) stosuje przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych	<ul style="list-style-type: none"> wylicza elementy instruktażu stanowiskowego podczas ćwiczeń
Zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych.	3	przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> wymienia uciążliwe, szkodliwe i niebezpieczne czynniki środowiska pracy wskazuje związek przyczynowo-skutkowy między wystąpieniem czynnika uciążliwego, szkodliwego i niebezpiecznego a zagrożeniem na stanowisku pracy wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka, mienia i środowiska, które występują podczas ćwiczeń i działań ratowniczych wskazuje sposoby i środki ochrony przed zagrożeniami w miejscu prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych stosuje techniki ewakuacji z miejsca zagrożenia
Zasady stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych.	3	stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> wymienia środki ochrony zbiorowej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy opisuje środki ochrony indywidualnej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy opisuje funkcje ochronne środków ochrony indywidualnej i zbiorowej określa rozwiązania techniczne stosowane w pomieszczeniach pracy, maszynach i urządzeniach, które są przeznaczone do ochrony ludzi przed uciążliwymi, szkodliwymi i niebezpiecznymi czynnikami podczas wykonywania zadań zawodowych dobiera środki ochrony indywidualnej adekwatnie do występującego zagrożenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			– wykonuje czynności ratownicze podczas ćwiczeń i działań ratowniczych z użyciem środków ochrony indywidualnej
Razem:	32		

Jest to przedmiot teoretyczny i wszystkie treści (efekty) kształcenia mogą być realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.1.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Podstawową zalecaną metodą nauczania będzie metoda podająca wzbogaconą pokazami i ćwiczeniami, którą prowadzący powinien w maksymalnym stopniu urozmaicić prezentacją multimedialną lub filmami dydaktycznymi związanymi z tematyką bezpieczeństwa i higieny pracy, pierwszej pomocy oraz działalności zawodowej. Warto też wykorzystać metody, takie jak: pogadanka, dyskusja, opis, opowiadanie, wyjaśnienie. Zastosowanie metod podających możliwe z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (np. spotkania on-line, webinary, e-podręczniki, materiały opracowane w postaci elektronicznej).

Obudowa dydaktyczna

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne powinny się znajdować: podręczniki, instrukcje, rekwizyty bhp i ppoż., schematy, piktogramy, foldery reklamowe, kodeks pracy, zbiory przepisów prawa w zakresie działalności gospodarczej i prawa pracy, literatura fachowa, wyposażenie do nauki zasad udzielania pierwszej pomocy.

Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki realizacji

Zajęcia edukacyjne mogą odbywać się w standardowo wyposażonej klasopracowni. W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu oraz urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.).

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne.

4.1.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Stopień opanowania wiadomości przez słuchaczy powinien być sprawdzany w formie prac pisemnych, testów i odpowiedzi ustnych. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. Dla treści realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość, w celu sprawdzenia osiągnięć edukacyjnych, można zastosować testy interaktywne lub inne metody zaproponowane przez prowadzącego zajęcia.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

4.2. Program nauczania dla przedmiotu: Fizykochemia spalania

4.2.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- wyjaśnianie procesów spalania substancji,
- charakteryzowanie rodzajów i faz pożarów,
- identyfikowanie zjawisk występujących podczas pożarów,

- rozróżnianie środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów.

4.2.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- identyfikować zagrożenia dla życia, zdrowia i środowiska ze strony produktów spalania i oddziaływania cieplnego,
- rozpoznawać proces spalania na podstawie jego przebiegu,
- wymieniać i rozpoznawać fazy pożarów,
- wyliczać zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru,
- wymieniać czynniki powodujące zagrożenia dla ludzi podczas pożaru,
- opisywać zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru,
- określać zjawiska charakterystyczne dla różnych rodzajów i faz pożarów,
- charakteryzować zjawisko samonagrzewania i samozapalenia,
- wskazywać różnice pomiędzy spalaniem kinetycznym a dyfuzyjnym,
- wskazywać różnice pomiędzy wybuchem fizycznym i chemicznym,
- omówić pojęcia dotyczące granic wybuchowości gazów i pyłów oraz minimalnej energii zapłonu,
- wyjaśniać przebieg procesów palenia gazów, par cieczy i pyłów,
- omówić przebieg wybuchu i jego skutki,
- klasyfikować środki gaśnicze,
- wyjaśniać mechanizm gaśniczy środków gaśniczych,
- wyjaśniać zagrożenia wynikające ze stosowania niewłaściwych środków gaśniczych,
- klasyfikować środki neutralizujące, sorbenty i dyspergenty,
- dobierać rodzaj neutralizatora, sorbentu i dyspergentu do neutralizacji, sorpcji i dyspersji wskazanego materiału niebezpiecznego,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- współpracować w zespole,

- wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy.

4.2.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 6 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Procesy spalania substancji.	3	wyjaśnia procesy spalania substancji: a) charakteryzuje czynniki warunkujące proces spalania b) charakteryzuje rodzaje spalania	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje proces spalania na podstawie jego przebiegu – identyfikuje zagrożenia dla życia, zdrowia i środowiska ze strony produktów spalania i oddziaływania cieplnego oraz jego skutków
Rodzaje i fazy pożarów.	3	charakteryzuje rodzaje i fazy pożarów: a) opisuje strefowy model pożaru b) klasyfikuje rodzaje pożarów	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje fazy pożarów – wymienia fazy pożarów – określa zjawiska charakterystyczne dla różnych rodzajów i faz pożarów
Zjawiska występujące podczas pożarów.	4	identyfikuje zjawiska występujące podczas pożarów	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru – opisuje zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru – wymienia czynniki powodujące zagrożenia dla ludzi, zwierząt, mienia i środowiska podczas pożaru – przyporządkowuje zagrożenia dla ludzi w zależności od różnych rodzajów i faz pożarów
Wykonywanie pomiarów parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych.	24	wykonuje pomiary parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych: a) charakteryzuje zasady wykonywania pomiarów parametrów środowiska w miejscu prowadzenia działań ratowniczych b) rozróżnia sprzęt pomiarowy do różnych czynników c) odczytuje wskazania urządzeń pomiarowych	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza sposoby pomiaru parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych – dobiera urządzenie do pomiaru wskazanego parametru – wykonuje ustawienia sprzętu pomiarowego w celu uzyskania poprawnych wyników pomiarów wykonuje pomiar wskazanego parametru z wykorzystaniem sprzętu pomiarowego podczas ćwiczeń i działań ratowniczych – podaje wynik pomiaru wraz z jednostką mierzonej wielkości
Środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty.	24	charakteryzuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty – wymienia cechy środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia mechanizm gaśniczy środków – dobiera rodzaj środka gaśniczego do gaszenia pożaru wskazanej substancji – dobiera rodzaj neutralizatora, sorbentu i dyspergentu do neutralizacji, sorbcji i dyspersji wskazanego materiału niebezpiecznego – wskazuje możliwość użycia środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów – wyjaśnia zagrożenia wynikające ze stosowania środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów
Razem:	58		

Jest to przedmiot teoretyczny i wszystkie treści (efekty) kształcenia mogą być realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.2.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Podstawową zalecaną metodą nauczania będzie metoda podająca wzbogaconą pokazami i ćwiczeniami, którą prowadzący powinien w maksymalnym stopniu urozmaicić prezentacją multimedialną lub filmami dydaktycznymi związanymi z tematyką fizykochemii spalania. Warto też wykorzystać metody, takie jak: pogadanka, dyskusja, opis, opowiadanie, wyjaśnienie. Zastosowanie metod podających możliwe z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (np. spotkania on-line, webinary, e-podręczniki, materiały opracowane w postaci elektronicznej).

Obudowa dydaktyczna

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne, powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.), pakiety edukacyjne, literatura branżowa, filmy i prezentacje multimedialne z zakresu fizykochemii spalania.

Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki realizacji

Kształcenie praktyczne powinno odbywać się w pracowni fizykochemii.

Pracownia fizykochemii wyposażona w:

- eksplozometr, pirometr oraz zestawy termopar, analizator spalin, kalorymetr, dygestorium, aparaty i urządzenia do wyznaczania temperatury samozapłonu, zapłonu, zapalenia, aparat do badania palności metodą wskaźnika tlenowego, aparaturę do badania i obserwacji wybuchów mieszanin gazowo-powietrznych, par cieczy palnych z powietrzem, pyłowo-powietrznych, aparaturę do demonstracji wytwarzania i działania środków gaśniczych, zestaw do identyfikacji i neutralizacji kwasów, zasad i substancji ropopochodnych, zestaw do badania chłonności sorbentów.

Wypożyczenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne.

4.2.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Stopień opanowania wiadomości przez słuchaczy powinien być sprawdzany w formie prac pisemnych, testów i odpowiedzi ustnych. W przypadku oceny prezentacji należy zwrócić uwagę na zaangażowanie w przygotowanie, podział obowiązków, zakres prac. Dla treści realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość, w celu sprawdzenia osiągnięć edukacyjnych, można zastosować testy interaktywne lub inne metody zaproponowane przez prowadzącego zajęcia.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

4.3. Program nauczania dla przedmiotu: Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych

4.3.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- poznanie środków językowych w wykonywaniu zadań zawodowych,
- porozumiewanie się w języku obcym na stanowisku pracy,
- doskonalenie własnych umiejętności językowych.

4.3.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- posługiwać się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym, umożliwiającym realizację czynności zawodowych,
- posługiwać się podstawowym zasobem środków językowych związanych ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem, głównymi technologiami stosowanymi w zawodzie, dokumentacją związaną z danym zawodem, usługami świadczonymi w danym zawodzie,
- rozumieć proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego,
- tworzyć proste wypowiedzi ustne artykułować wyraźnie w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego,
- tworzyć proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym dotyczące czynności zawodowych,
- tworzyć samodzielne krótkie, proste wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym dotyczące czynności zawodowych,
- uczestniczyć w rozmowie i w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych,
- posługiwać się różnymi formami przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym w zakresie umożliwiającymi realizację zadań zawodowych,
- scharakteryzować strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych,
- podnosić świadomość językową,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- zastosować zasady komunikacji interpersonalnej.

Efekty kształcenia określone dla jednostki efektów „Język obcy zawodowy” zostały dostosowane do terminologii i zakresu materiału nauczania w kwalifikacji *BPO.03. Wykonywanie działań ratowniczych*.

Umiejętności z zakresu języka obcego zawodowego określono na poziomie A1 lub A2 z możliwością dostosowania do poziomu słuchaczy.

Organizator kursu może podwyższyć poziom kształcenia w zależności od kompetencji słuchaczy.

4.3.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 7 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Posługiwanie się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: <ul style="list-style-type: none"> – ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem, – z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie, – z dokumentacją związaną z danym zawodem, – z usługami świadczonymi w danym zawodzie. 	6	posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych: <ul style="list-style-type: none"> a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie c) z dokumentacją związaną z danym zawodem d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie 	rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych
Rozumienie prostych wypowiedzi ustnych artykułowanych wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także prostych wypowiedzi pisemnych w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ul style="list-style-type: none"> – proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, – proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, 	6	rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych: <ul style="list-style-type: none"> a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową) 	<ul style="list-style-type: none"> – określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu, ewentualnie lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu – znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje – rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu – układa informacje w określonym porządku

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową).			
<p>Samodzielnie tworzenie krótkich, prostych, spójnych i logicznych wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję), – krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru). 	5	<p>samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru) 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi – przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji
<p>Uczestniczenie w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych, – reagowanie w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych. 	5	<p>uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób – prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi – pyta o upodobania i intencje innych osób – stosuje zwroty i formy grzecznościowe – dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
<p>Zmienianie formy przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przetwarza tekst ustnie lub pisemnie w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych. 	5	<p>zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych:</p> <p>a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) – przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym – przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
<p>Wykorzystywanie strategii służących doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową:</p> <ul style="list-style-type: none"> – techniki samodzielnej pracy nad nauką języka obcego nowożytnego, – współdziałanie w grupie, – korzystanie ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, – strategie komunikacyjne i kompensacyjne. 	5	<p>wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową:</p> <p>a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad nauką języka obcego nowożytnego</p> <p>b) współdziała w grupie</p> <p>c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym</p> <p>d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego – współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe – korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych – identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy – wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa – upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne
Razem:	32		

Jest to przedmiot teoretyczny i wszystkie treści (efekty) kształcenia mogą być realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.3.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Zajęcia wymagają stosowania aktywizujących metod kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem metody ćwiczeń, dyskusji dydaktycznej, scenek sytuacyjnych, próby rozwiązania sytuacji problemowych. Dominującą metodą powinna być metoda ćwiczeń. Zastosowanie metod podających możliwe z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (np. spotkania on-line, webinary, e-podręczniki, materiały opracowane w postaci elektronicznej). Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Obudowa dydaktyczna

Zestawy ćwiczeń, instrukcje do ćwiczeń, pakiety edukacyjne dla słuchaczy, karty samooceny, karty pracy dla słuchaczy. Czasopisma branżowe, katalogi, filmy i prezentacje multimedialne o tematyce dotyczącej wykonywania działań ratowniczych.

Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki realizacji

Zajęcia edukacyjne mogą być prowadzone w pracowni językowej, wyposażonej w podręczniki, słowniki oraz komputery z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.).

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne.

4.3.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się przeprowadzenie testu wielokrotnego wyboru oraz testów praktycznych. Dla treści realizowanych za pomocą metod i technik kształcenia na odległość, w celu sprawdzenia osiągnięć edukacyjnych, można zastosować testy interaktywne lub inne metody zaproponowane przez prowadzącego zajęcia.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

4.4. Program nauczania dla przedmiotu: Ratownictwo medyczne

4.4.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- kształtowanie umiejętności oceniania stan poszkodowanego,
- kształtowanie umiejętności prowadzenia segregacji pierwotnej,
- kształtowanie umiejętności udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- kształtowanie umiejętności posługiwania się sprzętem ratownictwa medycznego,
- opanowanie umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w zawodzie technik pożarnictwa.

4.4.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- wskazać podmioty realizujące zadania ratownictwa medycznego,
- wymienić zakres zadań realizowanych przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w zakresie ratownictwa medycznego,
- rozróżnić poziomy gotowości operacyjnej jednostek Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) w zakresie ratownictwa medycznego,
- wyliczyć czynności do wykonania w celu przeprowadzenia badania wstępnego,
- wyliczyć sposoby przeprowadzenia kontroli abc (airway, breathing, circulation),
- przeprowadzić badanie poszkodowanego,

- zidentyfikować zagrożenia życia lub zdrowia na podstawie stanu poszkodowanego,
- rozpoznać stan poszkodowanego w celu przyporządkowania do określonej grupy priorytetu udzielenia pomocy,
- przyporządkować poszkodowanego do właściwej grupy priorytetu udzielania pomocy,
- oznaczać poszkodowanych na podstawie przeprowadzonej segregacji,
- wskazać procedurę ratowniczą w zależności od stanu poszkodowanego,
- przeprowadzać zabiegi ratujące życie i zdrowie według procedur ratowniczych,
- określić zastosowanie sprzętu do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- przygotować sprzęt do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- przeprowadzać czynności ratujące życie i zdrowie przy użyciu sprzętu medycznego do kwalifikowanej pierwszej pomocy podczas ćwiczeń i działań ratowniczych,
- przestrzegać zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych,
- zaplanować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji,
- ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- zastosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- zastosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- współpracować w zespole,
- zaplanować i zorganizować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań,
- dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań,
- kierować wykonaniem przydzielonych zadań,
- monitorować i oceniać jakość wykonania.

4.4.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 8 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Zasady organizacji ratownictwa medycznego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.	8	charakteryzuje organizację ratownictwa medycznego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego: a) charakteryzuje standard gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa medycznego b) charakteryzuje zadania ratownictwa medycznego	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje podmioty realizujące zadania ratownictwa medycznego – wymienia zakres zadań realizowanych przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w zakresie ratownictwa medycznego – rozróżnia poziomy gotowości operacyjnej jednostek Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) w zakresie ratownictwa medycznego
Ocenianie stanu poszkodowanego.	12	ocenia stan poszkodowanego: a) wykonuje badanie wstępne b) wykonuje wywiad ratowniczy c) ocenia stan poszkodowanego pod kątem istniejących urazów i obrażeń	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza czynności do wykonania w celu przeprowadzenia badania wstępnego – wylicza sposoby przeprowadzenia kontroli abc (airway, breathing, circulation) – przeprowadza badanie poszkodowanego – identyfikuje zagrożenia życia lub zdrowia na podstawie stanu poszkodowanego
Prowadzenie segregacji pierwotnej poszkodowanych.	10	prowadzi segregację pierwotną poszkodowanych: a) charakteryzuje zasady segregacji poszkodowanych b) przeprowadza segregację pierwotną na terenie działań ratowniczych c) ustala kolejność ewakuacji na podstawie stanu poszkodowanego	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje stan poszkodowanego w celu przyporządkowania do określonej grupy priorytetu udzielenia pomocy – przyporządkowuje poszkodowanego do właściwej grupy priorytetu udzielania pomocy – oznacza poszkodowanych na podstawie przeprowadzonej segregacji
Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy.	12	udziela kwalifikowanej pierwszej pomocy: a) stosuje algorytmy procedur ratowniczych b) stosuje zasady przeprowadzania podstawowych zabiegów ratujących życie	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje procedurę ratowniczą w zależności od stanu poszkodowanego – przeprowadza zabiegi ratujące życie i zdrowie według procedur ratowniczych
Posługiwanie się sprzętem ratownictwa medycznego.	12	posługuje się sprzętem ratownictwa medycznego	<ul style="list-style-type: none"> – określa zastosowanie sprzętu do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy – przygotowuje sprzęt do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			– przeprowadza czynności ratujące życie i zdrowie przy użyciu sprzętu medycznego do kwalifikowanej pierwszej pomocy podczas ćwiczeń i działań ratowniczych
Razem:	54		

Wybrane treści (efekty) kształcenia są możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.4.4. Procedury osiągania celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Podstawową metodą pracy, jaką należy zastosować jest ćwiczenie praktyczne, pokaz i instruktaż oraz metoda tekstu przewodniego. Zalecane metody wdrażają słuchaczy do samokształcenia oraz sprzyjają wyrabianiu odpowiedzialności za wykonane zadania. Treści powinny być nadbudowywane i dostosowane do zróżnicowanego poziomu wiedzy słuchaczy w oparciu o podstawowe wiadomości i umiejętności z zakresu wykonywania czynności ratowniczych podczas pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, schematach wykonywania czynności ratowniczych, czynności z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Obudowa dydaktyczna

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne, powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.), pakiety edukacyjne, literatura branżowa, filmy i prezentacje multimedialne z zakresu wykonywania czynności ratowniczych, czynności z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki realizacji

Kształcenie praktyczne powinno odbywać się w pracowni ratownictwa medycznego.

Pracownia ratownictwa medycznego wyposażona zgodnie z wymogami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 8 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 411).

Pracownia ratownictwa medycznego wyposażona w:

- rurki ustno-gardłowe wielorazowe typu Guedela (różnego rozmiaru, w tym największa, przezroczyste – umożliwiające stwierdzenie obecności ciała obcego w świetle rurki),

- zestaw ssący: mechaniczny, ręczny z jednorazowym pojemnikiem na treść, dla dorosłych (wydajność co najmniej 20 l/min) i niemowląt,
- worek samorozprężalny, przejrzysty, o konstrukcji umożliwiającej wentylację bierną i czynną przy objętości oddechowej od 500 do 800 ml, zapewniający częstość 10 oddechów na minutę mieszaniną o zawartości 97–100% tlenu, przy przepływie tlenu 15 l/min, o konstrukcji uniemożliwiającej przekroczenie ciśnienia w układzie oddechowym 40 lub 45 cm słupa wody,
- worek samorozprężalny dla dzieci,
- maski twarzowe w dwóch rozmiarach (dzieci od 5 lat i dorośli) przezroczyste, z mankietem silikonowym fartuchowym,
- jednorazową maskę krtaniową,
- reduktor łączący butlę tlenową z odbiornikami tlenu, wykonany z mosiądzu (ewentualne elementy niemetalowe antystatyczne), przystosowany do pracy przy ciśnieniu roboczym co najmniej 200 barów i ciśnieniu zredukowanym od 4 do 5 barów,
- zestaw jednorazowego użytku do tlenoterapii biernej z rezerwuarem (dwie przezroczyste maski z możliwością modelowania w części nosowej – jedna duża i jedna mała),
- butlę tlenową aluminiową o płaskim dnie, o pojemności sprężonego tlenu co najmniej 400 l przy ciśnieniu 150 barów, z możliwością napełnienia w systemie DIN (dla tlenu medycznego), o ciśnieniu roboczym co najmniej 200 barów,
- nosze typu deska z tworzywa sztucznego, przepuszczalne dla promieni X, z co najmniej czterema kompletami kodowanych kolorami pasów zabezpieczających mocowanych obrotowo, z zestawem klocków do unieruchamiania głowy i kręgosłupa szyjnego,
- nosze podbieraki,
- kołnierze szyjne z tworzywa sztucznego, wodoodporne, z możliwością regulacji rozmiaru (dla dzieci i dorosłych) oraz badania tętna na tętnicach szyjnych,
- szyny typu Kramer o różnych wymiarach (1200 × 120 mm, 1000 × 100 mm, 900 × 120 mm, 250 × 50 mm) w zdejmowalnym powleczeniu każdej szyny z miękkim tworzywem nieprzepuszczalnym dla płynów, wydzielin i wydaliny,
- opatrunki – różne wymiary (osobisty, kompresy gazowe jałowe, gaza opatrunkowa jałowa, opaski opatrunkowe dziane, chusta trójkątna tekstylna, bandaż elastyczny, siatka opatrunkowa nr 1, 2, 3 i 6, przylepiec z opatrunkiem, przylepiec bez opatrunku, komplet szkoleniowych opatrunków hydrożelowych schładzających),
- aparat do płukania oka z bocznym odpływem,
- rękawiczki nitrylowe jednorazowe,
- worek plastikowy z zamknięciem na odpady,
- płyn do dezynfekcji rąk,

- nożyczki ratownicze,
- nóż do cięcia pasów,
- folie izotermiczne,
- rurkę krtaniową,
- opatrunek wentylowy na rany klatki piersiowej,
- kamizelkę – szyna kręgosłupowa,
- wskaźnik CO₂,
- szyny i materace podciśnieniowe,
- aspirator jadu,
- szkoleniowy defibrylator zautomatyzowany,
- fantom dziecka i niemowlęcia do nauki resuscytacji,
- kieszonkową maskę do sztucznej wentylacji z zaworem,
- fantom do nauki intubacji dotchawiczej dorosłego z przekrojem górnych dróg oddechowych do nauki i oceny wzrokowej prawidłowego stosowania rurki ustno-gardłowej (obecność tworów anatomicznych: wargi, zęby, język, podniebienie, ruchomy przekrój kręgosłupa w odcinku szyjnym, wejście do krtani i przełyku, nagłośnia),
- fantom w formie torsu do nauki udrażniania dróg oddechowych dorosłego metodami bezprzyrządowymi i oddechu sztucznego, a także masażu pośredniego serca i badania tętna na tętnicach szyjnych:
  - z elektronicznym monitorowaniem i oceną wykonywanych czynności wraz z możliwością wydruku danych w języku polskim,
  - z elektroniczną oceną czasu badania tętna,
  - z wbudowanym metronomem,
  - z możliwością oceny masażu w czasie rzeczywistym,
  - z możliwością oceny średniej głębokości ucisków,
  - z możliwością oceny średniej częstości ucisków na minutę,
  - z możliwością oceny liczby ucisków prawidłowych, zbyt płytkich i zbyt głębokich,

- z możliwością oceny nieprawidłowego ułożenia rąk,
- z możliwością oceny unoszenia klatki piersiowej w czasie wdechu, oceny objętości oddechowej, oceny liczby oddechów poprawnych, zbyt płytkich i zbyt głębokich,
- fantom do nauki udrażniania dróg oddechowych noworodka metodami bezprzrządowymi i oddechu sztucznego oraz masażu pośredniego serca z kontrolą tętna na tętnicy ramiennej oraz z monitorowaniem i oceną oddechu i masażu:
  - z możliwością obserwacji unoszenia się przedniej ściany klatki piersiowej w czasie wentylacji,
  - z możliwością oceny prawidłowej i zbyt dużej objętości oddechowej,
  - z możliwością oceny zbyt szybkiego wdechu,
  - z możliwością oceny prawidłowej i nieprawidłowej głębokości ucisków klatki piersiowej,
  - z możliwością oceny nieprawidłowego ułożenia palców do masażu,
- respirator transportowy, objętościowo zmienny.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni szkolnych i poligonu pożarniczego w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne oraz realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

4.4.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się przeprowadzenie testu wielokrotnego wyboru oraz testu praktycznego.

Obserwacja czynności słuchaczy podczas wykonywania ćwiczeń i zadań praktycznych. Stosowanie sprawdzianów ustnych i pisemnych, testów typu próba pracy.

Obserwując czynności słuchaczy i dokonując oceny jego pracy, należy uwzględnić następujące kryteria:

- dobór aparatury i urządzeń,

- znajomość obsługi sprzętu i przyrządów,
- wykonywanie czynności zawodowych zgodnie ze wskazaniami i według obowiązujących zasad,
- planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas wykonania zadań zawodowych.

Ocenie podlegać będą również kompetencje personalne i społeczne związane z wykonywaniem zadań zawodowych. Oceniamy planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań. Poprawność wykonywanych ćwiczeń oparta na indywidualnej pracy z słuchaczem/uczestnikiem z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości, również uwzględniając metody i techniki kształcenia na odległość.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

4.5. Program nauczania dla przedmiotu: Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych

4.5.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- kształtowanie umiejętności użytkowania sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych,
- kształtowanie umiejętności obsługi sprzętu do działań ratowniczo-gaśniczych,
- opanowanie umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w zawodzie technik pożarnictwa.

4.5.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- rozróżnić sprzęt ratowniczy,
- przygotować sprzęt ratowniczy do działań,
- zastosować środki ochrony indywidualnej,
- obsługiwać sprzęt ratowniczy,
- scharakteryzować rodzaje pojazdów pożarniczych,

- obsługiwać pompy pożarnicze i inne specjalistyczne wyposażenie,
- zbudować stanowiska wodne i gaśnicze,
- sprawić linie węzowe,
- obsługiwać urządzenia łączności,
- przestrzegać zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych,
- zaplanować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji,
- ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- zastosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- zaplanować i zorganizować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań,
- monitorować i oceniać jakość wykonania,
- wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy.

4.5.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 9 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Sprzęt ratowniczy.	20	rozdziela sprzęt ratowniczy	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza sprzęt do działań ratowniczych – określa cele stosowania sprzętu ratowniczego, narzędzi ratowniczych oraz pomocniczych – przyporządkowuje sprzęt do określonej grupy
Przygotowywanie sprzętu ratowniczego do działań.	40	przygotowuje sprzęt ratowniczy do działań	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera rodzaj sprzętu do wskazanych działań – kompletuje zestaw sprzętu ratowniczego – sprawdza elementy zestawu sprzętu – ustawia parametry robocze sprzętu

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			<ul style="list-style-type: none"> – kontroluje sprzęt przed użyciem
Stosowanie środków ochrony indywidualnej.	20	stosuje środki ochrony indywidualnej	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka – opisuje funkcje środków ochrony indywidualnej strażaka – wskazuje cele zastosowania elementów wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka – łączy elementy wyposażenia osobistego i środków ochrony indywidualnej – stosuje środki ochrony indywidualnej oraz elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego podczas ćwiczeń oraz działań ratowniczych
Obsługiwanie sprzętu ratowniczego.	80	obsługuje sprzęt ratowniczy	<ul style="list-style-type: none"> – steruje urządzeniami ratowniczymi – wykorzystuje sprzęt z uwzględnieniem parametrów technicznych – przeprowadza konserwację sprzętu ratowniczego po działaniach
Rodzaje pojazdów pożarniczych.	20	charakteryzuje rodzaje pojazdów pożarniczych	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje pojazdy pożarnicze używane podczas działań ratowniczych oraz ćwiczeń – wskazuje przeznaczenie pojazdów pożarniczych – opisuje parametry wskazanego pojazdu na podstawie oznaczenia
Obsługiwanie pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia.	40	obsługuje pompy pożarnicze i inne specjalistyczne wyposażenie	<ul style="list-style-type: none"> – steruje pompami pożarniczymi i innym specjalistycznym wyposażeniem – ustawia parametry pracy pomp pożarniczych i innego specjalistycznego sprzętu – używa pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych – wykonuje konserwację pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia po działaniach i ćwiczeniach
Budowanie stanowisk wodnych i gaśniczych.	40	buduje stanowiska wodne i gaśnicze	<ul style="list-style-type: none"> – kompletuje sprzęt do budowy stanowiska wodnego i gaśniczego – wykorzystuje sprzęt służący do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych zgodnie z parametrami
Sprawianie linii wężowych.	30	sprawia linie wężowe	<ul style="list-style-type: none"> – buduje wskazany rodzaj linii wężowej – zabezpiecza sprawione linie wężowe – opisuje czynniki wpływające na straty w liniach wężowych
Obsługiwanie urządzeń łączności.	30	obsługuje urządzenia łączności	<p>przygotowuje sprzęt łączności do działań:</p> <ol style="list-style-type: none"> włącza lub wyłącza radiotelefony ustawia wskazany kanał pracy wykonuje czynności obsługi (wymiana akumulatora, ładowanie) <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje przeznaczenie kanałów oraz kryptonimów radiowych

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			– wylicza systemy pracy urządzeń łączności
Razem:	320		

Wybrane treści (efekty) kształcenia są możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.5.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Podstawową metodą pracy, jaką należy zastosować jest ćwiczenie praktyczne, pokaz i instruktaż oraz metoda tekstu przewodniego. Zalecane metody wdrażają słuchaczy do samokształcenia oraz sprzyjają wyrabianiu odpowiedzialności za wykonane zadania. Treści powinny być nadbudowywane i dostosowane do zróżnicowanego poziomu wiedzy słuchaczy w oparciu o wiadomości i umiejętności z zakresu obsługi sprzętu ratowniczego. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, schematach obsługi sprzętu ratowniczego.

Obudowa dydaktyczna

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne, powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.), pakiety edukacyjne, literatura branżowa, filmy i prezentacje multimedialne z zakresu obsługi sprzętu ratowniczego.

Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki realizacji

Kształcenie praktyczne powinno odbywać się w pracowni sprzętu ratowniczego oraz pracowni taktyki zwalczania pożarów.

Pracownia sprzętu ratowniczego wyposażona w:

- przyrządy do serwisowania sprzętu ochrony układu oddechowego, urządzenia i przyrządy do serwisowania chemoodpornych ubrań gazoszczelnych, urządzenia do symulacji podawania środków gaśniczych, przyrządy do przeprowadzania prób ciśnieniowych węży, urządzenia do taśmowania węży oraz naprawy i konserwacji pozostałego sprzętu i armatury wodnej i pianowej, sprzęt do konserwacji pilarek do drewna oraz stali i betonu, przekroje urządzeń i jednostek wyposażenia technicznego, instrukcje obsługi i konserwacji, zestaw norm i dokumentacji techniczno-ruchowych dotyczących urządzeń i jednostek wyposażenia technicznego.

Pracownia taktyki zwalczania pożarów wyposażona w:

- stanowisko kierowania wyposażone w stół dyspozytorski, telefony stacjonarne, radiotelefon bazowy oraz radiotelefony nasobne, terminal statusów, elektroniczny system nawigacji satelitarnej, rejestrator rozmów telefonicznych i korespondencji radiowej, interaktywną mapę pogody, planszową i cyfrową mapę dowolnego obszaru, komplet dokumentacji (instrukcje, plany) dotyczącej działań gaśniczych,
- stanowisko współpracy z mediami,
- stanowisko do wykonywania szkiców sytuacyjnych.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni szkolnych w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne oraz realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

4.5.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się przeprowadzenie testu wielokrotnego wyboru oraz testu praktycznego.

Obserwacja czynności słuchaczy podczas wykonywania ćwiczeń i zadań praktycznych. Stosowanie sprawdzianów ustnych i pisemnych, testów typu próba pracy.

Obserwując czynności słuchaczy i dokonując oceny jego pracy, należy uwzględnić następujące kryteria:

- dobór aparatury i urządzeń generujących różne rodzaje energii fizycznej,
- znajomość obsługi sprzętu i przyrządów,
- wykonywanie czynności zawodowych zgodnie ze wskazaniami i według obowiązujących zasad,
- planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas wykonania zadań zawodowych.

Ocenie podlegać będą również kompetencje personalne i społeczne związane z wykonywaniem zadań zawodowych. Oceniamy planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań. Poprawność wykonywanych ćwiczeń oparta na indywidualnej pracy z słuchaczem/uczestnikiem z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości, również uwzględniając metody i techniki kształcenia na odległość.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

4.6. Program nauczania dla przedmiotu: Taktyka działań ratowniczych

4.6.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- kształtowanie umiejętności rozpoznawania zagrożeń w miejscu prowadzenia działań ratowniczych,
- kształtowanie umiejętności stosowania pojęć z zakresu taktyki działań ratowniczych,
- kształtowanie umiejętności prowadzenia korespondencji radiowej oraz komunikowania się za pomocą znaków,
- kształtowanie umiejętności kierowania ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych,
- kształtowanie umiejętności prowadzenia ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia,
- kształtowanie umiejętności wykonywania czynności ratowniczych podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych,
- opanowanie umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w zawodzie technik pożarnictwa.

4.6.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- zidentyfikować zagrożenia w miejscu prowadzenia działań na podstawie informacji z rozpoznania,
- zidentyfikować strefy niebezpieczne na podstawie oznakowania,
- opisać zagrożenia związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi na podstawie oznaczeń,
- zdefiniować pojęcia z zakresu taktyki działań ratowniczych,
- wykorzystać pojęcia z zakresu taktyki działań do opisu przebiegu zdarzenia,
- wyliczyć rodzaje miejscowych zagrożeń,
- wyliczyć formy działań taktycznych,
- scharakteryzować formy zwalczania pożaru i miejscowych zagrożeń,
- komunikować się z ratownikami i stanowiskami kierowania w trakcie działań ratowniczych przy użyciu sprzętu łączności i znaków gestowych,
- rozpoznać znaki gestowe i inne oznaczenia stosowane podczas działań ratowniczych,

- rozróżniać kryptonimy stosowane w łączności radiowej,
- wykorzystać kryptonimy i znaki gestowe podczas przekazywania informacji,
- wymienić uprawnienia kierującego ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych,
- zorganizować ruch drogowy w miejscu prowadzenia działań ratowniczych,
- zastosować znaki gestowe podczas kierowania ruchem drogowym,
- wymienić sposoby i techniki ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia podczas działań ratowniczych,
- ewakuować ludzi, zwierzęta i mienie,
- zidentyfikować zastosowany sposób i technikę ewakuacji,
- dobrać sposoby ewakuacji,
- wykonać samoratownictwo podczas ćwiczeń i działań ratowniczych,
- wykonać przejścia, dojścia i dojazdy do zagrożonych lub poszkodowanych osób z użyciem dostępnego sprzętu ratowniczego,
- przygotować drogi do ewakuacji zagrożonych i poszkodowanych osób,
- zapewnić bezpieczeństwo zagrożonym i poszkodowanym osobom,
- zabezpieczyć konstrukcje, instalacje, urządzenia oraz obiekty naturalne w celu ograniczenia skutków oraz zagrożenia podczas działań,
- zastosować przyrządowe i bezprzyrządowe metody poszukiwania zagrożonych i poszkodowanych osób,
- zabezpieczyć teren działań ratowniczych,
- przestrzegać zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych,
- zaplanować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji,
- ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- zastosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- współpracować w zespole,

- zaplanować i zorganizować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań,
- dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań,
- kierować wykonaniem przydzielonych zadań,
- monitorować i oceniać jakość wykonania,
- wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy.

4.6.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 10 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Rozpoznawanie zagrożeń w miejscu prowadzenia działań ratowniczych	6	rozpoznaje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań ratowniczych: a) rozpoznaje zagrożenie związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi b) wyjaśnia wpływ czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych na organizm ratownika i poszkodowanego	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań na podstawie informacji z rozpoznania – identyfikuje strefy niebezpieczne na podstawie oznakowania – opisuje zagrożenia związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi na podstawie oznaczeń
Pojęcia z zakresu taktyki działań ratowniczych.	8	stosuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych – wykorzystuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań do opisu przebiegu zdarzenia – wylicza rodzaje pożarów – wylicza rodzaje miejscowych zagrożeń – wylicza formy działań taktycznych – charakteryzuje formy zwalczania pożaru i miejscowych zagrożeń
Prowadzenie korespondencji radiowej oraz komunikowanie się za pomocą znaków.	12	prowadzi korespondencję radiową oraz komunikuje się za pomocą znaków:	<ul style="list-style-type: none"> – komunikuje się z ratownikami i stanowiskami kierowania w trakcie działań ratowniczych przy użyciu sprzętu łączności i znaków gestowych

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
		<ul style="list-style-type: none"> a) nawiązuje łączność radiową zgodnie z zasadami b) stosuje kryptonimy indywidualne, grupowe, okólnikowe i alarmowe c) stosuje znaki gestowe 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje znaki gestowe i inne oznaczenia stosowane podczas działań ratowniczych – rozróżnia kryptonimy stosowane w łączności radiowej – wykorzystuje kryptonimy i znaki gestowe podczas przekazywania informacji
Kierowanie ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych.	18	<p>kieruje ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje zasady kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych b) organizuje miejsce kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia uprawnienia kierującego ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych – organizuje ruch drogowy w miejscu prowadzenia działań ratowniczych – stosuje znaki gestowe podczas kierowania ruchem drogowym
Prowadzenie ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia.	28	<p>prowdzi ewakuację ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas zwalczania pożarów b) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas miejscowych zagrożeń i klęsk żywiołowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia sposoby i techniki ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia podczas działań ratowniczych – ewakuuje ludzi, zwierzęta i mienie – identyfikuje zastosowany sposób i technikę ewakuacji – dobiera sposoby ewakuacji – wykonuje samoratownictwo podczas ćwiczeń i działań ratowniczych
Wykonywanie czynności ratowniczych podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych.	36	<p>wykonuje czynności ratownicze podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wykonuje rozwinięcia w pododdziałach b) wykonuje dostęp do uszkodzonych przy użyciu sprzętu ratowniczego c) stosuje zasady taktyki podczas działań ratowniczych, pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje przejścia, dojścia i dojazdy do zagrożonych lub uszkodzonych osób z użyciem dostępnego sprzętu ratowniczego – przygotowuje drogi do ewakuacji zagrożonych i uszkodzonych osób – zapewnia bezpieczeństwo zagrożonym i uszkodzonym osobom – zabezpiecza konstrukcje, instalacje, urządzenia oraz obiekty naturalne w celu ograniczenia skutków oraz zagrożenia podczas działań – stosuje przyrządowe i bezprzyrządowe metody poszukiwania zagrożonych i uszkodzonych osób

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			– zabezpiecza teren działań ratowniczych
Razem:	108		

Wybrane treści (efekty) kształcenia są możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.6.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Podstawową metodą pracy, jaką należy zastosować jest ćwiczenie praktyczne, pokaz i instruktaż oraz metoda tekstu przewodniego. Zalecane metody wdrażają słuchaczy do samokształcenia oraz sprzyjają wyrabianiu odpowiedzialności za wykonane zadania. Treści powinny być nadbudowywane i dostosowane do zróżnicowanego poziomu wiedzy słuchaczy w oparciu o podstawowe wiadomości i umiejętności z zakresu wykonywania czynności ratowniczych podczas pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, schematach wykonywania czynności ratowniczych podczas pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń.

Obudowa dydaktyczna

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne, powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.), pakiety edukacyjne, literatura branżowa, filmy i prezentacje multimedialne z zakresu wykonywania czynności ratowniczych podczas pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń.

Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki realizacji

Kształcenie praktyczne powinno odbywać się w pracowni działań ratowniczych.

Pracownia działań ratowniczych wyposażona w:

- schematy budowy oraz modele pojazdów samochodowych,
- schematy postępowania ratowniczego,
- stanowiska komputerowe z oprogramowaniem do symulacji zdarzeń, wypracowania i wspomaganie decyzji,
- stanowisko do wykonywania pomiarów parametrów fizykochemicznych substancji chemicznych oraz ich interpretacji,
- stanowisko do pokazów reakcji chemicznych,
- stanowisko pobierania próbek substancji chemicznych,
- modele układów podpór do stabilizacji elementów uszkodzonych obiektów budowlanych.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni szkolnych i poligonu pożarniczego w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne oraz realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

4.6.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się przeprowadzenie testu wielokrotnego wyboru oraz testu praktycznego.

Obserwacja czynności słuchaczy podczas wykonywania ćwiczeń i zadań praktycznych. Stosowanie sprawdzianów ustnych i pisemnych, testów typu próba pracy.

Obserwując czynności słuchaczy i dokonując oceny jego pracy, należy uwzględnić następujące kryteria:

- dobór aparatury i urządzeń,
- znajomość obsługi sprzętu i przyrządów,
- wykonywanie czynności zawodowych zgodnie ze wskazaniem i według obowiązujących zasad,
- planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas wykonania zadań zawodowych.

Ocenie podlegać będą również kompetencje personalne i społeczne związane z wykonywaniem zadań zawodowych. Oceniamy planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań. Poprawność wykonywanych ćwiczeń oparta na indywidualnej pracy z słuchaczem/uczestnikiem z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości, również uwzględniając metody i techniki kształcenia na odległość.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

4.7. Program nauczania dla przedmiotu: Taktyka działań gaśniczych

4.7.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- kształtowanie umiejętności stosowania pojęć z zakresu taktyki zwalczania pożarów,
- kształtowanie umiejętności rozróżniania stanowisk wodnych i gaśniczych,
- kształtowanie umiejętności podawania prądów gaśniczych w natarciu i obronie,
- kształtowanie umiejętności rozróżniania rodzajów pododdziałów,
- opanowanie umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w zawodzie technik pożarnictwa.

4.7.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- zdefiniować pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów,
- wykorzystać pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań do opisu przebiegu zdarzenia,
- wyliczyć rodzaje pożarów,
- wyliczyć rodzaje miejscowych zagrożeń,
- wyliczyć formy działań taktycznych,
- scharakteryzować formy zwalczania pożaru i miejscowych zagrożeń,
- wyliczyć stanowiska wodne i gaśnicze,
- opisać stanowiska wodne i gaśnicze,
- rozpoznać stanowiska wodne i gaśnicze na podstawie oznaczeń,
- zastosować prądy gaśnicze podczas likwidacji miejscowych zagrożeń i zwalczania pożarów,
- dobrać rodzaj prądów gaśniczych w zależności od sytuacji na miejscu działań ratowniczych,
- zdefiniować pojęcia: rota, zastęp, sekcja, pluton, kompania, brygada,

- opisać skład wskazanego pododdziału,
- zastosować oznakowanie pododdziałów do opisu zdarzeń,
- wymienić zadania dla wskazanego funkcyjnego w pododdziale taktycznym,
- przestrzegać zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych,
- zaplanować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji,
- ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- zastosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- współpracować w zespole,
- zaplanować i zorganizować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań,
- dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań,
- kierować wykonaniem przydzielonych zadań,
- monitorować i oceniać jakość wykonania,
- wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy.

4.7.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 11 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów.	8	stosuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych – wykorzystuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań do opisu przebiegu zdarzenia – wylicza rodzaje pożarów

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			<ul style="list-style-type: none"> wylicza rodzaje miejscowych zagrożeń wylicza formy działań taktycznych charakteryzuje formy zwalczania pożaru i miejscowych zagrożeń
Stanowiska wodne i gaśnicze.	10	rozróżnia stanowiska wodne i gaśnicze: a) charakteryzuje rodzaje stanowisk gaśniczych b) charakteryzuje rodzaje stanowisk wodnych c) identyfikuje stanowiska gaśnicze na podstawie schematu	<ul style="list-style-type: none"> wylicza stanowiska wodne i gaśnicze opisuje stanowiska wodne i gaśnicze rozpoznaje stanowiska wodne i gaśnicze na podstawie oznaczeń
Podawanie prądu gaśniczego w natarciu i obronie.	10	podaje prądy gaśnicze w natarciu i obronie: a) charakteryzuje zasady podawania prądów gaśniczych b) charakteryzuje parametry prądów gaśniczych	<ul style="list-style-type: none"> stosuje prądy gaśnicze podczas likwidacji miejscowych zagrożeń i zwalczania pożarów dobiera rodzaj prądów gaśniczych w zależności od sytuacji na miejscu działań ratowniczych
Rodzaje pododdziałów.	8	rozróżnia rodzaje pododdziałów: a) charakteryzuje zadania funkcyjnych w rocie, zastępie i sekcji b) rozróżnia rodzaje pododdziałów na podstawie oznakowania	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: rota, zastęp, sekcja, pluton, kompania, brygada opisuje skład wskazanego pododdziału stosuje oznakowanie pododdziałów do opisu zdarzeń wymienia zadania dla wskazanego funkcyjnego w pododdziale taktycznym
Razem:	36		

Wybrane treści (efekty) kształcenia są możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.7.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Podstawową metodą pracy, jaką należy zastosować jest ćwiczenie praktyczne, pokaz i instruktaż oraz metoda tekstu przewodniego. Zalecane metody wdrażają słuchaczy do samokształcenia oraz sprzyjają wyrabianiu odpowiedzialności za wykonane zadania. Treści powinny być nadbudowywane i dostosowane do zróżnicowanego poziomu wiedzy słuchaczy w oparciu o podstawowe wiadomości i umiejętności z zakresu wykonywania działań gaśniczych podczas pożarów. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, schematach wykonywania działań gaśniczych podczas pożarów.

Obudowa dydaktyczna

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne, powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.), pakiety edukacyjne, literatura branżowa, filmy i prezentacje multimedialne z zakresu wykonywania działań gaśniczych podczas pożarów.

Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki realizacji

Kształcenie praktyczne powinno odbywać się w pracowni taktyki zwalczania pożarów oraz na poligonie pożarniczym.

Pracownia taktyki zwalczania pożarów wyposażona w:

- stanowisko kierowania wyposażone w stół dyspozytorski, telefony stacjonarne, radiotelefon bazowy oraz radiotelefony nasobne, terminal statusów, elektroniczny system nawigacji satelitarnej, rejestrator rozmów telefonicznych i korespondencji radiowej, interaktywną mapę pogody, planszową i cyfrową mapę dowolnego obszaru, komplet dokumentacji (instrukcje, plany) dotyczącej działań gaśniczych,
- stanowisko współpracy z mediami,
- stanowisko do wykonywania szkiców sytuacyjnych.

Poligon pożarniczy wyposażony w:

- symulator rozgorzenia (komorę ogniową),
- trenażer do działań podczas zwalczania pożarów,
- stanowiska spalania i gaszenia gazów, cieczy i ciał stałych,
- stanowisko do ćwiczeń gaszenia pojazdów,
- stanowiska do symulacji katastrof budowlanych,
- stanowiska do ewakuacji ludzi ze studni, kanałów, osuwisk,
- stanowiska do symulacji katastrof w transporcie drogowym, szynowym i lotniczym,
- stanowiska do kontrolowania wycieków i przemieszczania substancji niebezpiecznych,
- stanowiska do ratownictwa i samoratownictwa z wysokości,
- wielokondygnacyjny obiekt do ćwiczeń z drabinami pożarniczymi, sprzętem ratowniczym i ewakuacyjnym wewnątrz i na zewnątrz,
- stanowisko do ćwiczeń z samochodami i drabiną mechaniczną, podestem ratowniczym oraz żurawiami samojezdnymi,
- stanowiska do ćwiczeń w różnych warunkach eksploatacji sprzętu ratownictwa technicznego;

- poligonowe stanowisko kierowania (punkt alarmowy),
- salę do instruktażu stanowiskowego,
- komorę dymową wykonaną zgodnie z przepisami dotyczącymi Państwowej Straży Pożarnej.

Wypożyczenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni szkolnych i poligonu pożarniczego w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne oraz realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

4.7.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się przeprowadzenie testu wielokrotnego wyboru oraz testu praktycznego.

Obserwacja czynności słuchaczy podczas wykonywania ćwiczeń i zadań praktycznych. Stosowanie sprawdzianów ustnych i pisemnych, testów typu próba pracy.

Obserwując czynności słuchaczy i dokonując oceny jego pracy, należy uwzględnić następujące kryteria:

- dobór aparatury i urządzeń generujących różne rodzaje energii fizycznej,
- znajomość obsługi sprzętu i przyrządów,
- wykonywanie czynności zawodowych zgodnie ze wskazaniami i według obowiązujących zasad,
- planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas wykonania zadań zawodowych.

Ocenie podlegać będą również kompetencje personalne i społeczne związane z wykonywaniem zadań zawodowych. Oceniamy planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań. Poprawność wykonywanych ćwiczeń oparta na indywidualnej pracy z słuchaczem/uczestnikiem z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości, również uwzględniając metody i techniki kształcenia na odległość.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

4.8. Program nauczania dla przedmiotu: Służba w ochronie przeciwpożarowej

4.8.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- kształtowanie umiejętności postępowania zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej,
- kształtowanie umiejętności postępowania zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym,
- kształtowanie umiejętności opisywania zadań i organizacji ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej,
- kształtowanie umiejętności charakteryzują warunków i wymagań pełnienia służby,
- kształtowanie umiejętności stosowania programów komputerowych wspomagających dysponowaniem sił i środków,
- opanowanie umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w zawodzie technik pożarnictwa.

4.8.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- wykonać czynności służbowe z zachowaniem zasady zależności służbowej i drogi służbowej,
- zastosować regulamin dotyczący umundurowania,
- scharakteryzować postawy współzycia w środowisku zawodowym,
- rozróżnić stopnie służbowe,
- odróżnić przełożonego od podwładnego,
- zastosować elementy musztry podczas pełnienia służby,
- pełnić funkcje opisane w scenariuszu uroczystości,
- wyliczyć przepisy regulujące organizację ochrony przeciwpożarowej,
- wyliczyć zadania ochrony przeciwpożarowej,
- opisać organizację ochrony przeciwpożarowej,

- wyliczyć podmioty odpowiedzialne za ochronę przeciwpożarową oraz ich zadania w tym zakresie,
- wyliczyć zadania Państwowej Straży Pożarnej,
- opisać zasady współpracy jednostek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej,
- wymienić przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej,
- wyliczyć komponenty postawy zawodowej,
- opisać cechy psychofizyczne niezbędne w zawodzie strażaka,
- wyjaśnić proces komunikacji interpersonalnej,
- opisać istotę sytuacji trudnych,
- wymienić reakcje indywidualne i zbiorowe związane z wystąpieniem sytuacji trudnej,
- opisać sposoby postępowania w wybranych sytuacjach trudnych związanych z działaniami ratowniczo-gaśniczymi,
- wyjaśnić pojęcie i źródła stresu w służbie,
- objaśnić zastosowanie Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej,
- zdefiniować pojęcia stosowane w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej,
- dodać i zmodyfikować siły i środki, korzystając z Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej,
- korzystać z systemu informacji przestrzennej podczas działań ratowniczych,
- odczytać informacje z map cyfrowych,
- przestrzegać zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych,
- zaplanować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji,
- ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- negocjować warunki porozumień,
- zastosować zasady komunikacji interpersonalnej,

- współpracować w zespole,
- zaplanować i zorganizować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań,
- dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań,
- kierować wykonaniem przydzielonych zadań.

4.8.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 12 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Zasady postępowania zgodnego z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej.	6	postępuje zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej: a) charakteryzuje regulaminy obowiązujące w służbie b) charakteryzuje zasady noszenia umundurowania i okoliczności warunkujące jego dobór c) stosuje zasady etyki zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje czynności służbowe z zachowaniem zasady zależności służbowej i drogi służbowej – stosuje regulamin dotyczący umundurowania – charakteryzuje postawy współżycia w środowisku zawodowym
Zasady postępowania zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym.	8	postępuje zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym: a) przyjmuje postawę zasadniczą i swobodną b) oddaje honory w określonych sytuacjach c) postępuje zgodnie z ceremoniałem pożarniczym podczas uroczystości	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia stopnie służbowe – odróżnia przełożonego od podwładnego – stosuje elementy musztry podczas pełnienia służby – pełni funkcje opisane w scenariuszu uroczystości
Zadania i organizacja ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej.	6	opisuje zadania i organizację ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej: a) charakteryzuje pojęcie państwa b) określa funkcje państwa c) definiuje pojęcia: prawo, akt normatywny, norma prawna, przepis prawny, źródło prawa	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza przepisy regulujące organizację ochrony przeciwpożarowej – wylicza zadania ochrony przeciwpożarowej – opisuje organizację ochrony przeciwpożarowej – wylicza podmioty odpowiedzialne za ochronę przeciwpożarową oraz ich zadania w tym zakresie – wylicza zadania Państwowej Straży Pożarnej

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady współpracy jednostek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej – wymienia przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej
Warunki i wymagania pełnienia służby.	6	charakteryzuje warunki i wymagania pełnienia służby	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza komponenty postawy zawodowej – opisuje cechy psychofizyczne niezbędne w zawodzie strażaka – wyjaśnia proces komunikacji interpersonalnej – opisuje istotę sytuacji trudnych – wymienia reakcje indywidualne i zbiorowe związane z wystąpieniem sytuacji trudnej – opisuje sposoby postępowania w wybranych sytuacjach trudnych związanych z działaniami ratowniczo-gaśniczymi – wyjaśnia pojęcie i źródła stresu w służbie
Stosowanie programów komputerowych wspomagających dysponowanie sił i środków.	10	stosuje programy komputerowe wspomagające dysponowaniem sił i środków	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia zastosowanie Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – definiuje pojęcia stosowane w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – dodaje i modyfikuje siły i środki, korzystając z Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – korzysta z systemu informacji przestrzennej podczas działań ratowniczych – odczytuje informacje z map cyfrowych
Razem:	36		

Wybrane treści (efekty) kształcenia są możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.8.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Podstawową metodą pracy, jaką należy zastosować jest ćwiczenie praktyczne, pokaz i instruktaż oraz metoda tekstu przewodniego. Zalecane metody wdrażają słuchaczy do samokształcenia oraz sprzyjają wyrabianiu odpowiedzialności za wykonane zadania. Treści powinny być nadbudowywane i dostosowane do zróżnicowanego poziomu wiedzy słuchaczy w oparciu o podstawowe wiadomości i umiejętności z zakresu wykonywania zadań związanych ze służbą w ochronie przeciwpożarowej. Możliwość

kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych, schematach wykonywania zadań związanych z przebiegiem służby.

Obudowa dydaktyczna

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne, powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.), pakiety edukacyjne, literatura branżowa, filmy i prezentacje multimedialne z zakresu wykonywania zadań związanych z przebiegiem służby.

Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni szkolnej oraz na placu szkolnym w miejscu umożliwiającym przeprowadzenie ćwiczeń kompanii/plutonu.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni szkolnych w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne oraz realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

4.8.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się przeprowadzenie testu wielokrotnego wyboru oraz testu praktycznego.

Obserwacja czynności słuchaczy podczas wykonywania ćwiczeń i zadań praktycznych. Stosowanie sprawdzianów ustnych i pisemnych, testów typu próba pracy.

Obserwując czynności słuchaczy i dokonując oceny jego pracy, należy uwzględnić następujące kryteria:

- znajomość obsługi sprzętu i przyrządów,
- wykonywanie czynności zawodowych zgodnie ze wskazaniami i według obowiązujących zasad,
- planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas wykonania zadań zawodowych.

Ocenie podlegać będą również kompetencje personalne i społeczne związane z wykonywaniem zadań zawodowych. Oceniamy planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań. Poprawność wykonywanych ćwiczeń oparta na indywidualnej pracy z słuchaczem/uczestnikiem z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości, również uwzględniając metody i techniki kształcenia na odległość.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

4.9. Program nauczania dla przedmiotu: Sport pożarniczy

4.9.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- stymulowanie rozwoju fizycznego,
- kształtowania ogólnej sprawności fizycznej,
- kształtowanie umiejętności uprawiania indywidualnie i zespołowo dyscyplin sportowych,
- kształtowanie umiejętności brania udziału w zawodach sportowo-pożarniczych,
- opanowanie umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w zawodzie technik pożarnictwa.

4.9.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- opisać zasady gier zespołowych i innych dyscyplin sportowych,
- zastosować obowiązujące zasady i przepisy w trakcie gier zespołowych,
- zastosować poznane elementy techniczne w trakcie gier,
- uczestniczyć w grach zespołowych,
- uprawiać biegi,
- pokonywać różne dystanse w konkurencjach biegowych,
- scharakteryzować konkurencje sportu pożarniczego,

- zastosować zasady konkurencji sportu pożarniczego,
- pokonywać przeszkodę w konkurencji „pożarniczy tor przeszkód”,
- wykonywać zadanie w konkurencji „ćwiczenie bojowe” i „sztafeta pożarnicza”,
- wspinać się przy użyciu drabiny hakowej,
- wykonywać konkurencję „pożarniczy tor przeszkód”,
- uczestniczyć w wykonaniu konkurencji „sztafeta pożarnicza”,
- uczestniczyć w wykonaniu konkurencji „ćwiczenie bojowe”,
- przestrzegać zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych,
- zaplanować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji,
- ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- zastosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- współpracować w zespole,
- zaplanować i zorganizować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań,
- dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań,
- kierować wykonaniem przydzielonych zadań.

4.9.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 13 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe.	8	uprawia indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady gier zespołowych i innych dyscyplin sportowych – stosuje obowiązujące zasady i przepisy w trakcie gier zespołowych – stosuje poznane elementy techniczne w trakcie gier – uczestniczy w grach zespołowych – uprawia biegi – pokonuje różne dystanse w konkurencjach biegowych
Udział w zawodach sportowo-pożarniczych.	8	bierze udział w zawodach sportowo-pożarniczych	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje konkurencje sportu pożarniczego – stosuje zasady konkurencji sportu pożarniczego – pokonuje przeszkodę w konkurencji „pożarniczy tor przeszkód” – wykonuje zadanie w konkurencji „ćwiczenie bojowe” i „sztafeta pożarnicza” – wspina się przy użyciu drabiny hakowej – wykonuje konkurencję „pożarniczy tor przeszkód” – uczestniczy w wykonaniu konkurencji „sztafeta pożarnicza” – uczestniczy w wykonaniu konkurencji „ćwiczenie bojowe”
Razem:	16		

Wybrane treści (efekty) kształcenia są możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.9.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Podstawową metodą pracy, jaką należy zastosować jest ćwiczenie praktyczne, pokaz i instruktaż. Zalecane metody wdrażają słuchaczy do samokształcenia oraz sprzyjają wyrabianiu odpowiedzialności za wykonane zadania. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych z zakresu sportów pożarniczych.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Obudowa dydaktyczna

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne, powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.), pakiety edukacyjne, literatura branżowa, filmy i prezentacje multimedialne z zakresu sportów pożarniczych.

Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny odbywać się częściowo w pracowni oraz w sali gimnastycznej, wspinalni i torze przeszkód.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni szkolnych w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne oraz realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

4.9.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się przeprowadzenie testu wielokrotnego wyboru oraz testu praktycznego.

Obserwacja czynności słuchaczy podczas wykonywania ćwiczeń i zadań praktycznych. Stosowanie sprawdzianów ustnych i pisemnych, testów typu próba pracy.

Obserwując czynności słuchaczy i dokonując oceny jego pracy, należy uwzględnić następujące kryteria:

- znajomość obsługi sprzętu i przyrządów,
- wykonywanie czynności zawodowych zgodnie ze wskazaniami i według obowiązujących zasad,
- planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas wykonania zadań zawodowych.

Ocenie podlegać będą również kompetencje personalne i społeczne związane z wykonywaniem zadań zawodowych. Oceniamy planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań. Poprawność wykonywanych ćwiczeń oparta na indywidualnej pracy z słuchaczem/uczestnikiem z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości, również uwzględniając metody i techniki kształcenia na odległość.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

4.10. Program nauczania dla przedmiotu: Psychologia w działaniach ratowniczych

4.10.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- kształtowanie umiejętności stosowania techniki radzenia sobie ze stresem,
- kształtowanie umiejętności udzielania wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy,
- opanowanie umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w zawodzie technik pożarnictwa.

4.10.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- wymienić niekonstruktywne formy radzenia sobie ze stresem,
- wskazać formy konstruktywnego radzenia sobie ze stresem w służbie i poza nią,
- wymienić zagrożenia związane z niektórymi sposobami radzenia sobie ze stresem,
- przeprowadzić ćwiczenie relaksacyjne,
- wskazać formy wsparcia psychicznego po zdarzeniach traumatycznych,
- wspierać poszkodowanych podczas działań ratowniczych, biorąc pod uwagę ich stan i wiek,
- przestrzegać zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych,
- zaplanować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji,
- ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania,
- wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- zastosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- negocjować warunki porozumień,
- zastosować zasady komunikacji interpersonalnej,

- współpracować w zespole.

4.10.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 14 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Techniki radzenia sobie ze stresem.	6	stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia niekonstruktywne formy radzenia sobie ze stresem – wskazuje formy konstruktywnego radzenia sobie ze stresem w służbie i poza nią – wymienia zagrożenia związane z niektórymi sposobami radzenia sobie ze stresem – przeprowadza ćwiczenie relaksacyjne
Udzielanie wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy.	6	udziela wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje formy wsparcia psychicznego po zdarzeniach traumatycznych – wspiera poszkodowanych podczas działań ratowniczych, biorąc pod uwagę ich stan i wiek
Razem:	12		

Wybrane treści (efekty) kształcenia są możliwe do zrealizowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

4.10.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Podstawową metodą pracy, jaką należy zastosować będzie zastosowanie aktywizujących metod nauczania oraz ćwiczeń, praca z tekstem, analiza materiału filmowego, metoda przypadku oraz metoda projektów. Możliwość kształcenia na odległość w zajęciach praktycznych w wybranych efektach kształcenia można oprzeć w części np. na filmach instruktażowych z zakresu psychologii w działaniach ratowniczych.

Obudowa dydaktyczna

W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne, powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.), pakiety edukacyjne, literatura branżowa, filmy i prezentacje multimedialne z zakresu psychologii w działaniach ratowniczych.

Obudowa dydaktyczna w zakresie przedmiotu umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Warunki realizacji

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni.

Wypożyczenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni szkolnych w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne oraz realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

4.10.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się przeprowadzenie testu wielokrotnego wyboru oraz testu praktycznego.

Obserwacja czynności słuchaczy podczas wykonywania ćwiczeń i zadań praktycznych. Stosowanie sprawdzianów ustnych i pisemnych, testów typu próba pracy.

Obserwując czynności słuchaczy i dokonując oceny jego pracy, należy uwzględnić następujące kryteria:

- wykonywanie czynności zawodowych zgodnie ze wskazaniami i według obowiązujących zasad,
- planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonania zadań zawodowych.

Ocenie podlegać będą również kompetencje personalne i społeczne związane z wykonywaniem zadań zawodowych. Oceniamy planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań. Poprawność wykonywanych ćwiczeń oparta na indywidualnej pracy z słuchaczem/uczestnikiem z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości, również uwzględniając metody i techniki kształcenia na odległość.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

4.11. Program nauczania dla przedmiotu: Praktyki zawodowe

4.11.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- opanowanie umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w zawodzie technik pożarnictwa,
- zastosowanie i pogłębienie zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy technika pożarnictwa.

4.11.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz/uczestnik potrafi:

- zorganizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- przemieszczać sprzęt wykorzystywany do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych,
- zastosować przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych,
- przewidywać zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych,
- zastosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych,
- przygotować sprzęt ratowniczy do działań,
- obsługiwać sprzęt ratowniczy,
- scharakteryzować rodzaje pojazdów pożarniczych,
- obsługiwać pompy pożarnicze i inne specjalistyczne wyposażenie,
- zbudować stanowiska wodne i gaśnicze,
- sprawić linie węzowe,
- obsługiwać urządzenia łączności,
- wyjaśnić procesy spalania substancji,
- sklasyfikować rodzaje pożarów,
- zidentyfikować zjawiska występujące podczas pożarów,
- rozpoznać zagrożenia w miejscu prowadzenia działań ratowniczych,
- rozpoznać zagrożenie związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi,

- wyjaśnić wpływ czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych na organizm ratownika i poszkodowanego,
- zastosować pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych,
- prowadzić korespondencję radiową oraz komunikować się za pomocą znaków,
- nawiązać łączność radiową zgodnie z zasadami,
- zastosować kryptonimy indywidualne, grupowe, okólnikowe i alarmowe,
- zastosować znaki gestowe,
- kierować ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych,
- scharakteryzować zasady kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych,
- zorganizować miejsce kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych,
- rozróżnić stanowiska wodne i gaśnicze,
- scharakteryzować rodzaje stanowisk gaśniczych,
- scharakteryzować rodzaje stanowisk wodnych,
- zidentyfikować stanowiska gaśnicze na podstawie schematów,
- podać prądy gaśnicze w natarciu i obronie,
- scharakteryzować zasady podawania prądów gaśniczych,
- scharakteryzować parametry prądów gaśniczych,
- prowadzić ewakuację ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia,
- scharakteryzować zasady ewakuacji podczas zwalczania pożarów,
- scharakteryzować zasady ewakuacji podczas miejscowych zagrożeń i klęsk żywiołowych,
- wykonać czynności ratownicze podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych,
- wykonać rozwinięcia w pododdziałach,
- wykonać dostęp do poszkodowanych przy użyciu sprzętu ratowniczego,
- zastosować zasady taktyki podczas działań ratowniczych, pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych,

- scharakteryzować organizację ratownictwa medycznego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- scharakteryzować standard gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa medycznego
- scharakteryzować zadania ratownictwa medycznego,
- ocenić stan poszkodowanego,
- wykonać badanie wstępne,
- wykonać wywiad ratowniczy,
- ocenić stan poszkodowanego pod kątem istniejących urazów i obrażeń,
- prowadzić segregację pierwotną poszkodowanych,
- scharakteryzować zasady segregacji poszkodowanych,
- przeprowadzić segregację pierwotną na terenie działań ratowniczych,
- ustalić kolejność ewakuacji na podstawie stanu poszkodowanego,
- udzielić kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- wykonać algorytmy procedur ratowniczych,
- zastosować zasady przeprowadzania podstawowych zabiegów ratujących życie,
- posłużyć się sprzętem ratownictwa medycznego,
- wykonać pomiary parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych,
- scharakteryzować zasady wykonywania pomiarów parametrów środowiska w miejscu prowadzenia działań ratowniczych,
- rozróżnić sprzęt pomiarowy do różnych czynników,
- odczytać wskazania urządzeń pomiarowych,
- scharakteryzować środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty,
- postępować zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej,
- scharakteryzować regulaminy obowiązujące w służbie,
- scharakteryzować zasady noszenia umundurowania i okoliczności warunkujące jego dobór,

- zastosować zasady etyki zawodowej,
- postępować zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym,
- przyjmować postawę zasadniczą i swobodną,
- oddawać honory w określonych sytuacjach,
- postępować zgodnie z ceremoniałem pożarniczym podczas uroczystości,
- opisać zadania i organizację ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej,
- scharakteryzować warunki i wymagania pełnienia służby,
- zastosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- udzielić wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy,
- uprawiać indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe,
- brać udział w zawodach sportowo-pożarniczych,
- zastosować programy komputerowe wspomagające dysponowaniem sił i środków,
- przestrzegać zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych,
- zaplanować działania zgodnie z możliwościami ich realizacji,
- ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania, wykazywać się kreatywnością i otwartością na zmiany,
- zastosować techniki radzenia sobie ze stresem,
- aktualizować wiedzę i doskonalić umiejętności zawodowe,
- zastosować zasady komunikacji interpersonalnej,
- współpracować w zespole,
- zaplanować i zorganizować pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań,
- dobierać osoby do wykonania przydzielonych zadań,
- kierować wykonaniem przydzielonych zadań,
- monitorować i oceniać jakość wykonania,

- wprowadzać rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy.

4.11.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 15 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Zasady organizowania stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska. Przemieszczanie sprzętu wykorzystywanego do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych. Przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych.	1	organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska: a) przemieszcza sprzęt wykorzystywany do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych b) stosuje przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych	– rozmieszcza sprzęt znajdujący się na wyposażeniu pojazdów pożarniczych zgodnie z zasadami ergonomii
Przygotowywanie sprzętu ratowniczego do działań.	2	przygotowuje sprzęt ratowniczy do działań	– dobiera rodzaj sprzętu do wskazanych działań – kompletuje zestaw sprzętu ratowniczego – sprawdza elementy zestawu sprzętu – ustawia parametry robocze sprzętu – kontroluje sprzęt przed użyciem
Stosowanie środków ochrony indywidualnej.	1	stosuje środki ochrony indywidualnej	– łączy elementy wyposażenia osobistego i środków ochrony indywidualnej – stosuje środki ochrony indywidualnej oraz elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego podczas ćwiczeń oraz działań ratowniczych
Obsługiwanie sprzętu ratowniczego.	2	obsługuje sprzęt ratowniczy	– steruje urządzeniami ratowniczymi – wykorzystuje sprzęt z uwzględnieniem parametrów technicznych

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadza konserwację sprzętu ratowniczego po działaniach
Rodzaje pojazdów pożarniczych.	2	charakteryzuje rodzaje pojazdów pożarniczych	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje pojazdy pożarnicze używane podczas działań ratowniczych oraz ćwiczeń – wskazuje przeznaczenie pojazdów pożarniczych
Obsługiwanie pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia.	2	obsługuje pompy pożarnicze i inne specjalistyczne wyposażenie	<ul style="list-style-type: none"> – steruje pompami pożarniczymi i innym specjalistycznym wyposażeniem – ustawia parametry pracy pomp pożarniczych i innego specjalistycznego sprzętu – używa pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych – wykonuje konserwację pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia po działaniach i ćwiczeniach
Budowanie stanowisk wodnych i gaśniczych.	2	buduje stanowiska wodne i gaśnicze	<ul style="list-style-type: none"> – kompletuje sprzęt do budowy stanowiska wodnego i gaśniczego – wykorzystuje sprzęt służący do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych zgodnie z parametrami
Sprawianie linii wężowych.	2	sprawia linie wężowe	<ul style="list-style-type: none"> – buduje wskazany rodzaj linii wężowej – zabezpiecza sprawione linie wężowe – opisuje czynniki wpływające na straty w liniach wężowych
Obsługiwanie urządzeń łączności.	2	obsługuje urządzenia łączności	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje sprzęt łączności do działań: – włącza lub wyłącza radiotelefony – ustawia wskazany kanał pracy – wykonuje czynności obsługi (wymiana akumulatora, ładowanie) – rozpoznaje przeznaczenie kanałów oraz kryptonimów radiowych
Procesy spalania substancji.	2	<p>wyjaśnia procesy spalania substancji:</p> <p>a) charakteryzuje czynniki warunkujące proces spalania</p> <p>b) charakteryzuje rodzaje spalania</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje proces spalania na podstawie jego przebiegu

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Rodzaje i fazy pożarów.	2	charakteryzuje rodzaje i fazy pożarów: a) opisuje strefowy model pożaru b) klasyfikuje rodzaje pożarów	– rozpoznaje fazy pożarów
Zjawiska występujące podczas pożarów.	2	identyfikuje zjawiska występujące podczas pożarów	– przyporządkowuje zagrożenia dla ludzi w zależności od różnych rodzajów i faz pożarów
Rozpoznawanie zagrożeń w miejscu prowadzenia działań ratowniczych	2	rozpoznaje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań ratowniczych: a) rozpoznaje zagrożenie związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi b) wyjaśnia wpływ czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych na organizm ratownika i poszkodowanego	– identyfikuje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań na podstawie informacji z rozpoznania – identyfikuje strefy niebezpieczne na podstawie oznakowania
Pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych.	2	stosuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych	– wykorzystuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań do opisu przebiegu zdarzenia – charakteryzuje formy zwalczania pożaru i miejscowych zagrożeń
Prowadzenie korespondencji radiowej oraz komunikowanie się za pomocą znaków.	2	prowdzi korespondencję radiową oraz komunikuje się za pomocą znaków: a) nawiązuje łączność radiową zgodnie z zasadami b) stosuje kryptonimy indywidualne, grupowe, okólnikowe i alarmowe c) stosuje znaki gestowe	– komunikuje się z ratownikami i stanowiskami kierowania w trakcie działań ratowniczych przy użyciu sprzętu łączności i znaków gestowych – wykorzystuje kryptonimy i znaki gestowe podczas przekazywania informacji
Kierowanie ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych.	2	kieruje ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych: a) charakteryzuje zasady kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych	– organizuje ruch drogowy w miejscu prowadzenia działań ratowniczych – stosuje znaki gestowe podczas kierowania ruchem drogowym

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
		b) organizuje miejsce kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych	
Stanowiska wodne i gaśnicze.	2	rozróżnia stanowiska wodne i gaśnicze: a) charakteryzuje rodzaje stanowisk gaśniczych b) charakteryzuje rodzaje stanowisk wodnych c) identyfikuje stanowiska gaśnicze na podstawie schematu	– rozpoznaje stanowiska wodne i gaśnicze na podstawie oznaczeń
Podawanie prądu gaśniczego w natarciu i obronie.	2	podaje prądy gaśnicze w natarciu i obronie: a) charakteryzuje zasady podawania prądów gaśniczych b) charakteryzuje parametry prądów gaśniczych	– stosuje prądy gaśnicze podczas likwidacji miejscowych zagrożeń i zwalczania pożarów – dobiera rodzaj prądów gaśniczych w zależności od sytuacji na miejscu działań ratowniczych
Prowadzenie ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia.	2	prowdzi ewakuację ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia: a) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas zwalczania pożarów b) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas miejscowych zagrożeń i klęsk żywiołowych	– ewakuuje ludzi, zwierzęta i mienie – identyfikuje zastosowany sposób i technikę ewakuacji – dobiera sposoby ewakuacji – wykonuje samoratownictwo podczas ćwiczeń i działań ratowniczych
Wykonywanie czynności ratowniczych podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych.	2	wykonuje czynności ratownicze podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych: a) wykonuje rozwinięcia w pododdziałach b) wykonuje dostęp do uszkodzonych przy użyciu sprzętu ratowniczego c) stosuje zasady taktyki podczas działań ratowniczych, pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych	– wykonuje przejścia, dojścia i dojazdy do zagrożonych lub uszkodzonych osób z użyciem dostępnego sprzętu ratowniczego – przygotowuje drogi do ewakuacji zagrożonych i uszkodzonych osób – zapewnia bezpieczeństwo zagrożonym i uszkodzonym osobom – zabezpiecza konstrukcje, instalacje, urządzenia oraz obiekty naturalne w celu ograniczenia skutków oraz zagrożenia podczas działań

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			<ul style="list-style-type: none"> – stosuje przyrządowe i bezprzyrządowe metody poszukiwania zagrożonych i poszkodowanych osób – zabezpiecza teren działań ratowniczych
Zasady organizacji ratownictwa medycznego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.	2	charakteryzuje organizację ratownictwa medycznego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego: <ol style="list-style-type: none"> charakteryzuje standard gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa medycznego charakteryzuje zadania ratownictwa medycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje podmioty realizujące zadania ratownictwa medycznego – rozróżnia poziomy gotowości operacyjnej jednostek <i>Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego</i> (KSRG) w zakresie ratownictwa medycznego
Ocenianie stanu poszkodowanego.	2	ocenia stan poszkodowanego: <ol style="list-style-type: none"> wykonuje badanie wstępne wykonuje wywiad ratowniczy ocenia stan poszkodowanego pod kątem istniejących urazów i obrażeń 	<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadza badanie poszkodowanego – identyfikuje zagrożenia życia lub zdrowia na podstawie stanu poszkodowanego
Prowadzenie segregacji pierwotnej poszkodowanych.	2	prowadzi segregację pierwotną poszkodowanych: <ol style="list-style-type: none"> charakteryzuje zasady segregacji poszkodowanych przeprowadza segregację pierwotną na terenie działań ratowniczych ustala kolejność ewakuacji na podstawie stanu poszkodowanego 	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje stan poszkodowanego w celu przyporządkowania do określonej grupy priorytetu udzielenia pomocy – przyporządkowuje poszkodowanego do właściwej grupy priorytetu udzielania pomocy – oznacza poszkodowanych na podstawie przeprowadzonej segregacji
Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy.	3	udziela kwalifikowanej pierwszej pomocy: <ol style="list-style-type: none"> stosuje algorytmy procedur ratowniczych stosuje zasady przeprowadzania podstawowych zabiegów ratujących życie 	<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadza zabiegi ratujące życie i zdrowie według procedur ratowniczych
Posługiwanie się sprzętem ratownictwa medycznego.	3	posługuje się sprzętem ratownictwa medycznego	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje sprzęt do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadza czynności ratujące życie i zdrowie przy użyciu sprzętu medycznego do kwalifikowanej pierwszej pomocy podczas ćwiczeń i działań ratowniczych
Wykonywanie pomiarów parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych.	3	<p>wykonuje pomiary parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych:</p> <ol style="list-style-type: none"> charakteryzuje zasady wykonywania pomiarów parametrów środowiska w miejscu prowadzenia działań ratowniczych rozróżnia sprzęt pomiarowy do różnych czynników odczytuje wskazania urządzeń pomiarowych 	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera urządzenie do pomiaru wskazanego parametru – wykonuje ustawienia sprzętu pomiarowego w celu uzyskania poprawnych wyników pomiarów – wykonuje pomiar wskazanego parametru z wykorzystaniem sprzętu pomiarowego podczas ćwiczeń i działań ratowniczych – podaje wynik pomiaru wraz z jednostką mierzonej wielkości
Środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty.	2	charakteryzuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty	<ul style="list-style-type: none"> – dobiera rodzaj środka gaśniczego do gaszenia pożaru wskazanej substancji – dobiera rodzaj neutralizatora, sorbentu i dyspergentu do neutralizacji, sorbcji i dyspersji wskazanego materiału niebezpiecznego – wskazuje możliwość użycia środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów
Zasady postępowania zgodnego z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej.	2	<p>postępuje zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej:</p> <ol style="list-style-type: none"> charakteryzuje regulaminy obowiązujące w służbie charakteryzuje zasady noszenia umundurowania i okoliczności warunkujące jego dobór stosuje zasady etyki zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje czynności służbowe z zachowaniem zasady zależności służbowej i drogi służbowej – stosuje regulamin dotyczący umundurowania – charakteryzuje postawy współzycia w środowisku zawodowym

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Zasady postępowania zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym.	2	postępuje zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym: a) przyjmuje postawę zasadniczą i swobodną b) oddaje honory w określonych sytuacjach c) postępuje zgodnie z ceremoniałem pożarniczym podczas uroczystości	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia stopnie służbowe – odróżnia przełożonego od podwładnego – stosuje elementy musztry podczas pełnienia służby – pełni funkcje opisane w scenariuszu uroczystości
Techniki radzenia sobie ze stresem.	3	stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje formy konstruktywnego radzenia sobie ze stresem w służbie i poza nią – przeprowadza ćwiczenie relaksacyjne
Udzielanie wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy.	2	udziela wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje formy wsparcia psychicznego po zdarzeniach traumatycznych – wspiera poszkodowanych podczas działań ratowniczych, biorąc pod uwagę ich stan i wiek
Indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe.	2	uprawia indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje obowiązujące zasady i przepisy w trakcie gier zespołowych – stosuje poznane elementy techniczne w trakcie gier – uczestniczy w grach zespołowych – uprawia biegi – pokonuje różne dystanse w konkurencjach biegowych
Zasady brania udziału w zawodach sportowo-pożarniczych.	2	bierze udział w zawodach sportowo-pożarniczych	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje zasady konkurencji sportu pożarniczego – pokonuje przeszkodę w konkurencji „pożarniczy tor przeszkód” – wykonuje zadanie w konkurencji „ćwiczenie bojowe” i „sztafeta pożarnicza” – wspina się przy użyciu drabiny hakowej – wykonuje konkurencję „pożarniczy tor przeszkód” – uczestniczy w wykonaniu konkurencji „sztafeta pożarnicza” – uczestniczy w wykonaniu konkurencji „ćwiczenie bojowe”

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Stosowanie programów komputerowych wspomagających dysponowanie sił i środków.	2	1) stosuje programy komputerowe wspomagające dysponowaniem sił i środków	<ul style="list-style-type: none"> – dodaje i modyfikuje siły i środki, korzystając z Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – korzysta z systemu informacji przestrzennej podczas działań ratowniczych – odczytuje informacje z map cyfrowych
Razem:	70		

4.11.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Przedmiot wymaga stosowania praktycznych i problemowych metod kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem metody pokazu z objaśnieniem lub instruktażem oraz ćwiczeń. O doborze metod decydują cele zajęć oraz potrzeby słuchaczy/uczestników i uczącego. Dominującą metodą powinna być metoda ćwiczeń. Słuchacz powinien pracować pod okiem instruktora lub opiekuna praktyk po wcześniejszym dokładnym instruktażu stanowiskowym i dotyczącym zasad wykonywania działań zawodowych.

Praktyki zawodowe realizowane w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Obudowa dydaktyczna

Placówka prowadząca kształcenie w zawodzie, zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w kwalifikacji, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w kwalifikacji szkolnictwa branżowego oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

Wyposażenie jednostki ratowniczo-gaśniczej, lub komendy miejskiej i powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, lub innego podmiotu krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Warunki realizacji

Praktyki zawodowe powinna być realizowana w komórkach organizacyjnych bezpośrednio związanych z prowadzeniem działań ratowniczych.

Z uwagi na specyfikę funkcjonowania jednostek ratowniczo-gaśniczych w Państwowej Straży Pożarnej w cyklu 3 dniowym, tj. służby 24-godzinne w układzie 24/48 (24 godziny-służba/48 godzin odpoczynek) praktyki zawodowe będą odbywać się również w takim systemie, gdyż osoby odbywające praktyki zawodowe stanowią obsadę samochodów ratowniczo-gaśniczych.

Czas przeznaczony na praktykę zawodową: 2 tygodnie. Praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej 4 służb 24-godzinnych, lub 10 dni po 7 godzin praktyk zawodowych w systemie dziennym w poszczególnych komórkach organizacyjnych komend powiatowych, wojewódzkich i szkół PSP, w jednostkach ratowniczo-gaśniczych.

Proponowany rozkład godzinowy w okresie praktyk (w cyklu 3-dniowym): pierwszy dzień - 8 godzin praktyka w biurze, drugi dzień - 24-godzinna służba w jednostkach ratowniczo-gaśniczych, trzeci dzień - odpoczynek.

Ponadto praktyki zawodowe powinny odbywać się również w innych komórkach organizacyjnych (tj. wydziale kontrolno-rozpoznawczym, wydziale operacyjnym, wydziale kadrowym). W przypadku praktyk w jednostkach innych niż PSP formę realizacji praktyk (liczba godzin dziennie) należy dostosować do systemu funkcjonowania danej jednostki. Dla kwalifikacji BPO.04 praktyka zawodowa powinna być realizowana w komórkach organizacyjnych bezpośrednio związanych z prowadzeniem działań ratowniczych (służby 24-godzinne) oraz w innych komórkach organizacyjnych komend powiatowych/wojewódzkich PSP lub szkół PSP.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: szkolna jednostka ratowniczo-gaśnicza, komendy miejskie i powiatowe Państwowej Straży Pożarnej na terenie kraju, inne podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Praktyka zawodowa organizowana jest w systemie dziennym i zmianowym – służby w jednostce ratowniczo-gaśniczej.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: grupowo i indywidualnie. Należy dostosowywać warunki, środki, metody i formy kształcenia do potrzeb i możliwości słuchacza/uczestnika np. różnicować tempo pracy, podawać polecenia w prostszej formie, często odwoływać się do konkretnych przykładów, odrębnie instruować, upraszczać formy przekazu. Jako metody ewaluacji można wykorzystać obserwację bieżącą uczestników podczas praktyk, opracowane przez słuchaczy/uczestników wytwory i dokumenty oraz wywiad indywidualny.

Formy organizacyjne

Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia, współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu, realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu, doposażanie pracowni szkolnych w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne oraz realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

4.11.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Zaplanowane do osiągnięcia cele ogólne i szczegółowe kształcenia przygotowują słuchacza/uczestnika do wykonywania zadań zawodowych wyodrębnionych w kwalifikacji. Należy kształtować umiejętności praktycznego wykonywania działań ratowniczych.

Weryfikowanie efektów kształcenia powinno być dokonywane poprzez obserwację słuchaczy/uczestników podczas odbywania praktyk. Ocenie powinna podlegać umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy z zakresu wykonywania działań zawodowych. Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się

przeprowadzenie testu praktycznego. Ważnym elementem podlegającym ocenie jest obserwacja słuchaczy w trakcie wykonywania zadań zawodowych. Poprawność wykonywanych ćwiczeń oparta na indywidualnej pracy z słuchaczem/uczestnikiem z uwzględnieniem jego potrzeb i możliwości.

Indywidualizacja pracy ze słuchaczami/uczestnikami

Wymagania edukacyjne, metody oraz środki dydaktyczne i formy kształcenia, powinny być odpowiednio dobrane do potrzeb i możliwości słuchaczy.

5. Ewaluacja programu KKZ

W odniesieniu do programu nauczania ewaluacja to próba ustalenia odpowiedzi na pytania typu:

- czy program jest możliwy do realizowania, a jeśli tak, to jakie czynniki sprzyjają, a jakie utrudniają realizację programu?
- czy i w jakim stopniu cele określone przez program zostały osiągnięte?
- jakie powinny być warunki osiągania zamierzonych celów?
- jakie są ewentualne uboczne następstwa (dodatnie i ujemne) realizacji programu?
- jakie czynności należy wykonać dla udoskonalenia programu?

Ewaluacja programu nauczania jest badaniem i oceną samego programu oraz efektów jego realizacji zorientowanym na: osiągnięcie zamierzonych celów (z uwzględnieniem tzw. efektów ubocznych), warunki realizacji programu i analizę zmiennych mających wpływ na tę realizację oraz określenie sposobu optymalizacji i modernizacji programu. Ewaluacja programu jest zabiegiem złożonym, trudnym, czasochłonnym, lecz bardzo potrzebnym. Wyniki ewaluacji uzasadniają potrzebę określonych zmian w programie nauczania i wytyczenie kierunków jego systematycznej modernizacji.

Tabela 16 Ewaluacja programu KKZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
BPO.03.2. Obsługa sprzętu ratowniczego			
rozróżnia sprzęt ratowniczy: a) charakteryzuje poszczególne grupy sprzętu ratowniczego b) charakteryzuje przeznaczenie sprzętu ratowniczego c) klasyfikuje sprzęt ratowniczy ek	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
przygotowuje sprzęt ratowniczy do działań: a) charakteryzuje zastosowanie sprzętu w działaniach ratowniczych b) wskazuje elementy wchodzące w skład zestawów sprzętu ratowniczego c) sprawnia sprzęt ratowniczy do działań ek	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
stosuje środki ochrony indywidualnej: a) wskazuje elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka b) wskazuje zastosowanie środków ochrony indywidualnej strażaka	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
ek c) stosuje wyposażenie i uzbrojenie osobiste strażaka	<p>pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p> <p>Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	
ek obsługuje sprzęt ratowniczy: a) charakteryzuje parametry sprzętu ratowniczego b) obsługuje sprzęt ratowniczy stosując zasady bezpieczeństwa i higieny pracy c) omawia zasady konserwacji sprzętu	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.</p> <p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p> <p>Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu.</p> <p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
ek charakteryzuje rodzaje pojazdów pożarniczych	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.</p> <p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p> <p>Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu.</p> <p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
ek obsługuje pompy pożarnicze i inne specjalistyczne wyposażenie:	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych 	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu.</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
<p>a) obsługuje pompy pożarnicze, w tym z układem wodno-pianowym</p> <p>b) stosuje zasady konserwacji pomp pożarniczych i układów wodno-pianowych</p> <p>c) obsługuje inne specjalistyczne wyposażenie</p>	<p>wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.</p> <p>– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego</p>	<p>i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
<p>buduje stanowiska wodne i gaśnicze:</p> <p>a) dobiera niezbędny sprzęt do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych</p> <p>b) buduje stanowiska wodne i gaśnicze w różnych warunkach</p> <p>c) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas pracy na stanowiskach wodnych i gaśniczych</p>	<p>– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.</p> <p>– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego</p>	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
<p>sprawia linie węzowe:</p> <p>a) rozróżnia rodzaje linii węzowych</p> <p>b) sprawia linie węzowe w różnych warunkach</p> <p>c) charakteryzuje parametry linii węzowych</p>	<p>– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.</p>	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 		
obsługuje urządzenia łączności: a) charakteryzuje sprzęt łączności stosowany podczas działań ratowniczych b) stosuje kryptonimy podczas działań c) korzysta z urządzeń łączności podczas działań ek	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
BPO.03.3. Wykonywanie czynności ratowniczych podczas pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń			
wyjaśnia procesy spalania substancji: a) charakteryzuje czynniki warunkujące proces spalania b) charakteryzuje rodzaje spalania ek	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
charakteryzuje rodzaje i fazy pożarów: a) opisuje strefowy model pożaru b) klasyfikuje rodzaje pożarów ek	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	<p>słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p> <p>Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	
<p>identyfikuje zjawiska występujące podczas pożarów ek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.</p> <p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p> <p>Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu.</p> <p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
<p>rozpoznaje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań ratowniczych:</p> <p>a) rozpoznaje zagrożenie związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi</p> <p>b) wyjaśnia wpływ czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych na organizm ratownika i poszkodowanego ek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.</p> <p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p> <p>Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu.</p> <p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
stosuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych ek	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
<p>prowdzi korespondencję radiową oraz komunikuje się za pomocą znaków:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nawiązuje łączność radiową zgodnie z zasadami b) stosuje kryptonimy indywidualne, grupowe, okólnikowe i alarmowe c) stosuje znaki gestowe ek	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
<p>kieruje ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje zasady kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych 	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
ek b) organizuje miejsce kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	
ek rozróżnia stanowiska wodne i gaśnicze: a) charakteryzuje rodzaje stanowisk gaśniczych b) charakteryzuje rodzaje stanowisk wodnych c) identyfikuje stanowiska gaśnicze na podstawie schematu	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
ek podaje prądy gaśnicze w natarciu i obronie: a) charakteryzuje zasady podawania prądów gaśniczych b) charakteryzuje parametry prądów gaśniczych	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
rozróżnia rodzaje pododdziałów: a) charakteryzuje zadania funkcyjnych w rocie, zastępie i sekcji	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole	W czasie i po zakończeniu kursu.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
ek b) rozróżnia rodzaje pododdziałów na podstawie oznakowania	Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
ek prowadzi ewakuację ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia: a) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas zwalczania pożarów b) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas miejscowych zagrożeń i klęsk żywiołowych	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
wykonuje czynności ratownicze podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych: a) wykonuje rozwinięcia w pododdziałach b) wykonuje dostęp do uszkodzonych przy użyciu sprzętu ratowniczego c) stosuje zasady taktyki podczas działań ratowniczych, pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
ek			
<p>charakteryzuje organizację ratownictwa medycznego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego:</p> <p>a) charakteryzuje standard gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa medycznego</p> <p>b) charakteryzuje zadania ratownictwa medycznego</p> <p>ek</p>	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.</p> <p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p> <p>Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu.</p> <p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
<p>ocenia stan poszkodowanego:</p> <p>a) wykonuje badanie wstępne</p> <p>b) wykonuje wywiad ratowniczy</p> <p>c) ocenia stan poszkodowanego pod kątem istniejących urazów i obrażeń</p> <p>ek</p>	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.</p> <p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p> <p>Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu.</p> <p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
<p>prowadzi segregację pierwotną poszkodowanych:</p> <p>a) charakteryzuje zasady segregacji poszkodowanych</p> <p>b) przeprowadza segregację pierwotną na terenie działań ratowniczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny 	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.</p> <p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu.</p> <p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
ek c) ustala kolejność ewakuacji na podstawie stanu poszkodowanego	przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	
ek udziela kwalifikowanej pierwszej pomocy: a) stosuje algorytmy procedur ratowniczych b) stosuje zasady przeprowadzania podstawowych zabiegów ratujących życie	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatności, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
posługuje się sprzętem ratownictwa medycznego ek	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatności, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
wykonuje pomiary parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole	W czasie i po zakończeniu kursu.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
<p>i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych:</p> <p>a) charakteryzuje zasady wykonywania pomiarów parametrów środowiska w miejscu prowadzenia działań ratowniczych</p> <p>b) rozróżnia sprzęt pomiarowy do różnych czynników</p> <p>c) odczytuje wskazania urządzeń pomiarowych</p>	<p>Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.</p> <p>– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego</p>	<p>nauczycieli/pracodawców.</p> <p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p> <p>Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
<p>charakteryzuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty</p>	<p>– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji.</p> <p>Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.</p> <p>– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego</p>	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.</p> <p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p> <p>Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu.</p> <p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
– BPO.03.4. Wykonywanie zadań związanych z przebiegiem służby			
<p>postępuje zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej:</p> <p>a) charakteryzuje regulaminy obowiązujące w służbie</p>	<p>– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji.</p> <p>Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny</p>	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców.</p> <p>Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu.</p> <p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
b) charakteryzuje zasady noszenia umundurowania i okoliczności warunkujące jego dobór c) stosuje zasady etyki zawodowej ek	przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	
postępuje zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym: a) przyjmuje postawę zasadniczą i swobodną b) oddaje honory w określonych sytuacjach c) postępuje zgodnie z ceremoniałem pożarniczym podczas uroczystości ek	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
opisuje zadania i organizację ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej: a) charakteryzuje pojęcie państwa b) określa funkcje państwa c) definiuje pojęcia: prawo, akt normatywny, norma prawna, przepis prawny, źródło prawa ek	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
charakteryzuje warunki i wymagania pełnienia służby ek	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole	W czasie i po zakończeniu kursu.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	<p>Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
stosuje techniki radzenia sobie ze stresem ek	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>
udziela wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy ek	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	<p>Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej</p>	<p>W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.</p>

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
uprawia indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe ek	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
bierze udział w zawodach sportowo-pożarniczych ek	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli. Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.
stosuje programy komputerowe wspomagające dysponowaniem sił i środków ek	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań. 	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu. Po przystąpieniu do egzaminu zawodowego.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
	– Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne przygotowanie do egzaminu zawodowego	Ilościowa i jakościowa analiza wyników egzaminu zawodowego w części pisemnej i części praktycznej	

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

- 1) Adamski A., Zarzycki J., Podstawowe pojęcia i definicje z zakresu ratownictwa w transporcie, Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Warszawa 1999.
- 2) Andres J. (red.), Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u dzieci. Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2005.
- 3) Aronson E., Wilson T., Alert R., Psychologia społeczna, Zys i S-ka, 2006.
- 4) Bielicki P., Dobrodziej C., Kicka M., Mechowicka-Stefańczuk A., Olbrys M., Podstawy psychologii dla słuchaczy kursu kwalifikacyjnego szeregowych PSP, WEMA, 2003.
- 5) Bielicki P., Kamiński A. (red.), Taktyka działań ratowniczych. Zasady postępowania. Działania gaśnicze, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 1998.
- 6) Bielicki P., Organizacja pracy w zastępie gaśniczym, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 2000.
- 7) Bielicki P., Ratownictwo i ewakuacja podczas pożaru, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 2001.
- 8) Bielicki P., Rozpoznawanie pożaru, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 2001.
- 9) Bielicki P., Taktyka działań gaśniczych dla słuchaczy kursu kwalifikacyjnego szeregowych Państwowej Straży Pożarnej, Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, Fundacja Edukacja i Technika Ratownictwa, Warszawa 2004.
- 10) Bielicki P.P., Proces spalania a pożar, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej, Częstochowa 2001.
- 11) Borkowski R., Jaskółowski W., Piechocka E., Półka M., Fizykochemia spalania i wybuchów: ćwiczenia laboratoryjne, SGSP, Warszawa 1996.
- 12) Campbell J.E. (red.), Basic Trauma Life Support dla paramedyków i ratowników medycznych, MP, Kraków 2006.
- 13) Ciećkiewicz J., Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010.

- 14) Cimolino U., Heck J., Linde Ch., Springer H., Südmersen J., Ratownictwo techniczne podczas wypadków z udziałem samochodów ciężarowych, Edura, Warszawa 2003.
- 15) Derecki T., Sprzęt pożarniczy do podawania wody i pian gaśniczych, SGSP, Warszawa 1999.
- 16) Dobrodziej C., Gołębiowski M., Kicka M., Kołodziejski D., Kubicka A., Olbrys M., Urbańska M. (2005), Podstawy pedagogiki i psychologii dla słuchaczy kursu kwalifikacyjnego podoficerów PSP. KG PSP, 2005.
- 17) Dudek B., Zaburzenie po stresie traumatycznym, Cena strachu, GWP, 2003.
- 18) Dunbar I., Techniki ratownictwa drogowego, Holmatro, 2014.
- 19) Geldard K.D., Rozmowa, która pomaga. Podstawowe umiejętności terapeutyczne, GWP, 2005.
- 20) Gierski E., Efektywność dowodzenia, Firex, Warszawa 1997.
- 21) Gierski E., Problemy działań ratowniczo-gaśniczych w tunelach kolejowych, Szkoła Aspirantów PSP, Kraków 1996.
- 22) Gil D., Pojazdy pożarnicze, SP PSP, Bydgoszcz 2005.
- 23) Gil D., Specjalistyczny sprzęt pożarniczy, SP PSP, Bydgoszcz 2007.
- 24) Gil D., Sprzęt gaśniczy, SP PSP, Bydgoszcz 2004.
- 25) Gil D., Sprzęt ratowniczy, SP PSP, Bydgoszcz 2004.
- 26) Gil D., Wyposażenie osobiste i ochronne strażaka, SP PSP, Bydgoszcz 2003.
- 27) Gil D., Wyposażenie techniczne straży pożarnych, Sprzęt ratowniczy, SP PSP, Bydgoszcz 2009.
- 28) Gontarz A., Czerwienko D., Pogorzelski I., Jurecki L., Bezpieczeństwo samochodów pożarniczych w czasie jazdy i na miejscu akcji, Wyd. CNBOP-PIB. Józefów. k. Otwocka 2012.
- 29) Guzewski P., Pawłowski R., Dekontaminacja w działaniach ratownictwa chemicznego jednostek straży pożarnych, SP PSP Opole 1994.
- 30) Hartley M., Stres w pracy, Wyd. Jedność, 2005.
- 31) Hetherington A., Wsparcie psychologiczne w służbach ratunkowych, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne Profesjonalne, Gdańsk 2004.
- 32) Jankowski K., Pruss W., Skubel R., Wciągarki w działaniach straży pożarnych, Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej, Bydgoszcz 2012.
- 33) Jopek T., Postępowanie podczas zdarzeń z udziałem butli acetylenowych poddawanych działaniu ognia, ciepła lub wielokrotnym uderzeniom, CNBOP, Józefów, 2013.
- 34) Kamiński A., Sytuacje pożarowe, siły i środki niezbędne w działaniach taktycznych, Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Warszawa 1998.

- 35) Kielin J. (tłum.), Akcje ratownicze podczas katastrof budowlanych, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 1999.
- 36) Kociołek K. (red.), Fizykochemia spalania i środki gaśnicze, Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, Warszawa 2005.
- 37) Kociołek K., Taktyka działań ratowniczych. Ratownictwo kolejowe, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 1996.
- 38) Konecki M., Król B., Wróblewski D., Nowoczesne metody działań ratowniczo-gaśniczych, Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Warszawa 2003.
- 39) Konieczny J., Ranecki J., Ratownictwo chemiczno-medyczne, Garmond, Warszawa–Poznań 2007.
- 40) Koradecka D., Bezpieczeństwo pracy i ergonomia, Centralny Instytut Ochrony Pracy, Warszawa 1997.
- 41) Kubacka-Jasiecka D., Interwencja kryzysowa. Pomoc w kryzysach psychologicznych, Wyd. WaiP, 2010.
- 42) Małaczyński M., Nadzwyczajne zagrożenia środowiska cz.1 – zagrożenie środowiska rozlewami olejowymi, SA PSP, Kraków 1994.
- 43) Marciniak A., Działania ratownicze w obszarze zagrożenia radiologicznego, SGSP Warszawa 1998.
- 44) Merecz D., Jak zwiększyć swój potencjał, by lepiej radzić sobie ze stresem, Oficyna Wydawnicza Instytutu Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, Łódź 2005.
- 45) Michalik J.S., Gajek A., Tworzenie się niebezpiecznych substancji chemicznych podczas poważnych awarii przemysłowych, CIOP, 2002.
- 46) Mizerski A., Sobolewski M., Król B., Zastosowanie pian do gaszenia pożarów, SGSP, Warszawa 2002.
- 47) Mizerski A., Sobolewski M., Środki gaśnicze: ćwiczenia laboratoryjne, SGSP, Warszawa 1997.
- 48) Mockało Z., Styl przywództwa a dobrostan psychiczny pracowników, Bezpieczeństwo Pracy, 2011.
- 49) Morris B., Techniki awaryjnego podnoszenia i stabilizacji, Holmatro 2008.
- 50) Nocoń W., Kokot-Góra Sz., Cytawa A., Grzyb P., Podstawy zabezpieczenia i ratowania strażaków podczas wewnętrznych działań gaśniczych, Szkoła
- 51) Ogińska-Bulik N., Osobowość. Stres a zdrowie, Wyd. Difin, 2008.
- 52) Placek P., Sprzęt i armatura wodna, Wydawnictwo EDURA, Warszawa 2011.
- 53) Pofit-Szczepańska M., Wybrane zagadnienia z chemii ogólnej, fizykochemii spalania i wybuchu oraz rozwoju pożarów, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 2007.
- 54) Pofit-Szczepańska M., Wybrane zagadnienia z fizykochemii wybuchu, SGSP, 2005.
- 55) Praca zbiorowa – Materiały szkoleniowe z zakresu ratownictwa chemiczno-ekologicznego, SA PSP, Poznań 1995.
- 56) Ranecki J., Ratownictwo chemiczno-ekologiczne, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 1998.
- 57) Ranecki J., Schroeder M., Uszczelnienia w ratownictwie, Firex Warszawa 1998.

- 58) Regulamin Młodzieżowych Zawodów Sportowo-Pożarniczych, 2010 r.
- 59) Regulamin musztry Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
- 60) Regulamin Zawodów Sportowo-Pożarniczych OSP, 2011 r.
- 61) Regulamin zawodów w sporcie pożarniczym, wydanie II, Warszawa, grudzień 2004 r.
- 62) Sajkowski R., Ratownictwo na wodzie, Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej, Opole 1999.
- 63) Schroeder M., Osoby i zjawiska towarzyszące akcji ratowniczej, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 2002.
- 64) Schroeder M., Teoria i doświadczenie w ratownictwie, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 1999.
- 65) Schroeder M., Wypadki w komunikacji drogowej, Fundacja Edukacja i Technika Ratownictwa, Warszawa 2001.
- 66) Skrypt do szkolenia z działań poszukiwawczo-ratowniczych realizowanych przez KSRG w zakresie podstawowym. Komenda Główna PSP, Warszawa 2018.
- 67) Skrypt do szkolenia z ratownictwa technicznego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym. Komenda Główna PSP, Warszawa 2018.
- 68) Skrypt do szkolenia z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym. Komenda Główna PSP, Warszawa 2020.
- 69) Skrypt do szkolenia z zakresu ratownictwa na obszarach wodnych realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym. Komenda Główna PSP, Warszawa 2018.
- 70) Skrypt do szkolenia z zakresu ratownictwa na obszarach wodnych realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym. Działania na lodzie. Komenda Główna PSP, Warszawa 2018.
- 71) Sprzęt i technika w ratownictwie wysokościowym PSP, CNBOP, Józefów 2000.
- 72) Stadniczuk M., Koksanowicz L., Przygotowanie ratowników do działań w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej, Opole 2000.
- 73) Standardowe zasady postępowania podczas zdarzeń z udziałem butli z acetylenem. Komenda Główna PSP, Warszawa 2015.
- 74) Terelak J., Człowiek i stres, Wyd. Branta, 2008.
- 75) Thomas N., Tworzenie zespołów i motywacja wg Johna Adaira, Wyd. Wolters Kluwer, 2009.
- 76) Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Tekst jedn. Dz.U. 2020 poz. 1856 z późn. zm.).
- 77) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 869 z późn. zm.).
- 78) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 1940 z późn. zm.).
- 79) Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Tekst jedn. Dz.U. 2017 poz. 1897 z późn. zm.).

- 80) Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 2053 z późn. zm.).
- 81) Wilczkowski S., Piany gaśnicze, środki pianotwórcze i zwilżacze, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Kraków 2003.
- 82) Wilczkowski S., Środki gaśnicze, wyd. 2 popr., SGSP, Warszawa 1999.
- 83) Wiler K., Ochrona lasów przed pożarami, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 2000.
- 84) Wiśniewski W., Organizacja i technologia gaszenia pożarów lasu, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej, Poznań 2001.
- 85) Wojnarowski A., Obolewicz-Pietrusiak A., Podstawy ratownictwa chemicznego, Firex, Warszawa 2001.
- 86) Wolański R., Ergonomia i bezpieczeństwo użytkowania pojazdów pożarniczych, Wyd. Szkoły Aspirantów Państwowej straży Pożarnej, Kraków 2018.
- 87) Wolański R., Ratownicza hydraulika siłowa, SAPSP, Kraków 1999.
- 88) Wolny A., Pisarek M., Gaśnice wczoraj, dziś i jutro, KZWM SA i CMP, Siemianowice Śląskie 2003.
- 89) Wróblewski D., Czerwona księga świadectw dopuszczenia, Wyd. CNBOP-PIB, Józefów, Otwock 2012.
- 90) Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
- 91) Zasady organizacji ratownictwa medycznego w KSRG, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
- 92) Zasady organizacji ratownictwa technicznego w KSRG, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
- 93) Zasady organizacji ratownictwa wodnego w KSRG, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
- 94) Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w KSRG, Komenda Główna PSP, Warszawa 2013.
- 95) Zasady postępowania podczas interwencji prowadzonych w związku ze zgłoszeniem wystąpienia zagrożeń od rojów lub gniazd owadów błonkoskrzydłych, Komenda Główna PSP, Warszawa 2009.
- 96) Zasady postępowania ratowniczego, GIOŚ, Warszawa 2008.
- 97) Zasady postępowania w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia radiacyjnego. Komenda Główna PSP, Warszawa 2009.
- 98) Zimbardo P., Leippe M., Psychologia zmiany postaw i wpływu społecznego, Zysk i S-ka, 2004.
- 99) Czasopisma branżowe.

Wykaz literatury należy aktualizować w miarę ukazywania się nowych pozycji wydawniczych.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Przedmiot: Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas działań ratowniczych

Zajęcia edukacyjne mogą odbywać się w standardowo wyposażonej klasopracowni. W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu oraz urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.).

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Przedmiot: Fizykochemia spalania

Kształcenie praktyczne powinno odbywać się w pracowni fizykochemii.

Pracownia fizykochemii wyposażona w:

- eksplozometr, pirometr oraz zestawy termopar, analizator spalin, kalorymetr, dygestorium, aparaty i urządzenia do wyznaczania temperatury samozapłonu, zapłonu, zapalenia, aparat do badania palności metodą wskaźnika tlenowego, aparaturę do badania i obserwacji wybuchów mieszanin gazowo-powietrznych, par cieczy palnych z powietrzem, pyłowo-powietrznych, aparaturę do demonstracji wytwarzania i działania środków gaśniczych, zestaw do identyfikacji i neutralizacji kwasów, zasad i substancji ropopochodnych, zestaw do badania chłonności sorbentów.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Przedmiot: Język obcy zawodowy w działaniach ratowniczych

Zajęcia edukacyjne mogą być prowadzone w pracowni językowej, wyposażonej w podręczniki, słowniki oraz komputery z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne (drukarka, skaner, głośniki, itp.).

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Przedmiot: Ratownictwo medyczne

Kształcenie praktyczne powinno odbywać się w pracowni ratownictwa medycznego.

Pracownia ratownictwa medycznego wyposażona zgodnie z wymogami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 13 ust. 8 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (tekst jedn. Dz.U. 2021 poz. 411).

Pracownia ratownictwa medycznego wyposażona w:

- rurki ustno-gardłowe wielorazowe typu Guedela (różnego rozmiaru, w tym największa, przezroczyste – umożliwiające stwierdzenie obecności ciała obcego w świetle rurki),
- zestaw ssący: mechaniczny, ręczny z jednorazowym pojemnikiem na treść, dla dorosłych (wydajność co najmniej 20 l/min) i niemowląt,
- worek samorozprężalny, przejrzysty, o konstrukcji umożliwiającej wentylację bierną i czynną przy objętości oddechowej od 500 do 800 ml, zapewniający częstość 10 oddechów na minutę mieszaniną o zawartości 97–100% tlenu, przy przepływie tlenu 15 l/min, o konstrukcji uniemożliwiającej przekroczenie ciśnienia w układzie oddechowym 40 lub 45 cm słupa wody,
- worek samorozprężalny dla dzieci,
- maski twarzowe w dwóch rozmiarach (dzieci od 5 lat i dorośli) przezroczyste, z mankietem silikonowym fartuchowym,
- jednorazową maskę krtaniową,
- reduktor łączący butlę tlenową z odbiornikami tlenu, wykonany z mosiądzu (ewentualne elementy niemetalowe antystatyczne), przystosowany do pracy przy ciśnieniu roboczym co najmniej 200 barów i ciśnieniu zredukowanym od 4 do 5 barów,
- zestaw jednorazowego użytku do tlenoterapii biernej z rezerwuarem (dwie przezroczyste maski z możliwością modelowania w części nosowej – jedna duża i jedna mała),
- butlę tlenową aluminiową o płaskim dnie, o pojemności sprężonego tlenu co najmniej 400 l przy ciśnieniu 150 barów, z możliwością napełnienia w systemie DIN (dla tlenu medycznego), o ciśnieniu roboczym co najmniej 200 barów,
- nosze typu deska z tworzywa sztucznego, przepuszczalne dla promieni X, z co najmniej czterema kompletami kodowanych kolorami pasów zabezpieczających mocowanych obrotowo, z zestawem klocków do unieruchamiania głowy i kręgosłupa szyjnego,
- nosze podbieraki,
- kołnierze szyjne z tworzywa sztucznego, wodoodporne, z możliwością regulacji rozmiaru (dla dzieci i dorosłych) oraz badania tętna na tętnicach szyjnych,
- szyny typu Kramer o różnych wymiarach (1200 × 120 mm, 1000 × 100 mm, 900 × 120 mm, 250 × 50 mm) w zdejmowalnym powleczeniu każdej szyny z miękkim tworzywem nieprzepuszczalnym dla płynów, wydzielin i wydaliny,
- opatrunki – różne wymiary (osobisty, kompresy gazowe jałowe, gaza opatrunkowa jałowa, opaski opatrunkowe dziane, chusta trójkątna tekstylna, bandaże elastyczny, siatka opatrunkowa nr 1, 2, 3 i 6, przylepiec z opatrunkiem, przylepiec bez opatrunku, komplet szkoleniowych opatrunków hydrożelowych schładzających),
- aparat do płukania oka z bocznym odpływem,
- rękawiczki nitrylowe jednorazowe,

- worek plastikowy z zamknięciem na odpady,
- płyn do dezynfekcji rąk,
- nożyczki ratownicze,
- nóż do cięcia pasów,
- folie izotermiczne,
- rurkę krtaniową,
- opatrunek wentylowy na rany klatki piersiowej,
- kamizelkę – szyna kręgosłupowa,
- wskaźnik CO₂,
- szyny i materace podciśnieniowe,
- aspirator jadu,
- szkoleniowy defibrylator zautomatyzowany,
- fantom dziecka i niemowlęcia do nauki resuscytacji,
- kieszonkową maskę do sztucznej wentylacji z zaworem,
- fantom do nauki intubacji dotchawiczej dorosłego z przekrojem górnych dróg oddechowych do nauki i oceny wzrokowej prawidłowego stosowania rurki ustno-gardłowej (obecność tworów anatomicznych: wargi, zęby, język, podniebienie, ruchomy przekrój kręgosłupa w odcinku szyjnym, wejście do krtani i przełyku, nagłośnia),
- fantom w formie torsu do nauki udrażniania dróg oddechowych dorosłego metodami bezprzyrządowymi i oddechu sztucznego, a także masażu pośredniego serca i badania tętna na tętnicach szyjnych:
  - z elektronicznym monitorowaniem i oceną wykonywanych czynności wraz z możliwością wydruku danych w języku polskim,
  - z elektroniczną oceną czasu badania tętna,
  - z wbudowanym metronomem,
  - z możliwością oceny masażu w czasie rzeczywistym,
  - z możliwością oceny średniej głębokości ucisków,

- z możliwością oceny średniej częstości ucisków na minutę,
  - z możliwością oceny liczby ucisków prawidłowych, zbyt płytkich i zbyt głębokich,
  - z możliwością oceny nieprawidłowego ułożenia rąk,
  - z możliwością oceny unoszenia klatki piersiowej w czasie wdechu, oceny objętości oddechowej, oceny liczby oddechów poprawnych, zbyt płytkich i zbyt głębokich,
- fantom do nauki udrażniania dróg oddechowych noworodka metodami bezprzrządowymi i oddechu sztucznego oraz masażu pośredniego serca z kontrolą tętna na tętnicy ramiennej oraz z monitorowaniem i oceną oddechu i masażu:
- z możliwością obserwacji unoszenia się przedniej ściany klatki piersiowej w czasie wentylacji,
  - z możliwością oceny prawidłowej i zbyt dużej objętości oddechowej,
  - z możliwością oceny zbyt szybkiego wdechu,
  - z możliwością oceny prawidłowej i nieprawidłowej głębokości ucisków klatki piersiowej,
  - z możliwością oceny nieprawidłowego ułożenia palców do masażu,
- respirator transportowy, objętościowo zmienny.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Przedmiot: Sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych

Kształcenie praktyczne powinno odbywać się w pracowni sprzętu ratowniczego oraz pracowni taktyki zwalczania pożarów.

Pracownia sprzętu ratowniczego wyposażona w:

- przyrządy do serwisowania sprzętu ochrony układu oddechowego, urządzenia i przyrządy do serwisowania chemoodpornych ubrań gazoszczelnych, urządzenia do symulacji podawania środków gaśniczych, przyrządy do przeprowadzania prób ciśnieniowych węży, urządzenia do taśmowania węży oraz naprawy i konserwacji pozostałego sprzętu i armatury wodnej i pianowej, sprzęt do konserwacji pilarek do drewna oraz stali i betonu, przekroje urządzeń i jednostek wyposażenia technicznego, instrukcje obsługi i konserwacji, zestaw norm i dokumentacji techniczno-ruchowych dotyczących urządzeń i jednostek wyposażenia technicznego.

Pracownia taktyki zwalczania pożarów wyposażona w:

- stanowisko kierowania wyposażone w stół dyspozytorski, telefony stacjonarne, radiotelefon bazowy oraz radiotelefony nasobne, terminal statusów, elektroniczny system nawigacji satelitarnej, rejestrator rozmów telefonicznych i korespondencji radiowej, interaktywną mapę pogody, planszową i cyfrową mapę dowolnego obszaru, komplet dokumentacji (instrukcje, plany) dotyczącej działań gaśniczych,
- stanowisko współpracy z mediami,
- stanowisko do wykonywania szkiców sytuacyjnych.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Przedmiot: Taktyka działań ratowniczych

Kształcenie praktyczne powinno odbywać się w pracowni działań ratowniczych.

Pracownia działań ratowniczych wyposażona w:

- schematy budowy oraz modele pojazdów samochodowych,
- schematy postępowania ratowniczego,
- stanowiska komputerowe z oprogramowaniem do symulacji zdarzeń, wypracowania i wspomagania decyzji,
- stanowisko do wykonywania pomiarów parametrów fizykochemicznych substancji chemicznych oraz ich interpretacji,
- stanowisko do pokazów reakcji chemicznych,
- stanowisko pobierania próbek substancji chemicznych,
- modele układów podpór do stabilizacji elementów uszkodzonych obiektów budowlanych.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Przedmiot: Taktyka działań gaśniczych

Kształcenie praktyczne powinno odbywać się w pracowni taktyki zwalczania pożarów oraz na poligonie pożarniczym.

Pracownia taktyki zwalczania pożarów wyposażona w:

- stanowisko kierowania wyposażone w stół dyspozytorski, telefony stacjonarne, radiotelefon bazowy oraz radiotelefony nasobne, terminal statusów, elektroniczny system nawigacji satelitarnej, rejestrator rozmów telefonicznych i korespondencji radiowej, interaktywną mapę pogody, planszową i cyfrową mapę dowolnego obszaru, komplet dokumentacji (instrukcje, plany) dotyczącej działań gaśniczych,
- stanowisko współpracy z mediami,
- stanowisko do wykonywania szkiców sytuacyjnych.

Poligon pożarniczy wyposażony w:

- symulator rozgorzenia (komorę ogniową),
- trenażer do działań podczas zwalczania pożarów,
- stanowiska spalania i gaszenia gazów, cieczy i ciał stałych,
- stanowisko do ćwiczeń gaszenia pojazdów,
- stanowiska do symulacji katastrof budowlanych,
- stanowiska do ewakuacji ludzi ze studni, kanałów, osuwisk,
- stanowiska do symulacji katastrof w transporcie drogowym, szynowym i lotniczym,
- stanowiska do kontrolowania wycieków i przemieszczania substancji niebezpiecznych,
- stanowiska do ratownictwa i samoratownictwa z wysokości,
- wielokondygnacyjny obiekt do ćwiczeń z drabinami pożarniczymi, sprzętem ratowniczym i ewakuacyjnym wewnątrz i na zewnątrz,
- stanowisko do ćwiczeń z samochodami i drabiną mechaniczną, podestem ratowniczym oraz żurawiami samojezdnymi,
- stanowiska do ćwiczeń w różnych warunkach eksploatacji sprzętu ratownictwa technicznego;
- poligonowe stanowisko kierowania (punkt alarmowy),
- salę do instruktażu stanowiskowego,
- komorę dymową wykonaną zgodnie z przepisami dotyczącymi Państwowej Straży Pożarnej.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Przedmiot: Służba w ochronie przeciwpożarowej

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni szkolnej oraz na placu szkolnym w miejscu umożliwiającym przeprowadzenie ćwiczeń kompanii/plutonu.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Przedmiot: Sport pożarniczy

Zajęcia powinny odbywać się częściowo w pracowni oraz w sali gimnastycznej, wspinalni i torze przeszkód.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Przedmiot: Psychologia w działaniach ratowniczych

Zajęcia powinny odbywać się w pracowni.

Wyposażenie w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnej oraz aplikacje umożliwiające stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

Przedmiot: Praktyki zawodowe

Praktyki zawodowe powinna być realizowana w komórkach organizacyjnych bezpośrednio związanych z prowadzeniem działań ratowniczych.

Z uwagi na specyfikę funkcjonowania jednostek ratowniczo-gaśniczych w Państwowej Straży Pożarnej w cyklu 3 dniowym, tj. służby 24-godzinne w układzie 24/48 (24 godziny-służba/48 godzin odpoczynek) praktyki zawodowe będą odbywać się również w takim systemie, gdyż osoby odbywające praktyki zawodowe stanowią obsadę samochodów ratowniczo-gaśniczych.

Czas przeznaczony na praktykę zawodową: 2 tygodnie. Praktyki zawodowe w wymiarze co najmniej 4 służb 24-godzinnych, lub 10 dni po 7 godzin praktyk zawodowych w systemie dziennym w poszczególnych komórkach organizacyjnych komend powiatowych, wojewódzkich i szkół PSP, w jednostkach ratowniczo-gaśniczych.

Proponowany rozkład godzinowy w okresie praktyk (w cyklu 3-dniowym): pierwszy dzień - 8 godzin praktyka w biurze, drugi dzień - 24-godzinna służba w jednostkach ratowniczo-gaśniczych, trzeci dzień - odpoczynek.

Ponadto praktyki zawodowe powinny odbywać się również w innych komórkach organizacyjnych (tj. wydziale kontrolno-rozpoznawczym, wydziale operacyjnym, wydziale kadrowym). W przypadku praktyk w jednostkach innych niż PSP formę realizacji praktyk (liczba godzin dziennie) należy dostosować do systemu funkcjonowania danej

jednostki. Dla kwalifikacji BPO.04 praktyka zawodowa powinna być realizowana w komórkach organizacyjnych bezpośrednio związanych z prowadzeniem działań ratowniczych (służby 24-godzinne) oraz w innych komórkach organizacyjnych komend powiatowych/wojewódzkich PSP lub szkół PSP.

Miejsce realizacji praktyk zawodowych: szkolna jednostka ratowniczo-gaśnicza, komendy miejskie i powiatowe Państwowej Straży Pożarnej na terenie kraju, inne podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Praktyka zawodowa organizowana jest w systemie dziennym i zmianowym – służby w jednostce ratowniczo-gaśniczej.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: grupowo i indywidualnie. Należy dostosowywać warunki, środki, metody i formy kształcenia do potrzeb i możliwości słuchacza/uczestnika np. różnicować tempo pracy, podawać polecenia w prostszej formie, często odwoływać się do konkretnych przykładów, odrębnie instruować, upraszczać formy przekazu. Jako metody ewaluacji można wykorzystać obserwację bieżącą uczestników podczas praktyk, opracowane przez słuchaczy/uczestników wytwory i dokumenty oraz wywiad indywidualny. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Proponuje się system ocen, według następującej skali z poszczególnych zajęć edukacyjnych:

- stopień celujący - 6;
- stopień bardzo dobry - 5;
- stopień dobry - 4;
- stopień dostateczny - 3;
- stopień dopuszczający - 2;
- stopień niedostateczny - 1.

Forma i sposób zaliczenia poszczególnych zajęć edukacyjnych przewidzianych w planie nauczania zależy od specyfiki nauczanych treści kształcenia i może być:

- ustna;
- pisemna;
- praktyczna.

Wyboru formy zaliczenia dokonują nauczyciele/instruktorzy prowadzący obowiązkowe zajęcia edukacyjne, przewidziane w planie nauczania kwalifikacyjnego kursu zawodowego, przed rozpoczęciem zajęć.

Uczestnicy kursu są informowani o formie zaliczenia poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, przewidzianych w planie nauczania na pierwszych zajęciach.

Warunki zaliczenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego:

- uczęszczanie na zajęcia edukacyjne, przewidziane w planie nauczania, w wymiarze co najmniej 50% czasu przeznaczonego na te zajęcia;
- uzyskanie ocen wyższych niż niedostateczne z zaliczeń przeprowadzanych z poszczególnych zajęć edukacyjnych, określonych w planie nauczania;
- w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z zaliczenia słuchacz kursu może poprawiać ocenę w formie i terminie ustalonym z nauczycielem/instrukctorem prowadzącym zajęcia edukacyjne, przewidziane w planie nauczania.

Kwalifikacyjny kurs zawodowy kończy się zaliczeniem w formie ustalonej przez podmiot prowadzący kurs. Osoba, która uzyskała zaliczenie, otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Zaświadczenia określa załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. 2019 poz. 652).

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu kursu

Tabela 17 Tabela weryfikacji programu nauczania KKZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (Tak-T/Nie-N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 18 Tabela weryfikacji programu KKZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
BPO.03.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy		
rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy – opisuje pojęcia dotyczące zagrożeń w środowisku pracy – wymienia zasady ergonomii pracy – opisuje działania minimalizujące szkody w środowisku 	Pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
rozdziela zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zadania instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska wskazuje uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska 	Zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska.
przebiega przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje ćwiczenia i czynności ratownicze z uwzględnieniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska wykonuje pracę zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska 	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisy prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia lub życia	<ul style="list-style-type: none"> ocenia stan poszkodowanego wykonuje zgłoszenie do służb ratowniczych przeprowadza tlenoterapię i masaż serca wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem ran, krwawieniem i krwotokami wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem złamań, skręceń i zwichnięć wykonuje czynności związane z zabezpieczeniem oparzeń 	Zasady udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia lub życia.
organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska: a) przemieszcza sprzęt wykorzystywany do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscu realizacji ćwiczeń rozmieszcza sprzęt znajdujący się na wyposażeniu pojazdów pożarniczych zgodnie z zasadami ergonomii wylicza elementy instruktażu stanowiskowego podczas ćwiczeń 	Zasady organizowania stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska. Przemieszczanie sprzętu wykorzystywanego do prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych zgodnie z zasadami wykonywania ręcznych prac transportowych. Przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
b) stosuje przepisy ochrony przeciwpożarowej w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych		
przewiduje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia uciążliwe, szkodliwe i niebezpieczne czynniki środowiska pracy – wskazuje związek przyczynowo-skutkowy między wystąpieniem czynnika uciążliwego, szkodliwego i niebezpiecznego a zagrożeniem na stanowisku pracy – wskazuje zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka, mienia i środowiska, które występują podczas ćwiczeń i działań ratowniczych – wskazuje sposoby i środki ochrony przed zagrożeniami w miejscu prowadzenia ćwiczeń i działań ratowniczych – stosuje techniki ewakuacji z miejsca zagrożenia 	Zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych.
stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia środki ochrony zbiorowej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – opisuje środki ochrony indywidualnej w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – opisuje funkcje ochronne środków ochrony indywidualnej i zbiorowej – określa rozwiązania techniczne stosowane w pomieszczeniach pracy, maszynach i urządzeniach, które są przeznaczone do ochrony ludzi przed uciążliwymi, szkodliwymi i niebezpiecznymi czynnikami podczas wykonywania zadań zawodowych – dobiera środki ochrony indywidualnej adekwatnie do występującego zagrożenia – wykonuje czynności ratownicze podczas ćwiczeń i działań ratowniczych z użyciem środków ochrony indywidualnej 	Zasady stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych.
BPO.03.2. Obsługa sprzętu ratowniczego		
rozdziela sprzęt ratowniczy:	– wylicza sprzęt do działań ratowniczych	Sprzęt ratowniczy.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
a) charakteryzuje poszczególne grupy sprzętu ratowniczego b) charakteryzuje przeznaczenie sprzętu ratowniczego c) klasyfikuje sprzęt ratowniczy	– określa cele stosowania sprzętu ratowniczego, narzędzi ratowniczych oraz pomocniczych – przyporządkowuje sprzęt do określonej grupy	
przygotowuje sprzęt ratowniczy do działań: a) charakteryzuje zastosowanie sprzętu w działaniach ratowniczych b) wskazuje elementy wchodzące w skład zestawów sprzętu ratowniczego c) sprawnia sprzęt ratowniczy do działań	– dobiera rodzaj sprzętu do wskazanych działań – kompletuje zestaw sprzętu ratowniczego – sprawnia elementy zestawu sprzętu – ustawia parametry robocze sprzętu – kontroluje sprzęt przed użyciem	Przygotowywanie sprzętu ratowniczego do działań.
stosuje środki ochrony indywidualnej: a) wskazuje elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka b) wskazuje zastosowanie środków ochrony indywidualnej strażaka c) stosuje wyposażenie i uzbrojenie osobiste strażaka	– wylicza elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka – opisuje funkcje środków ochrony indywidualnej strażaka – wskazuje cele zastosowania elementów wyposażenia i uzbrojenia osobistego strażaka – łączy elementy wyposażenia osobistego i środków ochrony indywidualnej – stosuje środki ochrony indywidualnej oraz elementy wyposażenia i uzbrojenia osobistego podczas ćwiczeń oraz działań ratowniczych	Stosowanie środków ochrony indywidualnej.
obsługuje sprzęt ratowniczy: a) charakteryzuje parametry sprzętu ratowniczego b) obsługuje sprzęt ratowniczy stosując zasady bezpieczeństwa i higieny pracy c) omawia zasady konserwacji sprzętu	– steruje urządzeniami ratowniczymi – wykorzystuje sprzęt z uwzględnieniem parametrów technicznych – przeprowadza konserwację sprzętu ratowniczego po działaniach	Obsługiwanie sprzętu ratowniczego.
charakteryzuje rodzaje pojazdów pożarniczych	– rozpoznaje pojazdy pożarnicze używane podczas działań ratowniczych oraz ćwiczeń – wskazuje przeznaczenie pojazdów pożarniczych – opisuje parametry wskazanego pojazdu na podstawie oznaczenia	Rodzaje pojazdów pożarniczych.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
<p>obsługuje pompy pożarnicze i inne specjalistyczne wyposażenie:</p> <p>a) obsługuje pompy pożarnicze, w tym z układem wodno-pianowym</p> <p>b) stosuje zasady konserwacji pomp pożarniczych i układów wodno-pianowych</p> <p>c) obsługuje inne specjalistyczne wyposażenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – steruje pompami pożarniczymi i innym specjalistycznym wyposażeniem – ustawia parametry pracy pomp pożarniczych i innego specjalistycznego sprzętu – używa pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia w trakcie ćwiczeń i działań ratowniczych – wykonuje konserwację pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia po działaniach i ćwiczeniach 	Obsługiwanie pomp pożarniczych i innego specjalistycznego wyposażenia.
<p>buduje stanowiska wodne i gaśnicze:</p> <p>a) dobiera niezbędny sprzęt do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych</p> <p>b) buduje stanowiska wodne i gaśnicze w różnych warunkach</p> <p>c) stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas pracy na stanowiskach wodnych i gaśniczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kompletuje sprzęt do budowy stanowiska wodnego i gaśniczego – wykorzystuje sprzęt służący do budowy stanowisk wodnych i gaśniczych zgodnie z parametrami 	Budowanie stanowisk wodnych i gaśniczych.
<p>sprawia linie węzowe:</p> <p>a) rozróżnia rodzaje linii węzowych</p> <p>b) sprawia linie węzowe w różnych warunkach</p> <p>c) charakteryzuje parametry linii węzowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – buduje wskazany rodzaj linii węzowej – zabezpiecza sprawione linie węzowe – opisuje czynniki wpływające na straty w liniach węzowych 	Sprawianie linii węzowych.
<p>obsługuje urządzenia łączności:</p> <p>a) charakteryzuje sprzęt łączności stosowany podczas działań ratowniczych</p> <p>b) stosuje kryptonimy podczas działań</p> <p>c) korzysta z urządzeń łączności podczas działań</p>	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowuje sprzęt łączności do działań: – włącza lub wyłącza radiotelefony – ustawia wskazany kanał pracy – wykonuje czynności obsługi (wymiana akumulatora, ładowanie) – rozpoznaje przeznaczenie kanałów oraz kryptonimów radiowych – wylicza systemy pracy urządzeń łączności 	Obsługiwanie urządzeń łączności.
BPO.03.3. Wykonywanie czynności ratowniczych podczas pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń		
wyjaśnia procesy spalania substancji:	– rozpoznaje proces spalania na podstawie jego przebiegu	Procesy spalania substancji.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
a) charakteryzuje czynniki warunkujące proces spalania b) charakteryzuje rodzaje spalania	– identyfikuje zagrożenia dla życia, zdrowia i środowiska ze strony produktów spalania i oddziaływania cieplnego oraz jego skutków	
charakteryzuje rodzaje i fazy pożarów: a) opisuje strefowy model pożaru b) klasyfikuje rodzaje pożarów	– rozpoznaje fazy pożarów – wymienia fazy pożarów – określa zjawiska charakterystyczne dla różnych rodzajów i faz pożarów	Rodzaje i fazy pożarów.
identyfikuje zjawiska występujące podczas pożarów	– wylicza zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru – opisuje zjawiska charakterystyczne dla rozwoju i gaszenia pożaru – wymienia czynniki powodujące zagrożenia dla ludzi, zwierząt, mienia i środowiska podczas pożaru – przyporządkowuje zagrożenia dla ludzi w zależności od różnych rodzajów i faz pożarów	Zjawiska występujące podczas pożarów.
rozpoznaje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań ratowniczych: a) rozpoznaje zagrożenie związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi b) wyjaśnia wpływ czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych na organizm ratownika i poszkodowanego	– identyfikuje zagrożenia w miejscu prowadzenia działań na podstawie informacji z rozpoznania – identyfikuje strefy niebezpieczne na podstawie oznakowania – opisuje zagrożenia związane z czynnikami niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi na podstawie oznaczeń	Rozpoznawanie zagrożeń w miejscu prowadzenia działań ratowniczych
stosuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych	– definiuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych – wykorzystuje pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań do opisu przebiegu zdarzenia – wylicza rodzaje pożarów – wylicza rodzaje miejscowych zagrożeń – wylicza formy działań taktycznych – charakteryzuje formy zwalczania pożaru i miejscowych zagrożeń	Pojęcia z zakresu taktyki zwalczania pożarów i taktyki działań ratowniczych.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
<p>prowodzi korespondencję radiową oraz komunikuje się za pomocą znaków:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nawiązuje łączność radiową zgodnie z zasadami b) stosuje kryptonimy indywidualne, grupowe, okólnikowe i alarmowe c) stosuje znaki gestowe 	<ul style="list-style-type: none"> – komunikuje się z ratownikami i stanowiskami kierowania w trakcie działań ratowniczych przy użyciu sprzętu łączności i znaków gestowych – rozpoznaje znaki gestowe i inne oznaczenia stosowane podczas działań ratowniczych – rozróżnia kryptonimy stosowane w łączności radiowej – wykorzystuje kryptonimy i znaki gestowe podczas przekazywania informacji 	Prowadzenie korespondencji radiowej oraz komunikowanie się za pomocą znaków.
<p>kieruje ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje zasady kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych b) organizuje miejsce kierowania ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia uprawnienia kierującego ruchem drogowym odbywającym się w trakcie prowadzenia działań ratowniczych – organizuje ruch drogowy w miejscu prowadzenia działań ratowniczych – stosuje znaki gestowe podczas kierowania ruchem drogowym 	Kierowanie ruchem drogowym w trakcie wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działań ratowniczych.
<p>rozróżnia stanowiska wodne i gaśnicze:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje rodzaje stanowisk gaśniczych b) charakteryzuje rodzaje stanowisk wodnych c) identyfikuje stanowiska gaśnicze na podstawie schematu 	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza stanowiska wodne i gaśnicze – opisuje stanowiska wodne i gaśnicze – rozpoznaje stanowiska wodne i gaśnicze na podstawie oznaczeń 	Stanowiska wodne i gaśnicze.
<p>podaje prądy gaśnicze w natarciu i obronie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) charakteryzuje zasady podawania prądów gaśniczych b) charakteryzuje parametry prądów gaśniczych 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje prądy gaśnicze podczas likwidacji miejscowych zagrożeń i zwalczania pożarów – dobiera rodzaj prądów gaśniczych w zależności od sytuacji na miejscu działań ratowniczych 	Podawanie prądu gaśniczego w natarciu i obronie.
rozróżnia rodzaje pododdziałów:	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: rota, zastęp, sekcja, pluton, kompania, brygada – opisuje skład wskazanego pododdziału 	Rodzaje pododdziałów.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
a) charakteryzuje zadania funkcyjnych w rocie, zastępie i sekcji b) rozróżnia rodzaje pododdziałów na podstawie oznakowania	– stosuje oznakowanie pododdziałów do opisu zdarzeń – wymienia zadania dla wskazanego funkcyjnego w pododdziale taktycznym	
prowadzi ewakuację ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia: a) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas zwalczania pożarów b) charakteryzuje zasady ewakuacji podczas miejscowych zagrożeń i klęsk żywiołowych	– wymienia sposoby i techniki ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia podczas działań ratowniczych – ewakuuje ludzi, zwierzęta i mienie – identyfikuje zastosowany sposób i technikę ewakuacji – dobiera sposoby ewakuacji – wykonuje samoratownictwo podczas ćwiczeń i działań ratowniczych	Prowadzenie ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia ze strefy zagrożenia.
wykonuje czynności ratownicze podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych: a) wykonuje rozwinięcia w pododdziałach b) wykonuje dostęp do poszkodowanych przy użyciu sprzętu ratowniczego c) stosuje zasady taktyki podczas działań ratowniczych, pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych	– wykonuje przejścia, dojścia i dojazdy do zagrożonych lub poszkodowanych osób z użyciem dostępnego sprzętu ratowniczego – przygotowuje drogi do ewakuacji zagrożonych i poszkodowanych osób – zapewnia bezpieczeństwo zagrożonym i poszkodowanym osobom – zabezpiecza konstrukcje, instalacje, urządzenia oraz obiekty naturalne w celu ograniczenia skutków oraz zagrożenia podczas działań – stosuje przyrządowe i bezprzyrządowe metody poszukiwania zagrożonych i poszkodowanych osób – zabezpiecza teren działań ratowniczych	Wykonywanie czynności ratowniczych podczas zwalczania pożarów i likwidacji zagrożeń miejscowych.
charakteryzuje organizację ratownictwa medycznego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego: a) charakteryzuje standard gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa medycznego b) charakteryzuje zadania ratownictwa medycznego	– wskazuje podmioty realizujące zadania ratownictwa medycznego – wymienia zakres zadań realizowanych przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w zakresie ratownictwa medycznego – rozróżnia poziomy gotowości operacyjnej jednostek <i>Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego</i> (KSRG) w zakresie ratownictwa medycznego	Zasady organizacji ratownictwa medycznego krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
<p>ocenia stan poszkodowanego:</p> <p>a) wykonuje badanie wstępne</p> <p>b) wykonuje wywiad ratowniczy</p> <p>c) ocenia stan poszkodowanego pod kątem istniejących urazów i obrażeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> wylicza czynności do wykonania w celu przeprowadzenia badania wstępnego wylicza sposoby przeprowadzenia kontroli abc (airway, breathing, circulation) przeprowadza badanie poszkodowanego identyfikuje zagrożenia życia lub zdrowia na podstawie stanu poszkodowanego 	Ocenianie stanu poszkodowanego.
<p>prowdzi segregację pierwotną poszkodowanych:</p> <p>a) charakteryzuje zasady segregacji poszkodowanych</p> <p>b) przeprowadza segregację pierwotną na terenie działań ratowniczych</p> <p>c) ustala kolejność ewakuacji na podstawie stanu poszkodowanego</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje stan poszkodowanego w celu przyporządkowania do określonej grupy priorytetu udzielenia pomocy przyporządkowuje poszkodowanego do właściwej grupy priorytetu udzielania pomocy oznacza poszkodowanych na podstawie przeprowadzonej segregacji 	Prowadzenie segregacji pierwotnej poszkodowanych.
<p>udziela kwalifikowanej pierwszej pomocy:</p> <p>a) stosuje algorytmy procedur ratowniczych</p> <p>b) stosuje zasady przeprowadzania podstawowych zabiegów ratujących życie</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje procedurę ratowniczą w zależności od stanu poszkodowanego przeprowadza zabiegi ratujące życie i zdrowie według procedur ratowniczych 	Udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy.
<p>posługuje się sprzętem ratownictwa medycznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa zastosowanie sprzętu do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy przygotowuje sprzęt do udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy przeprowadza czynności ratujące życie i zdrowie przy użyciu sprzętu medycznego do kwalifikowanej pierwszej pomocy podczas ćwiczeń i działań ratowniczych 	Posługiwanie się sprzętem ratownictwa medycznego.
<p>wykonuje pomiary parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych:</p> <p>a) charakteryzuje zasady wykonywania pomiarów parametrów środowiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> wylicza sposoby pomiaru parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych dobiera urządzenie do pomiaru wskazanego parametru 	Wykonywanie pomiarów parametrów czynników niebezpiecznych, szkodliwych i uciążliwych występujących podczas działań ratowniczych.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
<p>w miejscu prowadzenia działań ratowniczych</p> <p>b) rozróżnia sprzęt pomiarowy do różnych czynników</p> <p>c) odczytuje wskazania urządzeń pomiarowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje ustawienia sprzętu pomiarowego w celu uzyskania poprawnych wyników pomiarów – wykonuje pomiar wskazanego parametru z wykorzystaniem sprzętu pomiarowego podczas ćwiczeń i działań ratowniczych – podaje wynik pomiaru wraz z jednostką mierzonej wielkości 	
<p>charakteryzuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty</p>	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikuje środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty – wymienia cechy środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów – wyjaśnia mechanizm gaśniczy środków – dobiera rodzaj środka gaśniczego do gaszenia pożaru wskazanej substancji – dobiera rodzaj neutralizatora, sorbentu i dyspergentu do neutralizacji, sorbcji i dyspersji wskazanego materiału niebezpiecznego – wskazuje możliwość użycia środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów – wyjaśnia zagrożenia wynikające ze stosowania środków gaśniczych, neutralizujących, sorbentów i dyspergentów 	<p>Środki gaśnicze, neutralizujące, sorbenty i dyspergenty.</p>
BPO.03.4. Wykonywanie zadań związanych z przebiegiem służby		
<p>postępuje zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej:</p> <p>a) charakteryzuje regulaminy obowiązujące w służbie</p> <p>b) charakteryzuje zasady noszenia umundurowania i okoliczności warunkujące jego dobór</p> <p>c) stosuje zasady etyki zawodowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje czynności służbowe z zachowaniem zasady zależności służbowej i drogi służbowej – stosuje regulamin dotyczący umundurowania – charakteryzuje postawy współzycia w środowisku zawodowym 	<p>Zasady postępowania zgodnego z wymaganiami określonymi w regulaminach służbowych oraz z zasadami etyki zawodowej.</p>
<p>postępuje zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym:</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia stopnie służbowe – odróżnia przełożonego od podwładnego 	<p>Zasady postępowania zgodnie z regulaminem musztry i ceremoniałem pożarniczym.</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
a) przyjmuje postawę zasadniczą i swobodną b) oddaje honory w określonych sytuacjach c) postępuje zgodnie z ceremoniałem pożarniczym podczas uroczystości	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje elementy musztry podczas pełnienia służby – pełni funkcje opisane w scenariuszu uroczystości 	
opisuje zadania i organizację ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej: a) charakteryzuje pojęcie państwa b) określa funkcje państwa c) definiuje pojęcia: prawo, akt normatywny, norma prawna, przepis prawny, źródło prawa	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza przepisy regulujące organizację ochrony przeciwpożarowej – wylicza zadania ochrony przeciwpożarowej – opisuje organizację ochrony przeciwpożarowej – wylicza podmioty odpowiedzialne za ochronę przeciwpożarową oraz ich zadania w tym zakresie – wylicza zadania Państwowej Straży Pożarnej – opisuje zasady współpracy jednostek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej – wymienia przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej 	Zadania i organizacja ochrony przeciwpożarowej i administracji publicznej.
charakteryzuje warunki i wymagania pełnienia służby	<ul style="list-style-type: none"> – wylicza komponenty postawy zawodowej – opisuje cechy psychofizyczne niezbędne w zawodzie strażaka – wyjaśnia proces komunikacji interpersonalnej – opisuje istotę sytuacji trudnych – wymienia reakcje indywidualne i zbiorowe związane z wystąpieniem sytuacji trudnej – opisuje sposoby postępowania w wybranych sytuacjach trudnych związanych z działaniami ratowniczo-gaśniczymi – wyjaśnia pojęcie i źródła stresu w służbie 	Warunki i wymagania pełnienia służby.
stosuje techniki radzenia sobie ze stresem	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia niekonstruktywne formy radzenia sobie ze stresem – wskazuje formy konstruktywnego radzenia sobie ze stresem w służbie i poza nią – wymienia zagrożenia związane z niektórymi sposobami radzenia sobie ze stresem 	Techniki radzenia sobie ze stresem.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
	<ul style="list-style-type: none"> – przeprowadza ćwiczenie relaksacyjne 	
udziela wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje formy wsparcia psychicznego po zdarzeniach traumatycznych – wspiera poszkodowanych podczas działań ratowniczych, biorąc pod uwagę ich stan i wiek 	Udzielanie wsparcia psychicznego osobom potrzebującym pomocy.
uprawia indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady gier zespołowych i innych dyscyplin sportowych – stosuje obowiązujące zasady i przepisy w trakcie gier zespołowych – stosuje poznane elementy techniczne w trakcie gier – uczestniczy w grach zespołowych – uprawia biegi – pokonuje różne dystanse w konkurencjach biegowych 	Indywidualne i zespołowe dyscypliny sportowe.
bierze udział w zawodach sportowo-pożarniczych	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje konkurencje sportu pożarniczego – stosuje zasady konkurencji sportu pożarniczego – pokonuje przeszkodę w konkurencji „pożarniczy tor przeszkód” – wykonuje zadanie w konkurencji „ćwiczenie bojowe” i „sztafeta pożarnicza” – wspina się przy użyciu drabiny hakowej – wykonuje konkurencję „pożarniczy tor przeszkód” – uczestniczy w wykonaniu konkurencji „sztafeta pożarnicza” – uczestniczy w wykonaniu konkurencji „ćwiczenie bojowe” 	Zasady brania udziału w zawodach sportowo-pożarniczych.
stosuje programy komputerowe wspomagające dysponowaniem sił i środków	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia zastosowanie Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – definiuje pojęcia stosowane w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – dodaje i modyfikuje siły i środki, korzystając z Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej – korzysta z systemu informacji przestrzennej podczas działań ratowniczych – odczytuje informacje z map cyfrowych 	Stosowanie programów komputerowych wspomagających dysponowanie sił i środków.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
BPO.03.5. Język obcy zawodowy		
<p>posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych:</p> <ol style="list-style-type: none"> ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie z dokumentacją związaną z danym zawodem z usługami świadczonymi w danym zawodzie 	<p>rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych 	<p>Posługiwanie się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem, z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie, z dokumentacją związaną z danym zawodem.
<p>rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <ol style="list-style-type: none"> rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. 	<ul style="list-style-type: none"> określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu, ewentualnie fragmentu wypowiedzi lub tekstu znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu układa informacje w określonym porządku 	<p>Rozumienie prostych wypowiedzi ustnych artykułowanych wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także prostych wypowiedzi pisemnych w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka, proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową).

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową)		
<p>samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję)</p> <p>b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi – przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) – wyraża i uzasadnia swoje stanowisko – stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze – stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji 	<p>Samodzielnie tworzenie krótkich, prostych, spójnych i logicznych wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję), – krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru).
<p>uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <p>a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę – uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia – wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób – prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi – pyta o upodobania i intencje innych osób – stosuje zwroty i formy grzecznościowe – dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji 	<p>Uczestniczenie w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych, – reagowanie w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz,

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych		e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych.
zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych a) przetwarza tekst ustnie lub pisemnie w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych) – przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym – przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym – przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację 	Zmienianie formy przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych.
wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad nauką języka obcego nowożytnego b) współdziała w grupie c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne	<ul style="list-style-type: none"> – korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego – współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe – korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych – identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy – wykorzystuje kontekst (tam, gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa – upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznaną słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne 	Wykorzystywanie strategii służących doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: <ul style="list-style-type: none"> – techniki samodzielnej pracy nad nauką języka obcego nowożytnego, – współdziałanie w grupie, – korzystanie ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, – strategie komunikacyjne i kompensacyjne.